

2024. AASTA KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

OÜ Utilitas

2024. aasta
konsolideeritud
majandusaasta aruanne

Aadress

Maakri 19/1
10145 Tallinn
Harjumaa
Eesti Vabariik

Registrikood

12205523

Telefon:

+372 610 7107

Peamine tegevusala

Elektri- ja soojusenergia tootmine ja müük

Audiitor

AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta algus ja lõpp:

01.01.2024 – 31.12.2024

SISUKORD

UTILITASE TEGEVUSARUANNE4

Utilitas faktides ja arvudes	6
Kontserni tegevjuhi pöördumine	12
Üleilmsed trendid ja arengud	14
Majandustulemuste ülevaade	22
Riskijuhtimine	29
Utilitase süsinikuneutraalsuse kava ajakohastamine	31

JÄTKUSUUTLIKKUS UTILITASES.34

Üldine avalikustatav teave	36
Ettevõtte struktuur	36
Jätkusuutlikkuse juhtimine	38
Ärimudel ja väärtusahel	40
Utilitase sidusrühmad	42
Olulised mõjud, riskid ja võimalused	43

KESKKONNAMÕJU48

Euroopa Liidu taksonoomia	52
Kliimamuutused	56
Õhu kvaliteet	64
Veeressursid	65
Elurikkus ja ökosüsteemid	66

SOTSIAALNE MÕJU68

Töötajad ja töökeskkond	72
Töötajad väärtusahelas	78
Tarbijad ja lõppkasutajad	80

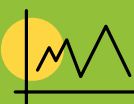
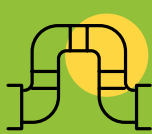
JUHTIMINE.86

Äriline käitumine	89
Suhted tarnijatega	89
Eetika ja nõuetele vastavus	90
Koostöö ja toetustegevus	91
Panus sektori arengusse	92

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE ARUANNE94

Konsolideeritud bilanss	96
Konsolideeritud kasumiaruanne	97
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	98
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	99
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad	100
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	123
Tegevjuhtkonna allkirjad 2024. a konsolideeritud majandusaasta aruandele	126

UTILITASE TEGEVUS- ARUANNE

31N05488519
KÄÄNTÄTTEYSI

31N05488519
KÄÄNTÄTTEYSI

31N05488519
KÄÄNTÄTTEYSI

UTILITAS FAKTIDES JA ARVUDES

Utilitas on juhtiv taastuva soojus- ja elektrienergia tootja ning kaugkütte ja -jahutuse teenusepakkuja üle kogu Eesti. Utilitase eesmärk on pakkuda klientide muutuvatele vajadustele vastavaid keskkonnasäästlikke energialahendusi. Jälgides kindlalt tegevuse tõhusust, seab Utilitas esikohale taastuvenergia ja kohalike energiaallikate kasutamise, tagades samal ajal teenuste vastavuse kõrgeimatele keskkonnavastutuse standarditele.

31.12.2024 seisuga kuulusid gruppi:

OÜ UTILITAS – emaettevõtte

grupi ettevõtete strateegiline juhtimine

AS Utilitas Eesti (100%)

kaugkütte pakkuja ja taastuvatest allikatest soojus- ja elektrienergia tootja

SIA Utilitas Valka (100%)

kaugkütte pakkuja ja taastuvatest allikatest soojus- ja elektrienergia tootja

OÜ Utilitas Tallinna Elektrijaam (100%)

taastuvatest allikatest soojus- ja elektrienergia tootja

AS Utilitas Tallinna Soojus (66,66%)

valdusettevõtte Tallinna kaugküttevõrgu arendamiseks ja käitamiseks

AS Utilitas Tallinn (100% ASi Utilitas Tallinna Soojus omandis)

kaugkütte ja -jahutuse pakkuja ning taastuvatest allikatest soojus- ja elektrienergia tootja

AS Tallinna Soojus (100% ASi Utilitas Tallinna Soojus omandis)

kaugkütte varade rendileandja

OÜ Tuulepealne Maa (100%)

taastuvatest allikatest elektrienergia tootja Saarde ja Aseri tuuleparkides Eestis

OÜ Utilitas Wind (50%)

kütusevabadest taastuvatest allikatest toodetud energia projektide arendaja Eestis ja naaberriikides

AS Tallinna Vesi (20,36%)

vee- ja kanalisatsiooniteenuste ettevõtte Tallinnas

■ 2024. aasta tulemused:

 2069 GWh klientide tarbitud soojust (2023: 2045 GWh)	 1964 GWh toodetud soojust (2023: 1928 GWh)	 3874 MWh klientide tarbitud jahutust (2023: 3039 MWh)
 423 GWh toodetud elektrit (2023: 286 GWh)	 1721 GWh toodetud taastuvenergiat (2023: 1497 GWh)	 70% taastuvenergia osakaal tootmisportfellis (2023: 66%)
 61 gCO₂e/kWh kaugkütte- ja kaugjahutusvõrgu heidet (2023: 68 gCO₂e/kWh)	 Positiivne käejälg välditud CO₂ heide (265 ktCO₂e) ületas tegevuse käigus tekkinud CO₂ heide (143 ktCO₂e) (2023: vastavalt 185 ktCO₂e > 159 ktCO₂e)	

13% Utilitase osakaal kogu Eesti taastuvelektri toodangust (2023: 11%)

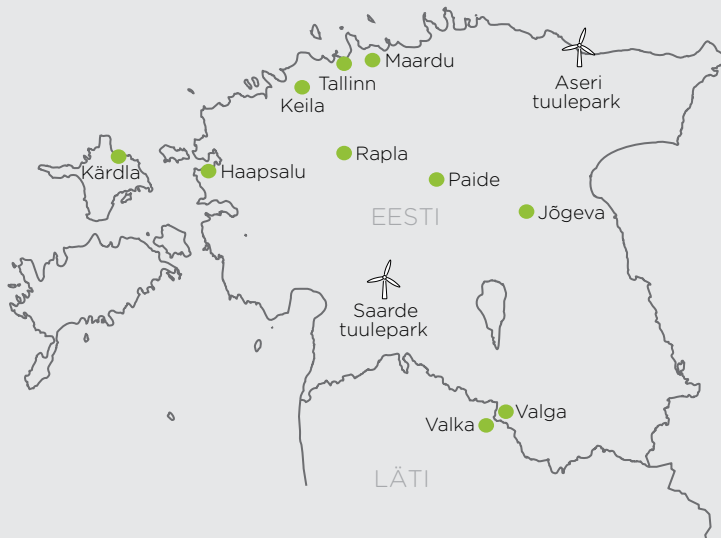
Kõik Utilitase kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemid on tõhusad ELi energiatõhususe direktiivi 2012/27/EL mõistes.

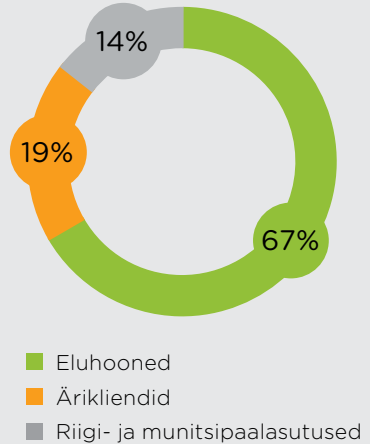
**VASTUTUSTUNDLIKU
 ETTEVÕTLUSE INDEKS
 KULDASE 2024**

Kaugküte

Utilitas pakkus 2024. aasta lõpus kaugkütteteenuseid üheksas Eesti linnas: Tallinnas, Valgas, Jõgeval, Haapsalus, Kärklas, Keilas, Maardus, Raplas ja Paides. Utilitasel on Eestis kaks tuuleparki, mis asuvad Saardes ja Aseris, ning samuti toodab ta taastuvat soojus- ja elektrienergiat Läti linnas Valkas.

Joonis 1. Utilitase tegevus

Joonis 2. Utilitase kliendirühmade osakaal (kõetavate hoonete pindala alusel)

Kaugkütteteenust tarvitavate klientide hulka kuuluvad korteriühistud, riigi- ja munitsipaalasutused ning eraettevõtted. Toodetud elektrienergiat müüakse NordPooli elektribörsil.

Opereeritavad tootmisvõimsused 31.12.2024 seisuga

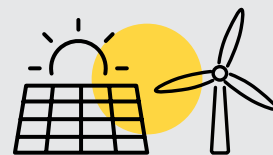
5

koostootmisjaama
(2023: 3)

144 MW

paigaldatud elektrilist võimsust
(2023: 98 MW)

12

töötavat päikeseparki
(2023: 10 töötavat ja
1 ehitusjärgus päikesepark)

42

katlamaja
(2023: 41)

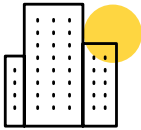
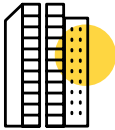
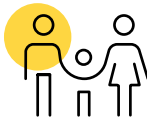
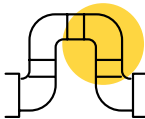
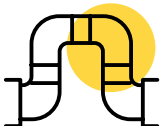
1400 MW

paigaldatud soojuslikku võimsust
(2023: 1300 MW)

2

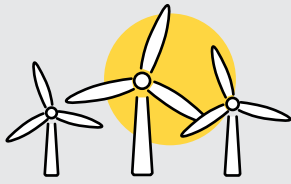
töötavat tuuleparki
(2023: 1 töötav ja
1 ehitusjärgus tuulepark)

■ Utilitase kaugküte

 6100 hoonet (2023: 5600)	 455* uut 2024. aastal liitunud hoonet (2023: 133)	 21 miljonit m² kõetavate hoonete netopinda (2023: 20 miljonit m²)
 194 000 majapidamist (2023: 187 000)	 405 000 klientidest linnaelanikku (2023: 397 000)	 634 km hallatavaid võrke (2023: 601 km)
 100% klientidest kasutavad kaugloetavat arvestit (2023: 100%)	 100% kasutatud biomassist päribneb sertifitseeritud allikatest (FSC, PEFC või SBP sertifikaat) (2023: 100%)	 99,99% kaugkütteteenuse kättesaadavus (2023: 99,99%)
 24 km rajatud või rekonstrueeritud kaugküttetorustikku (2023: 27 km)	 69-95% uue või rekonstrueeritud võrgu osakaal olenevalt teeninduspiirkonnast (2023: 69-95%)	

* sh 305 hoonet Paide ja Valka üksuste omandamisest

■ Utilitas Wind (50% osalus)

3000+ MW

kõiki Baltimaid hõlmav maismaa
tuuleparkide arendusprojektide portfell

79 MW

tuuleparkide portfelli
võimsus + 124 MW
ehitusjärgus

44 MW

tootmisvõimsusele
käiduteenuse
osutamine

1000+ MW

Saare-Liivi
meretuulepargi
arenduse planeeritav
võimsus

■ Tallinna Vesi (20,4% osalus):

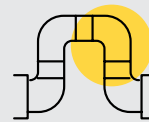
500 000

elanikku, kellele
pakutakse vee- ja
kanalisatsiooni-
teenuseid

22 miljonit m³

klientide veetarbimine

3000 km

hallatavaid vee-,
kanalisatsiooni- ja
sademeveevõrke

■ Ärifilosoofia

Missioon

Puhtam tulevik

Vähendame
energiatarbimise
keskkonnamõju,
võimaldades kasutada
jätkusuutlikult toodetud
energiat mugavalt ja
taskukohaselt.

Visioon

**Olla energiavaldkonna
eestvedaja**

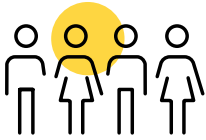
Luaa parimat
praktikat ja otsida uusi
lahendusi, jõudmaks
keskkonnahoidliku
ja kliimaneutraalse
ühiskonnani.

Väärtused

Jätkusuutlik
Uuendusmeelne
Mugav kasutada
Konkurentsivõimeline

■ Organisatsioon

317

töötajat (2023: 291)
+ 31 töötajat Utilitas
Windis

0

tööõnnetust
(2023: 0)

13

töösuhete keskmine
pikkus aastates
(2023: 14 aastat)

3,3%

vabatahtlik tööjõu
voolavus
(2023: 2,8%)

■ Finantsnäitajad

782 miljonit eurot

varade maht
(2023: 702 miljonit)

102 miljonit eurot

investeeringuid
(2023: 113 miljonit)

216 miljonit eurot

äritulu
(2023: 226 miljonit)

32 miljonit eurot

puhaskasumit
(2023: 28 miljonit)

■ Liikmesus organisatsioonides

Euroheat & Power

Wind Europe

Eesti
Taastuvenergia
Koda

Eesti Taastuvenergia Koda

EESTI JÕUJAAMADE
JA KAUGKÜTTE ÜHING

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing

Lāti Kūtte- ja Jahutusettevõtete
Assotsiatsioon

Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon

Lāti Tuuleenergia Assotsiatsioon

Leedu Tuuleenergia Assotsiatsioon

Rohetiiger

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Eesti
Töandjate
Keskliit

Eesti Töandjate Keskliit

Vastutustundliku
Ettevõtluse Foorum

Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum

KONTSERNI TEGEVJUHI PÖÖRDUMINE

Utilitase missioon on võimaldada klientidel kasutada jätkusuutlikult toodetud energiat mugavalt ja taskukohaselt, vähendades sellega meie klientide energiatarbimise keskkonnamõju. Elutähtsa teenuse pakkujana on meie peamine prioriteet varustuskindlus ning meil on hea meel teatada, et 2024 oli järjekordne aasta, mil suutsime täita ja ületada oma teenuse kõrge kättesaadavuse eesmärgi – kaugkütteteenust osutati katkestusteta 99,99% ajast.

Töökindluse kõrge tase tuleneb meie jätkuvast investeerimisest võrkudesse ning baaskoormust ja reservvõimsust pakkuvatesse tootmisvaradesse. Ulatuslikku kaugkütte- ja kaugjahutusvõrku, millega on ühendatud märkimisväärne osa linnapiirkonna suurematest hoonetest ning mis tugineb kaasaegsele tehnoloogiale ja on digivahendite abil optimeeritud, peetakse üldiselt kõige tõhusamaks energiavarustuse mudeliks linnades.

Kaasaegse kaugkütte eeliseid hinnatakse üha enam üle kogu Eesti. Utilitase võrkude kaudu köetavate hoonete kogupindala kasvas 2024. aastal rohkem kui ühe miljoni ruutmeetri võrra, ulatudes kokku 21 miljoni ruutmeetrini. Samuti omandasime kaugküttesüsteemid Paides ja Valkas, mille sujuv integreerimine sai teoks tänu meeskondade suurepärasele koostööle.

2024. aastal valmis Utilital Tallinnas asuva Vao energiakompleksi järgmine laiendusetapp, mille tulemusel saab CO₂ heidet vähendada 30 000 tonni võrra aastas. Kahe tõhusa koostootmisjaama kõrval on kompleksi lisandunud teise etapi suitsugaaside kondensaatorid, soojuspumbad, elektrikatel ja Tallinna suurim päikesepark. Sel aastal alustab Vaos tegevust ka roheline vesiniku tootmisüksus, mis hakkab varustama sõidukeid ja tööstust heitmevaba kütusega. Lisaks valmib sügiseks samas asukohas Tallinna esimene soojussalvesti.

2024. aastal täitis Saarde tuulepargil esimene tööaasta. Lisaks käivitasime Aseri tuulepargi ning alustasime Leedus Telšiai tuulepargi ehitamist. Kokkuvõttes kasvas meie taastuvenergia tootmine 2023. aastaga võrreldes 33%, kusjuures kontserni ettevõtete tuuleenergia toodang suurenes 49%. Utilitas Windi meeskond jätkab tootmisvõimsuste arendamist nii maismaal kui merel, et mitmekesistada piirkonna energiavarustust. Eesti riiklik eesmärk on katta aastane elektritarbimine 2030. aastaks täielikult kodumaal toodetud taastuvenergiaga ning Utilitas on võtnud eesmärgiks aidata seda sihti saavutada.

Oleme pühendunud ka koostööle klientide ja kogukondadega, et vähendada sõltuvust imporditavast energiast ja edendada elektrifitseerimist. Viimane on üks olulisemaid suundumusi üleilmses energeetikas ja Euroopa Liidus pööratakse sellele erilist tähelepanu.

Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku ENTSO-E andmetel tarbiti Eestis, Lätis ja Leedus 2024. aastal kokku 27 TWh elektrit, kuid toodeti vaid 17 TWh. Puudujääk on 10 TWh, mis on suurem kui Eesti või Läti kogutarbimine. Kohaliku tootmisega kaeti vaid 65% piirkonna elektrivajadusest. Tootmispuudujääki täheldati ka mitmes teises Euroopa Liidu liikmesriigis, sealhulgas Poolas, Saksamaal ja Soomes. Seejuures prognoosib Rahvusvaheline Energiaagentuur, et elektrienergia nõudlus kasvab kiiremini kui üldine energianõudlus – seda eelkõige andmekeskuste, elektritranspordi ja soojuspumpade arengu tõttu. Sama trendi on oodata ka Põhjamaades. Kasvav nõudlus tõstab Skandinaavias hindu, mistõttu jätkuv sõltuvus impordist ei ole Balti riikide jaoks jätkusuutlik strateegia. Konkurentsivõimeliste hindade tagamiseks tuleb suurendada kodumaiseid tootmisvõimsusi.

Elektrifitseerimine on Euroopa jaoks kriitilise tähtsusega, eriti arvestades selles maailmajaos leiduvate loodusvarade suhtelist nappust. 2022. aastal importis Euroopa Liit 62,5% kasutatud energiast. See tegur mõjutab oluliselt piirkonna majanduslikku stabiilsust. Elektrifitseerimise esirinnas on samuti energiaimpordist tugevalt sõltuv Hiina, kus paigaldatud

elektritootmisvõimsusest moodustavad poole taastuvad energiaallikad ning peaaegu pooled 2024. aastal müüdud uutest autodest olid elektrisõidukid. Selle muutuse on tinginud taastuenergia kasvav kulutõhusus, eriti mastaabi suurenedes, kuna päikesepaneelide ja akude hinnalangus jätkub. Need arengud annavad lootust kiirele elektrifitseerimisele kogu maailmas. Euroopa energiatööstuse ettevõtteid koondava katusorganisatsiooni Eurelectric hinnangul võiks enam kui pool Euroopa tööstusest olla elektrifitseeritud ning Euroopa Komisjon on selgelt väljendanud kavatsust seda üleminekut kiirendada.

Elektrifitseerimine toob kaasa ka ülemineku uude ajastusse, kus energiasüsteemid on omavahel tihedalt seotud ning piirid elektri, kütte ja transpordi vahel on üha enam hägustunud. Oleme sisenemas sektoritevahelise sidumise ajastusse. Eestil on siin hea positsioon, kuna kaugkütte suur osakaal linnapiirkondades võimaldab meil kasutada soojusvõrgu inertsit elektrivõrgu toetamiseks. Soojuse ja elektri koostootmise süsteemid on Eestis juba laialt levinud ja see on tõhus lahendus, mis võimaldab samaaegselt toota elektrit ja kasutada soojust. Alates 2025. aasta veebruarist, kui Balti elektrisüsteemid ühendati BRELL-süsteemist lahti ja liideti Euroopa Liidu elektrivõrguga, on märkimisväärselt kasvanud vajadus sagedusreservi ja tasakaalustamisteenuste järele ning kaugküttel võib olla uutel turgudel toetav roll. 2024. aastal sai Utilitas esimese ettevõtteks Eestis oma elektrikatelde manuaalse sageduse taastamise reservi (mFRR) võimekuse sertifikaadi, mis võimaldab meil toetada elektrivõrgu sageduse stabiliseerimist. Mitmed meie varad, sealhulgas Saarde ja Tārgale tuulepargid ning Tārgale tuulepargi kõrval asuv akusalvesti Lātis, juba osalevad sagedusturul. Me ehitame ka suuri reo- ja merevee soojuspumpasid, mille eesmärk on vähendada 2027. aastaks fossiilkütuste tarbimist Tallinnas allapoole 10% taset, kasutades tõhusalt taastuenergiat. Meie vesinikutootmise pilootprojektis kasutatakse vesiniku tootmisel tekkivat heitsoojust kaugküttes, suurendades primaarenergia kasutamise tõhusust sektorite sidumise kaudu. Väosse rajatav 20 000 m³ suurune soojussalvesti, mille valmimine on kavandatud 2025. aastaks, aitab veelgi enam tasakaalustada pakkumist ja nõudlust nii soojus- kui ka elektrisüsteemides. Need tehnoloogiad koos täiustatud digivahenditega energiaportfelli ja võrkude haldamiseks tagavad, et meie tegevus ja teenused jäävad kohanemisvõimeliseks, tõhusaks ja tulevikukindlaks.

Ühtlasi loodan, et Skandinaaviale prognoositud tehisintellekti vajadustest tulenev elektritarbimise kasv osutub asjakohaseks ka Eesti jaoks. Kui Ameerika Ühendriikides asub üle 5000 andmekeskuse ja Euroopas on neid poole vähem, on oluline, et Eesti ja meie piirkond tervikuna osaleksid aktiivselt üha arenevas digimajanduses. Elektrifitseerimise majanduslik kasu ulatub energiatarbimisest kaugemale – see hõlmab ka kaalukat osalemist tootmise ja ülekandeteenuse väärtusahelates. Ja serveritest eralduv heitsoojus oleks ideaalne allikas hoonete kütmiseks kaugküttevõrkude kaudu.

Pühendumuse jätkuvalt usaldusväärse, taskukohase ja puhta energia pakkumisele Utilitase teenindatavatele kogukondadele. Jätkame investeerimist uutesse taastuenergia tootmisvõimsustesse, millega toetame kestlikku majanduskasvu. Soovin tänada kogu meie meeskonda pühendumuse eest möödunud aastal ning avaldan

tānu meie klientidele, partneritele ja kõigile sidusrühmadele usalduse ja koostöö eest. Üheskoos loome tulevikku, mille aluseks on puhas energia ja puhas keskkond.

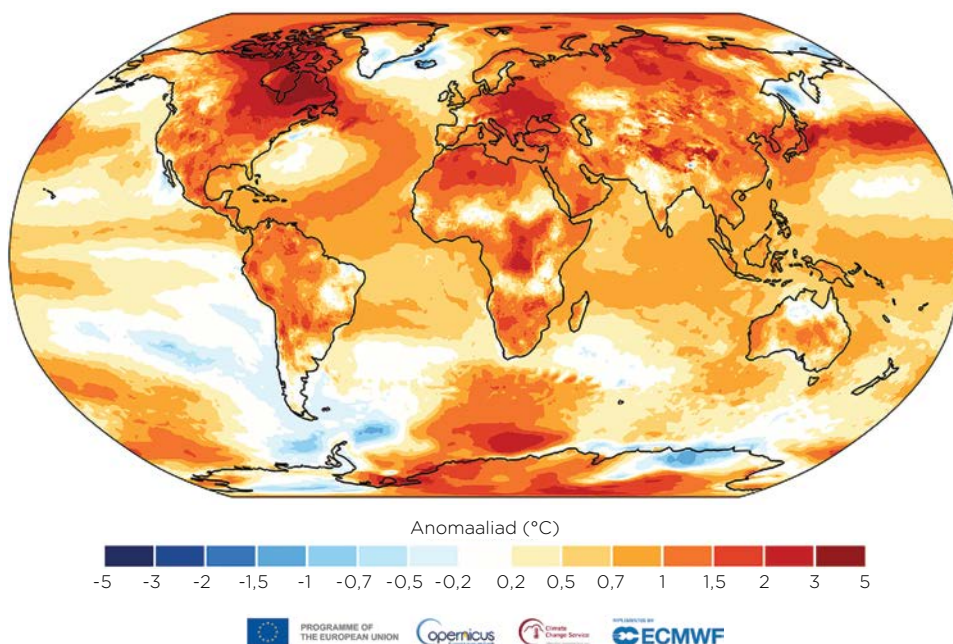

Priit Koit
Utilitase kontserni juht

ÜLEILMSED TRENDID JA ARENGUD

■ Kliima soojenemine poliitilise ebastabiilsuse taustal

Copernicuse kliimamuutuste seireteenuse (C3S) andmetel oli 2024 seni kõige soojem aasta maailmas ja ühtlasi esimene kalendriaasta, kui maailma keskmine temperatuur ületas tööstusrevolutsioonieelset taset 1,5 °C võrra. Veelgi enam – kõik viimase kümnendi aastad kuuluvad mõõtmisajaloo kümne kõige soojema aasta hulka. Kõrged üleilmsed temperatuurid koos enneolematu veeauru tasemega atmosfääris põhjustasid 2024. aastal ulatuslikke kuumalaineid ja tugevaid vihasadusid, mis mõjutasid miljoneid inimesi maailmas.¹

Joonis 1. Maapinna lähedal mõõdetud õhutemperatuuri kõrvalekalle normist 2024. aastal. Andmed: ERA5, võrdlusperiood: 1991–2020, allikas: C3S/ECMWF

2024. aasta väärib ühtlasi märkimist valimiste aastana – valimiskastide juures käidi enam kui 60 riigis. Tõusvate hindade ja majandusliku seisaku tõttu pöörati kliimateemadele vähem tähelepanu ning paljudes riikides nõudsid parteid kliimapoliitika tagasipööramist. Kui Ameerika Ühendriikides otsustas vastvalitud vabariiklaste valitsus Pariisi kliimakokkuleppest lahkuda, siis Euroopas võitsid valimised Euroopa Liidu meelsed jõud, kes säilitasid Euroopa Parlamendis enamuse.² Ursula von der Leyen, kes valiti taas Euroopa Komisjoni presidendiks, lubas jääda kindlaks roheleppele ja esitas oma uue ametiaja esimese 100 päeva jooksul puhta tööstuse kokkuleppe, mille keskmes on rohelised investeeringud.

Hiina, kes on samuti energia netoimportija, jätkab uute taastuvenergia tootmisvõimsuste rajamist rekordilises mahus. 2024. aastal, kui võrku lisandus 277 GW päikeseenergiat

¹ <https://climate.copernicus.eu/copernicus-2024-first-year-exceed-15degc-above-pre-industrial-level>

² <https://apnews.com/article/trump-executive-orders-climate-change-environmental-policy-e4fb2b2495c0bcf880fab46605936b09>

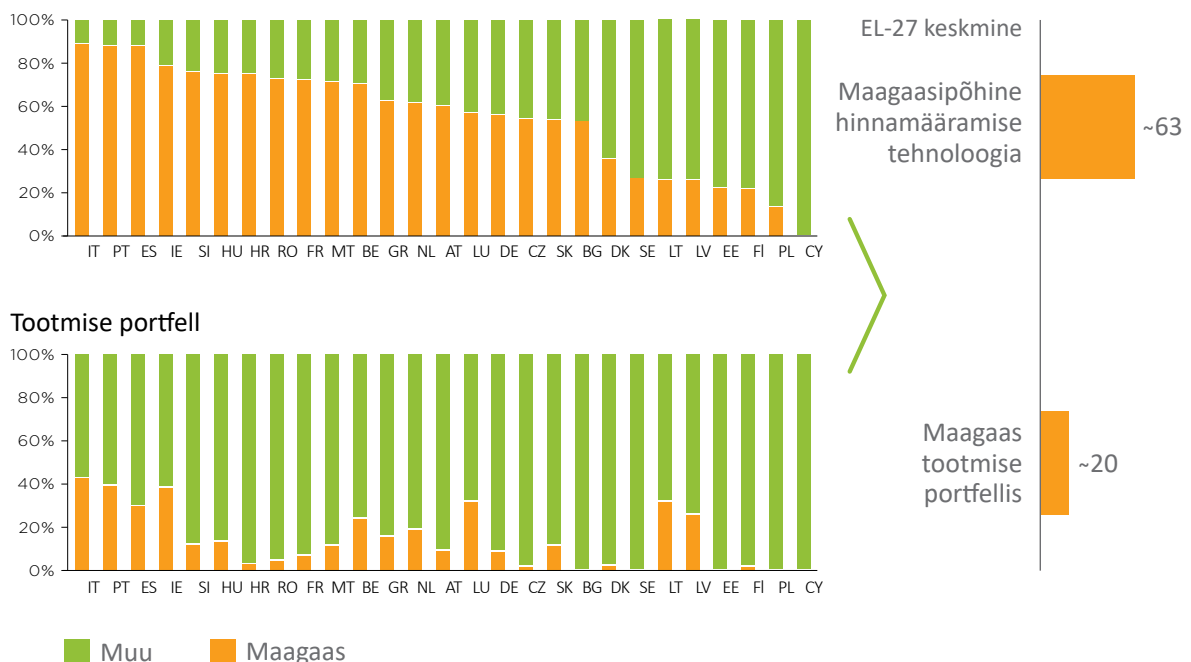
ja 79 GW tuuleenergiat, suurenes võrku ühendatud päikese- ja tuuleenergia maht eelmise aastaga võrreldes vastavalt 28% ja 5%. Hiina peamine majanduse planeeriya riiklik arengu- ja reformikomisjon (NDRC) avaldas 2025. aasta jaanuari alguses uue elektrimajanduse tegevuskava, mille eesmärk on aastatel 2025–2027 integreerida igal aastal võrku üle 200 GW täiendavat tuule- ja päikeseenergiat.³

■ Euroopa energiaturg

Euroopa poliitikakujundajatel, kes tegelevad Venemaa sissetungist Ukrainasse põhjustatud energiakriisi tagajärgedega, oli 2024. aasta alguses taas õnne ilmaga. Kaks järjestikust leebet talve – 2022/23 ja 2023/24 – vähendasid gaasi ja elektriga kütmise vajadust ning võimaldasid piirkonnal koguda rekordilisi gaasivarusid.⁴ See viis gaasihinnad 2024. aasta esimeses kvartalis tagasi peaaegu sõjaelsele tasemele. Aasta lõpuks olid aga hinnad talvehaku külmade tõttu taas kahekordistunud, mis kinnitab, et Euroopa peab loobuma fossiilkütuste impordist mitte ainult energiajulgeoleku ja sõltumatuse, vaid ka taskukohasuse pärast.

Täiendavate taastuvenergia tootmisvõimsuste kiiret kasutuselevõttu peetakse kogu Euroopas elektrihindade alandamisel üha enam võtmetähtsusega teguriks – ja tegelikult ka ainsaks reaalseks võimaluseks, arvestades Euroopa suurt sõltuvust energiaimpordist. Septembris avaldas Euroopa Keskpanga endine juht Mario Draghi aruande⁵ Euroopa konkurentsivõime kohta, milles ta rõhutas, et Euroopa üks peamisi prioriteete peab olema energiahindade alandamine. Aruande kohaselt määras 2022. aastal, energiakriisi haripunktis, elektri hinna 63% ajast maagaas, ehkki maagaasi osa kogu Euroopa Liidu elektritootmisest oli vaid 20%. Seetõttu ei pea paika väide, justkui oleks rohepöörde kõr-

Hinna määranud tehnoloogia (tundide osakaaluna)

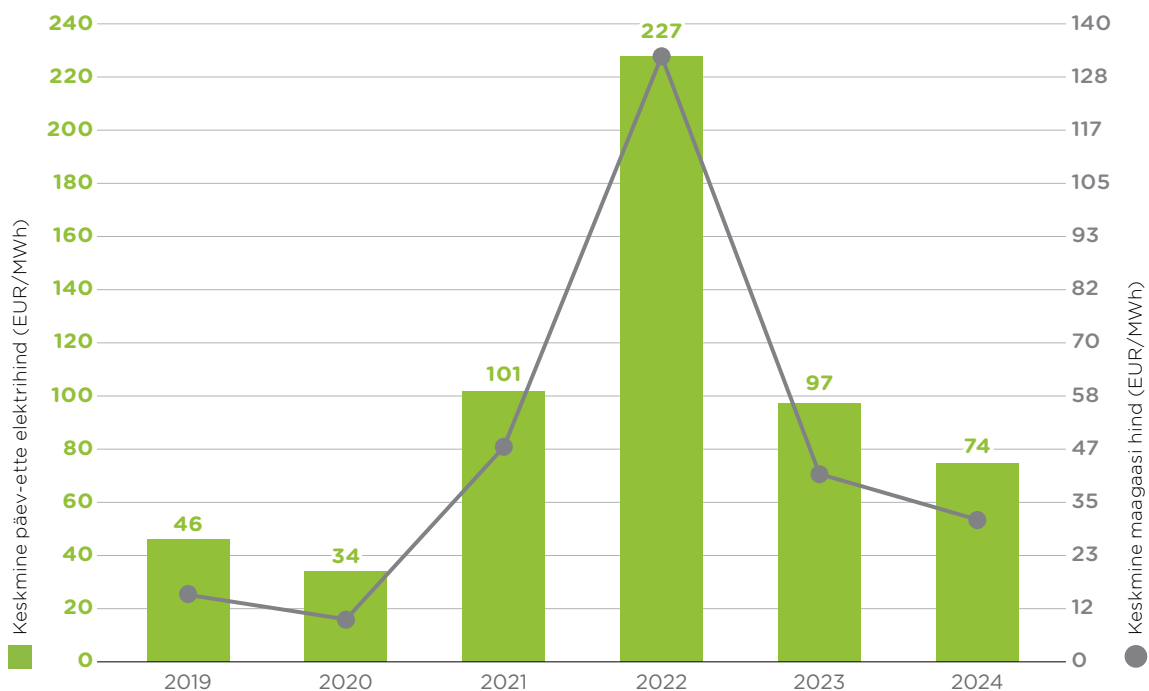
Joonis 2. Hinna määranud tehnoloogia ja tootmisportfell liikmesriikide lõikes.

Allikas: Euroopa Komisjon, Teadusuuringute Ühiskeskus, 2023. <https://powerbarometer.eurelectric.org/>

3 <https://www.carbonbrief.org/analysis-record-surge-of-clean-energy-in-2024-halts-chinas-co2-rise/>

4 <https://www.reuters.com/markets/commodities/europe-gets-lucky-with-mild-windy-winter-kemp-2024-03-13/>

5 https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059

Joonis 3. Kuigi elektrihinnad on pärast 2022. aasta energiakriisi stabiliseerunud, püsivad need endiselt kriisieelsest tasemest kõrgemal peamiselt gaasihindade suure volatiilsuse tõttu. Allikas: <https://powerbarometer.eurelectric.org/>

gete hindade põhjustajaks. Tegelik hinnasurve tuleb liigsest sõltuvusest kallitest fossiilkütustest. Isegi kui Euroopa Liit saavutab oma taastuvenergia eesmärgid, kujundavad fossiilkütused energiaturu hindu suure osa ajast vähemalt käesoleva kümnendi lõpuni, tunnistas Draghi oma kõnes Euroopa Parlamendile.

Draghi kutsus Euroopat üles jätkama puhta energia kasutuselevõttu tehnoloogia-neutraalsel viisil, mis hõlmab taastuvenergiat, tuumaenergiat, vesinikku ja bioenergiat ning süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja säilitamise lahendusi. Tema sõnul on võtmetähtsusega nii lubade menetlemise kiirendamine kui ka võrguinvesteeringute suurendamine. Draghi selgitas ühtlasi, et süsinikuheite vähendamine ja puhta energia kasutuselevõtt loovad võimalusi kohalikule tööstusele, kuna Euroopa Liit on puhta tehnoloogia, sealhulgas tuuleturbiinide, elektrolüsaatorite ja vähese süsinikuheitega kütuste arendamisel maailmas juhtpositsioonil. Rohkem kui viiendik maailma puhastest ja kehtlikest tehnoloogiatest töötatakse välja Euroopa Liidus.

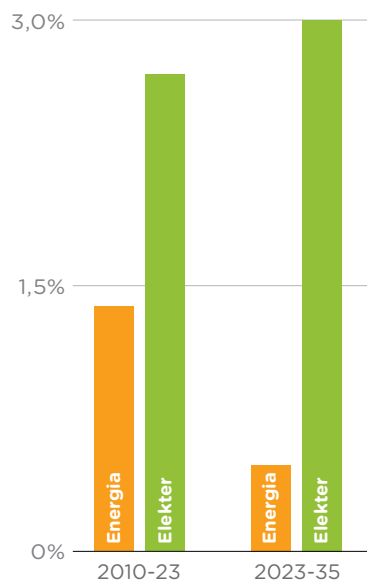
Energiatööstuse esindajad kutsuvad komisjoni üles tunnustama elektrit tõhusa ja vähese süsinikuheitega Euroopa peamise energiakandjana.⁶ Nad juhivad tähelepanu sellele, et Euroopa elektrifitseerimise määr on pikka aega püsinud 22,8% juures ning on kaugel Euroopa Komisjoni poolt 2040. aastaks Euroopa Liidus eesmärgiks seatud 50% osakaalust energia lõpptarbimises.⁷

Rahvusvaheline Energiaagentuur toob oma 2024. aasta energiaülevaates esile, et viimase kümnendi jooksul on elektritarbimine kasvanud maailmas üldisest energianõudlusest kaks korda kiiremini ning kaks kolmandikku sellest kasvust on tulnud Hiinast.

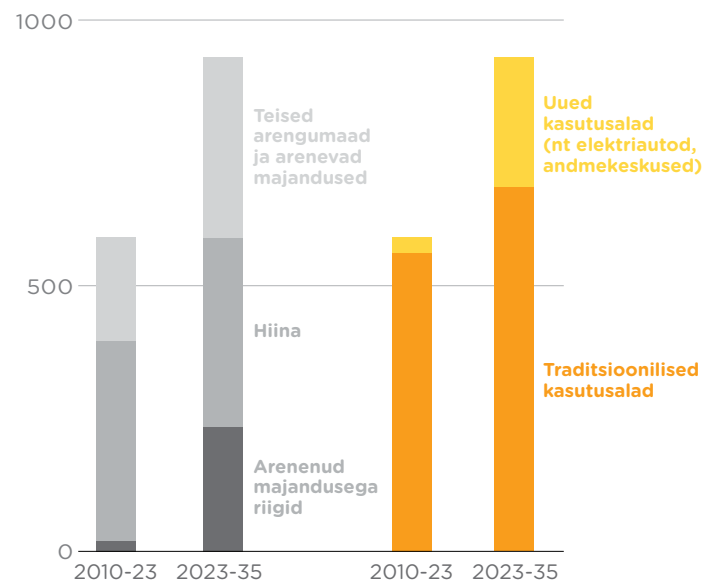
6 <https://www.euractiv.com/section/eet/news/electrification-action-plan-is-an-energy-efficiency-first-plan-says-electrification-alliance-chair/>

7 https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/2040-climate-target_en

Aastane nõudluse kasv STEPS-is

Aastane elektrinõudluse kasv (TWh)

Joonis 4. Elekter kasvab kiiremini kui kõik teised energiaallikad ja eri arengutasemega majandustes, kuna traditsiooniliste kasutusalaade kasvule lisanduvad uued kasutusvaldkonnad, nagu elektriautod, andmekeskused ja soojuspumpad. Allikas: <https://iea.blob.core.windows.net/assets/aaf524cb-8e5e-4eb2-9b24-07a2726ab292/WorldEnergyOutlook2024-LaunchPresentation.pdf>

■ Elektripuudujääk Balti riikides

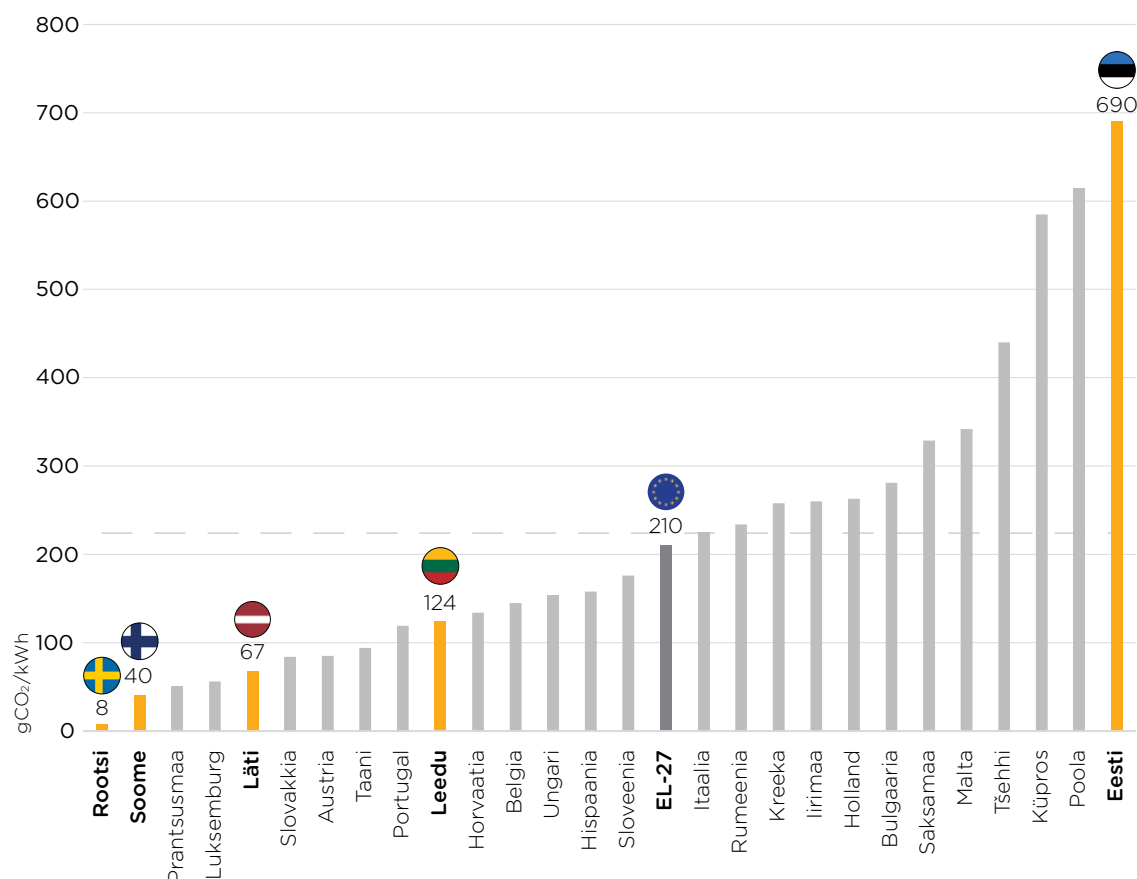
Põhjamaad on Euroopas teatavasti taastuenergia tootmise esirinnas. Nad hakkasid kasutama hüdroenergiat ja olid esimeste seas, kes investeerisid teistesse puhta energia tehnoloogiatesse. Tänu sellele on nad saavutanud süsinikuheite vähendamise taseme, mida mujal Euroopas ei ole nähtud. Balti riigid on saanud sellest kasu tänu elektriühendustele, kuna nende endi investeeringud uutesse tootmisvõimsustesse on pidurdunud. 2024. aastal tarbisid Eesti, Läti ja Leedu kokku 27 TWh elektrienergiat, kuid suutsid kohapeal toota vaid 17 TWh, mille tulemuseks on 10 TWh suurune puudujääk. Eestis tarbiti elektrit 8 TWh, ent tootmine jäi 4,9 TWh tasemele, millest üle 2 TWh toodeti põlevkivist, mis on koos maagaasiga üks kallimaid elektritootmise allikaid. Kuna põlevkivi hakatakse elektritootmises järk-järgult kasutusest kõrvaldama, võib elektripuudujääk Eestis lähiaastatel veelgi suurened, kui uutesse tootmisvõimsustesse ei investeerita.

„Energia ajaloos oleme näinud kivisöeajastut ja naftaajastut ning nüüd liigume kiiresti elektriastutusse, mis kujundab tulevikus ülemaailmset energiasüsteemi ning põhineb järjest enam puhastel energiaallikatel,“ ütles Rahvusvahelise Energiaagentuuri tegevdirektor Fatih Birol.⁸

Lisaks suurenevale murele riikidevaheliste energiaühenduste töökindluse pärast kasvab ka elektrienergia nõudlus kiiresti, kuna Põhjamaades tehakse uusi energiamahukaid investeeringuid. Näiteks Fingrid ootab järgmise kümne aasta jooksul Soome aastase

⁸ <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2024>

Joonis 5. Euroopa elektrienergia tootmise süsinikuintensiivsus (2023, gCO₂/kWh).

elektritarbimise kahekordistumist. „Praegu tarbib Soome umbes 80–83 teravatt-tundi aastas. See on olnud viimase 20 aasta jooksul võrdlemisi stabiilne, kuid eelnevalt mainitud põhjustel prognoosime, et 2034. aastaks tarbime aastas umbkaudu 160 teravatt-tundi.“⁹ Samuti on oodata elektritarbimise jõulist kasvu seoses hiljuti teatatud Microsofti, Google'i, Amazoni ja Meta investeeringutega Euroopasse, ja eelkõige Põhjamaadesse, rajamaks ülisuuri andmekeskusi, millest igaüks tarbib aastas teravatt-tundides mõõdetava koguse elektrit.

Seetõttu ei saa me eeldada, et Põhjamaad suudavad lõputult varustada Balti riike odava taastuvenergiaga. Uued tööstusharud ja andmekeskused, samuti tööstuse ja transpordisektori ulatuslik elektrifitseerimine suurendavad nõudlust elektrienergia järele. Ka Balti riigid peavad investeerima täiendavatesse tootmisvõimsustesse, et vähendada sõltuvust teistest turgudest, saavutada energiasõltumatus ja vähendada süsinikuheidet. Praegu on Eesti elektrisektori süsinikdioksiidi heitkogused Euroopa suurimad.¹⁰ Pärast süsinikuheidete vähendamist võib avaneda ka võimalus järgida Põhjamaade eeskujuga ja meelitada ligi uusi investeeringuid energiamahukate tööstusharude ja andmekeskuste näol.

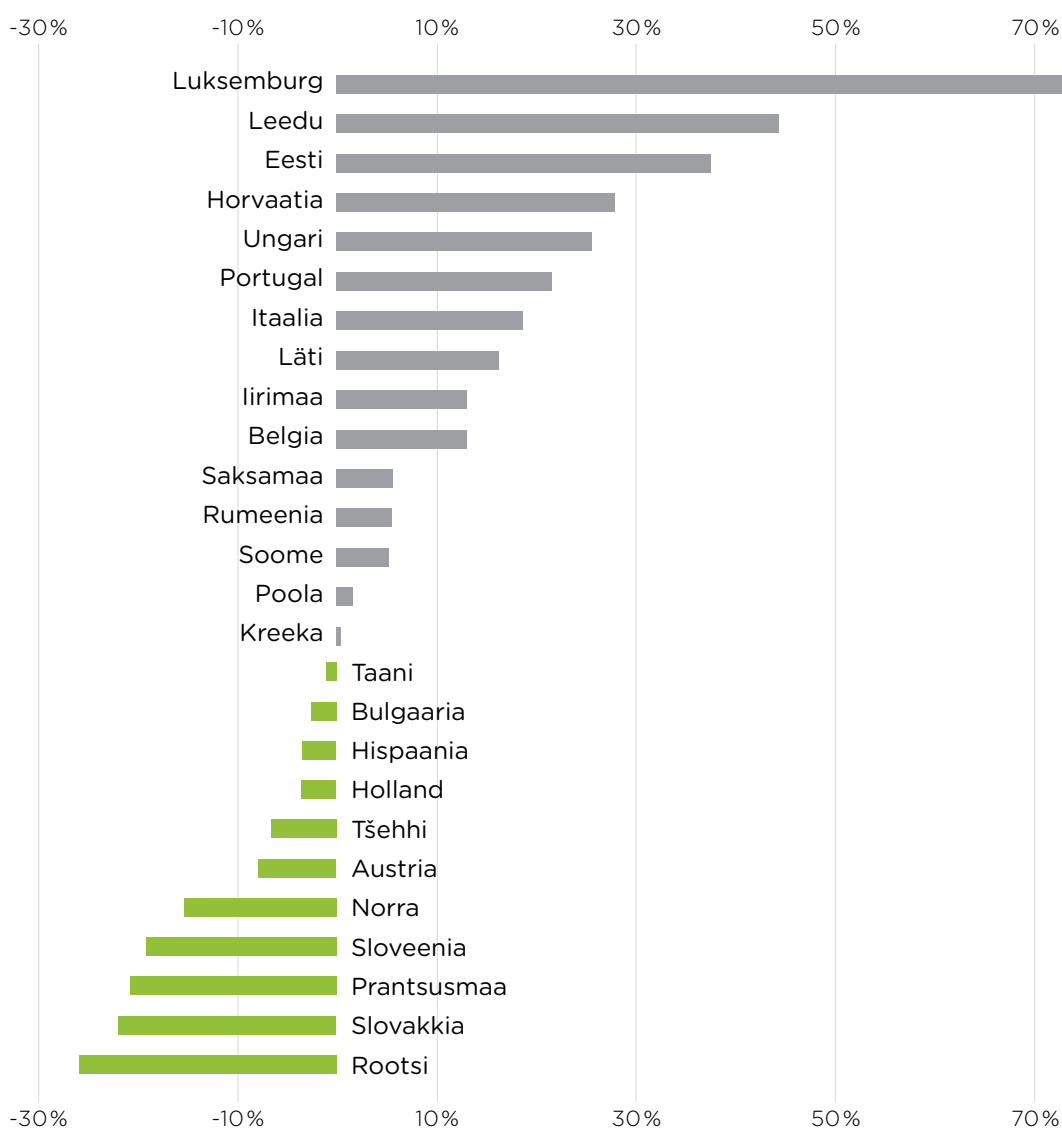
2024. aasta jooksul valmistati ette Venemaa elektrivõrgust lahtiühendamist ja 2025. aasta veebruaris liituti edukalt Mandri-Euroopa elektrivõrguga. Utilitas oli esimene ettevõtte, kelle osalemise sageduse taastamise reserve turul kohalik põhivõrguettevõtja Elering Eestis heaks kiitis, ning Utilitas Wind paigaldas Lätis oma Tārgale tuulepargi kõrvale Baltimaade suurima mitte-põhivõrguettevõtja omanduses oleva akusalvesti.

9 <https://www.err.ee/1609642475/toostuse-ja-andmekeskuste-huvi-kasvatavad-noudlust-soome-elektrivorgus>

10 <https://www.eea.europa.eu/e-analysis/indicators/greenhouse-gas-emission-intensity-of-1?activeAccordion=>

Samal ajal jätkusid nii valitsuses peetavad kui ka avalikud arutelud selle üle, milline oleks lähitulevikus Eestile parim energialiikide kombinatsioon. Kliimaministeeriumis on valminud ajakohastatud energiamajanduse arengukava, mis näeb ette tuuleenergia lisamist, nimelt 2,4 GW maismaa tuuleparke aastaks 2030 ja 1 GW meretuuleparke aastaks 2035. Ka Eesti põhivõrguettevõtja Elering on alustanud hankega, et tagada 500 MW uusi tootmisvõimsusi, mis pakuvad sagedusreservi teenuseid ja toetavad elektrisüsteemi perioodidel, mil tuule- või päikeseenergia toodang on madal.¹¹

Eesti valitsus on ka arutanud, kuidas toetada kõige kulutõhusamalt uusi taastuvenergia tootmisvõimsusi, ning kaalub puhta tööstuse kokkuleppe suuniste alusel meretuuleenergia jaoks hinnavahelepingute mudeli kasutuselevõttu. Maismaa tuuleparkide planeeringud olid 2024. aasta lõpu seisuga menetluses ligikaudu 30 omavalitsuses, kuid kuna menetlused ei liigu oodatud tempos, on iga-aastase tootmismahude kasvu saavutamiseks vaja lubade andmise, võrkude ja elektrifitseerimisega seotud meetmeid.

Joonis 6. Elektrienergia impordi/eksporti osakaal protsendina riigi tarbimisest.
Allikas: ENTSO-E

¹¹ https://kliimaministeerium.ee/energiamaajanduse_arengukava

■ Kaugküte – energiavarustuse parim lahendus linnades

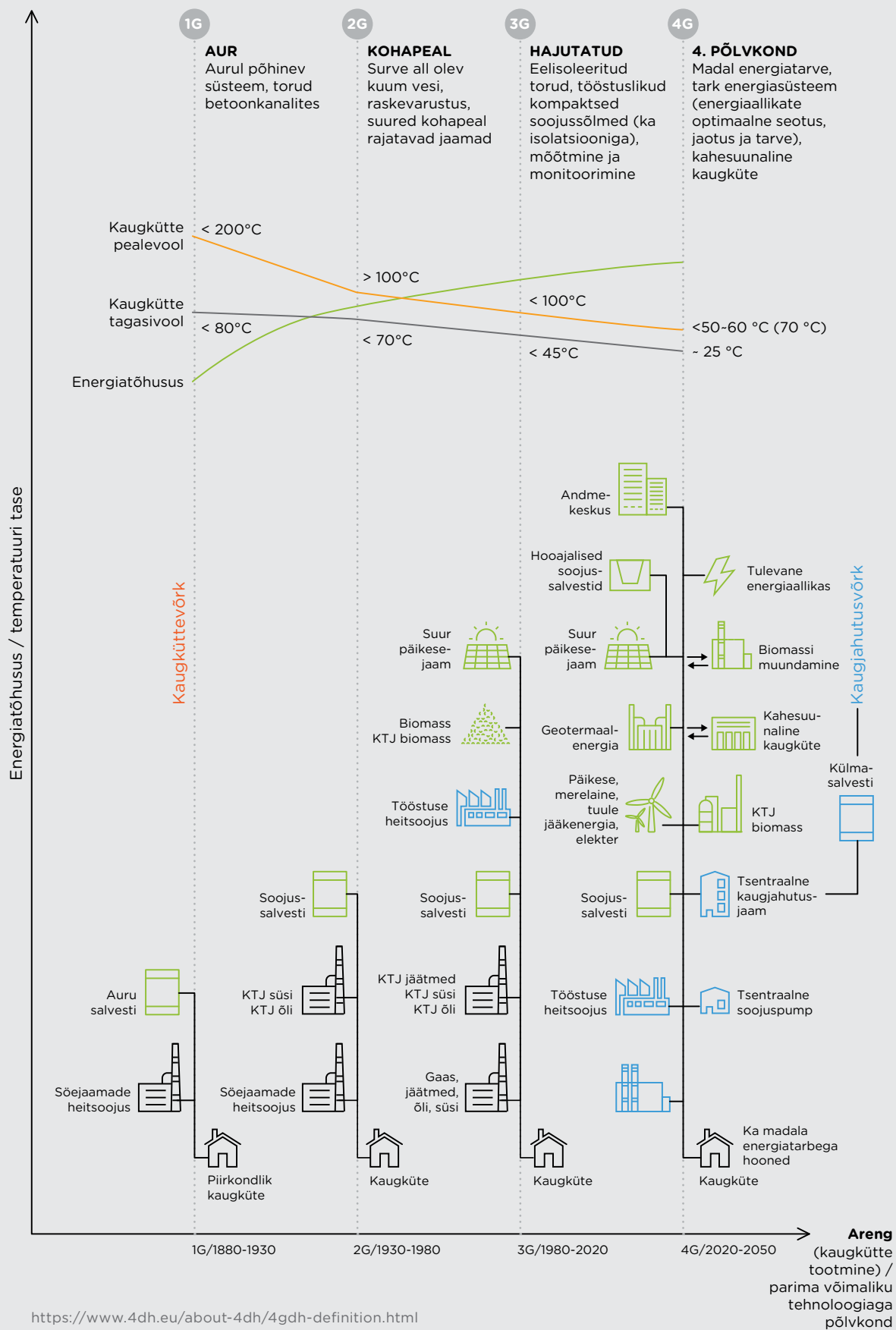
Utilitas on pühendunud jätkusuutliku energiakasutuse edendamisele, arendades uusi taastuvenergia tootmisvõimsusi. Samas peab ta tähtsaks ka energiatootmise ja varustuse tõhusust. Pikaajalise kestlikkuse ja vastupidavuse tagamiseks on energiasektoris oluline suurendada efektiivsust ja samal ajal vähendada loodusvarade tarbimist.

Kaugküte ja sektoritevaheline sidumine on võtmetähtsusega strateegiad energiakasutuse optimeerimisel, heitkoguste vähendamisel ja kogu energiasüsteemi tõhususe suurendamisel. Võimalus suunata tööstusprotsessidest, elektritootmisest ja taastuvatest energiaallikatest pärinevat heitsoojust küttevõrkudesse parandab energiakasutust oluliselt. See tõestab taas, et suuremahulised ja tõhusad kaugküttesüsteemid on linnakeskkonnas eelistatud soojusvarustuse lahendus.

Taastuvenergiaallikatest toodetud elektrienergia ülejääki saab soojuspumpade ja elektrikatelde abil muundada efektiivselt soojuseks, aidates sellega vähendada küttesüsteemide süsinikuheidet. See muutub eriti oluliseks tulevikus, kui taastuvenergia osakaal kasvab ja kaugkütte elektrifitseerimine võimaldab tugeva tuule korral kasutada ära madala elektrihinna eeliseid, selle asemel, et põletada kallihinnalisi ja negatiivse keskkonnamõjuga fossiilkütuseid. Ülejäävat energiat saab ka salvestada ja kasutada vajaduse tekkimisel. See vähendab sõltuvust fossiilkütustest ja suurendab varustuskindlust. Utilitas alustas 2024. aastal Vao koostootmisjaamade kõrvale 20 000 m³ mahuga soojussalvesti ehitamist ning kavas on rajada veel kaks sarnast salvestit Tallinnasse ja mõnda väiksemasse linna.

Kütte jaotusvõrgu tõhusust saab lisaks parandada veetemperatuuri alandamisega kaugküttevõrgus. Madalam töötemperatuur vähendab soojuskadusid, suurendab tootmisüksuste tõhusust ja parandab võrgu üldist stabiilsust. Samuti soodustab see madalama temperatuuriga soojusallikate, nagu geotermaalenergia ja tööstuses kõrvalsaadusena toodetud soojuse kasutamist, mis aitab suurendada jätkusuutlike energiaallikate osakaalu süsteemis.

Joonis 7. Kaugkütte areng

MAJANDUSTULEMUSTE ÜLEVAADE

Utilitas on riigi suurima taastuvenergia tootja ja kaugkütteoperaatorina Eesti taastuvenergia sektori esirinnas. Kontsern osutab kaugkütteteenuseid umbes kolmandikule Eesti kaugkütte klientidele ning pakub kütteteenust üle Eesti elu-, äri- ja munitsipaalhoonetele kogupindalaga üle 21 miljoni m² (2023: 20 miljonit m²). Utilitas haldab ulatuslikku kaugküttevõrku kogupikkusega 634 km (2023: 601 km) ehk umbes 37% riigi kogu küttestaristust. 2024. aasta jooksul laienes Utilitas ka Läti kaugküttesektorisse ning toodab nüüd taastuvatest energiaallikatest soojust ja elektrit ka Valka linna elanikele Lätis.

Utilitas varustas 2024. aastal soojustega 6100 hoonet (2023: 5600), sealhulgas ligi 194 000 majapidamist (2023: 187 000), samuti munitsipaal- ja ärikliente. Lisaks tootis Utilitas 2024. aastal 423 GWh taastuvelektrit (2023: 286 GWh), mis moodustab umbes 13% kogu Eesti taastuvelektri toodangust.

Kokku müüs Utilitas 2024. aastal soojust 2,1 TWh, mis on 1% rohkem kui 2023. aastal. Peamiseks põhjuseks olid talvekuudel ja eelkõige 2024. aasta jaanuaris valitsenud külmemad ilmad, kui keskmine temperatuur oli -6,3 kraadi Celsiuse järgi ning Utilitas registreeris oma ajaloo suurima ühe kuu soojuste müügi. Teiselt poolt olid kevad- ja sügiskuud 2023. aastast ja ka ajaloolistest keskmistest soojemad. Vaatamata keerulisele keskkonnale suutis Utilitas suurendada taastuvenergia tootmist kõigi aegade rekordtasemele 1,7 TWh (2023: 1,5 TWh). Seda toetasid nii tugevad tegevusnäitajad kui ka aastatel 2023–2024 tehtud investeeringud uutesse tootmisvõimsustesse, mille hulka kuulusid koostootmisjaamadele lisatud teise etapi suitsugaaside kondensaatorid ja soojuspumbad, samuti Saarde ja Aseri tuulepargid ning Vao päikesepark. Selle tulemusel kasvas taastuvenergia osakaal Utilitase portfellis 2024. aastal 66%-lt 70%-ni, mis on suur samm Utilitase 2030. aasta süsinikuneutraalsuse eesmärkide suunas ning ühtlasi oluline panus riiklike taastuvenergia eesmärkide täitmisel.

Kontserni peamised finantsnäitajad ja -suhtarvud	2024	2023
Varad kokku (tuhandetes eurodes)	781 721	702 418
Laenukohustised (tuhandetes eurodes)	448 201	400 701
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja (kordades) = käibevarad / lühiajalised kohustised	1,69	1,87
Maksevõime kordaja (kordades) = (käibevarad - varud) / lühiajalised kohustised	1,49	1,28
Likviidsuskordaja (kordades) = raha ja raha ekvivalendid / lühiajalised kohustised	0,56	0,13
Võõrkapitali ja omakapitali suhe (D/E)	1,72	1,70
Äritulud (tuhandetes eurodes)	216 138	225 562
Puhaskasum (tuhandetes eurodes)	31 669	27 708
Varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad kokku (keskmine)	4,3%	4,3%
Põhivarade käive (kordades) = äritulud / põhivarad (keskmine)	0,32	0,40
Varade käive (kordades) = äritulud / varad kokku (keskmine)	0,29	0,35

2024. aastal jätkus klientide suur huvi ülemineku vastu keskkonnasõbralikele, varustuskindlatele ja jätkusuutlikele kütelahendustele, mille tulemusel ühendati Utilitase võrkudega 1100 tuhat m² (2023: 600 tuhat m²) ehk 455 uut hoonet (2023: 133 hoonet). Sellest 520 tuhat m² ja 305 hoonet lisandusid Paide ja Valka kaugküttesüsteemide omandamisega. Ettevõtte keskendub jätkuvalt kliendibaasi laiendamisele ja ühendab olemasoleva võrguga lähedalasuvaid hooneid, aidates sellega vähendada võrgupiirkonnas asuvate kogukondade keskkonnajalajälge.

Üks Utilitase peamisi eesmärke on tagada klientidele varustus- ja töökindel teenus. Ettevõtte täitis selle eesmärgi edukalt ka 2024. aastal, mil kaugkütte kättesaadavus püsis 99,99% tasemel (2023: 99,99%).

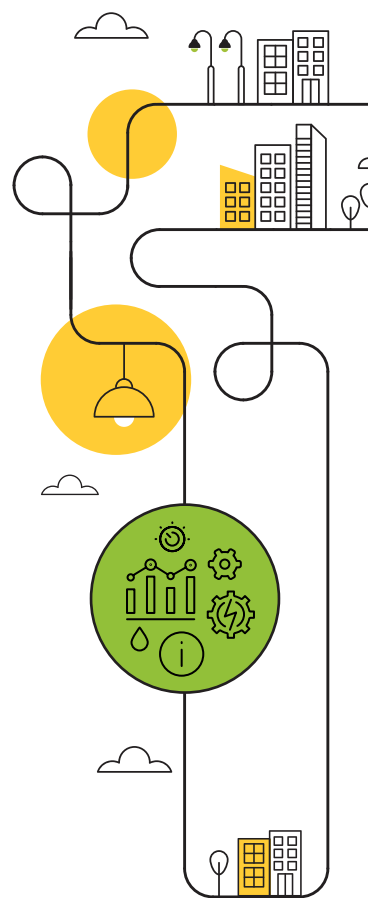
Utilitas on järjekindlalt panustanud oma soojusvõrkude arendamisse, uuendades ja laiendades 2024. aastal kütletaristut 24 km ulatuses (2023: 27 km). Võrguparendused aitavad kaasa uute klientide liitumisele ja vähendavad ka võrgukadusid. 2024. aastal saavutas Utilitas ajalooliselt madalad võrgukaod ehk 12,1% võrreldes 2023. aasta 12,7%-ga, mis jääb tunduvalt allapoole Konkurentsiameti kehtestatud 13,5% kontrollväärtusest.

INVESTEERINGUD

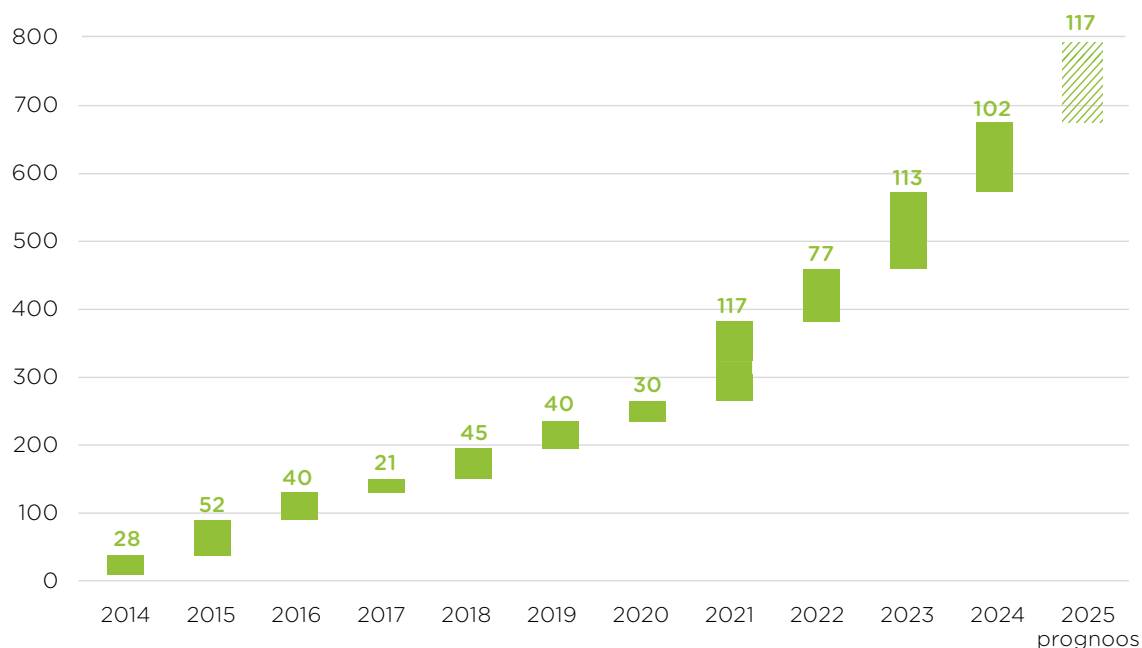
Eesti energiamajanduse arengukava (ENMAK 2035¹²) tööversiooni kohaselt vajab Eesti umbes 14 miljardit eurot investeeringuid (st 1,4 miljardit eurot aastas), et saavutada 2035. aastaks ambitsioonikad eesmärgid: suurendada taastuvenergia osakaalu elektrisektoris üle 100% tasemele (2022. aasta baastasemelt 29,1%), soojussektoris 78%-le (65%-lt) ja transpordisektoris 49%-le (8,5%-lt). Kavas nähakse ette näiteks päikeseenergia tootmisvõimsuse kahekordistamine, maismaa tuuleenergia peaaegu kümnekordistamine ja selliste tehnoloogiate kasutuselevõtmine, mida Eestis praegu veel ei ole, nagu meretuulepargid, võimsad akud, pikaajalise salvestuse seadmed ja suuremahulised soojuspumbad. Kavas on ette nähtud ka biogaasi, vesiniku ja e-kütuste tootmise arendamine.

On selge, et nende eesmärkide saavutamine nõuab märkimisväärsed investeeringuid ning tõhusal kaugkütel ja -jahutusel on eriti külmas põhjamaises kliimas, kus umbes 50% primaarenergia tarbimisest kasutatakse küttesektoris, oluline roll süsinikuneutraalsuse eesmärkide saavutamisel. Utilitas on näidanud üles tugevat pühendumust taastuvenergia kasutusvõimaluste otsimisel, suurendades tootmismahte ja parandades olemasoleva tegevuse varustuskindlust läbi võrkude renoveerimise ja laiendamise. Arvestades et taristuinvesteeringud on oma olemuselt pikaajalised, tavaliselt üle 30 aasta, paneb Utilitas suurt rõhku hoolikale hindamisele, kavandamisele ja elluviimisele, mida peab toetama stabiilne ja prognoositav regulatiivne keskkond.

Riigi suurima kaugkütteteenuse pakkujana ja suurima taastuvenergia tootjana on Utilital oluline roll ka tulevaste taastuvenergia sektori eesmärkide saavutamisel.

12 https://kliimaministerium.ee/energiamajanduse_arengukava

Joonis 8. Utilitase investeeringute maht aastatel 2014–2025 (plaanitud) miljonites eurodes

Suur osa Utilitase senistest ja tulevastest investeeringutest on seotud tegevusega pealinnas Tallinnas. Nende investeeringute tegemiseks asutasid Tallinna linn ja OÜ Utilitas 2023. aasta augustis ühise kaugkütte valdusettevõtte AS Utilitas Tallinna Soojus, millest 33,34% kuulub Tallinna linnale ja 66,66% Utilitasele. Kontserni struktuuri lihtsustamiseks, üha kasvavate aruandlusnõuete vähendamiseks ja kulude kokkuhoidmiseks ühendati 2025. aasta märtsis ASi Utilitas Tallinna Soojus 100%-lised tütarettevõtted AS Utilitas Tallinn ja AS Tallinna Soojus emaettevõttega, mis jätkab investeeringute haldamist Tallinna piirkonnas ning kaugkütte- ja kaugjahutusteenuste osutamist. Ettevõtte omandistruktuur on kooskõlas Tallinna linna ja Utilitase huvidega, kuna mõlema eesmärk on tagada keskkonnasõbralike kaugküttelehenduste kättesaadavus ja elutähtsate teenuste toimimine Tallinna linnas. Selleks tuleb kaugküttevõrku pidevalt kaasajastada ja teha ulatuslikke investeeringuid. Utilitasel on juhtiv roll äriplaani väljatöötamisel, koostamisel ja ajakohastamisel, mille eesmärk on viia lõpule kaugküttevõrgu uuendamine vastavalt Tallinna ühtse kaugküttevõrgu arengukavale ning jõuda hiljemalt 2030. aastaks süsinikuneutraalse kaugkütte- ja kaugjahutusvõrguni. Kiirendatud investeerimiskava eesmärk on ühtlasi vähendada fossiilsete kütuste osakaalu kaugküttes allapoole 10% taset hiljemalt 2027. aastaks, millega väheneb fossiilkütuste tarbimine üle 500 000 MWh. Eesmärgiks on ka laiendada kaugkütte- ja jahutusvõrku, muuta uute klientide jaoks liitumine mugavamaks ja tuua võrk linnaosadesse, kus praegu kasutatakse valdavalt fossiilseid kütteallikaid. Tallinna linn ja Utilitas teevad tihedat koostööd avalike teede investeeringute planeerimisel ning tänavate soojus- ja veevõrkude uuendamise koordineerimisel, et vähendada elanikele põhjustatavat ebamugavust ja suurendada kuluefektiivsust.

INVESTEERIMISTEGEVUS 2024-2025

Utilitas seab prioriteediks investeeringud, mis on suunatud taastuvenergia tootmisvõimsuste suurendamisele, energiatõhususe parandamisele ning kaugkütte ja kaugjahutusvõrkude renoveerimisele ja laiendamisele. 2024. aastal investeeris Utilitas koos tütarettevõtetega kokku 102 miljonit eurot (2023: 113 miljonit eurot), millele lisandusid ühisettevõtte Utilitas Wind investeeringud mahus 20 miljonit eurot (2023: 17 miljonit eurot). 2024. aastal saavutati mitu vahe-eesmärki:

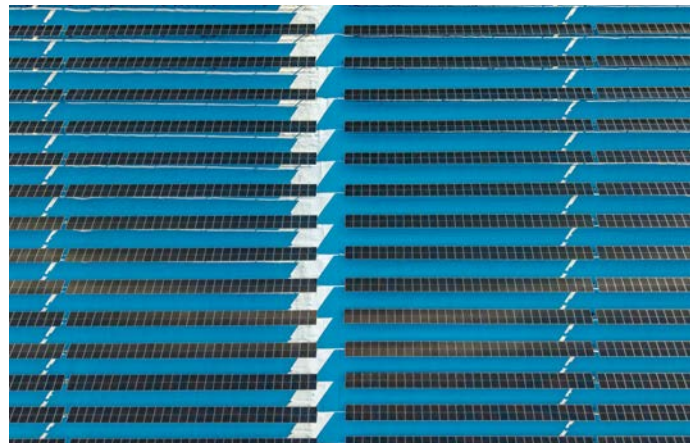
- Vão koostootmisjaamade teise etapi suitsugaaside kondensaatoritel ja soojuspumpadel täitus esimene täispikk tööaasta. Need seadmed võimaldasid tõhustada tootmist ja pakkuda Tallinna kaugküttevõrgus ligikaudu 100 GWh taastuvatest allikatest toodetud lisasoojust (koos juba 2022. aastal valminud Mustamäe koostootmisjaama teise etapi suitsugaaside kondensaatoriga) ning seeläbi oluliselt vähendada võrgu maagaasivajadust.
- 38 MW võimsusega Saarde tuulepargil täitus esimene täispikk tööaasta. Tuulepark, milles kasutatakse üheksat kaasaegset Vestase V150 turbiini (iga turbiini võimsus on 4,3 MW), eeldatava kogutoodanguga 135 GWh aastas, millest piisab 40 000 majapidamise aastase energiatarbe katmiseks. Utilitase investeeringu kogumaht oli ligi 65 miljonit eurot.
- Aseri tuulepargis võeti kasutusele kaks 4,7 MW võimsusega Enerconi tuuleturbiini. Pargi eeldatav kogutoodang on 12 GWh aastas, millest piisab 3500 majapidamise aastase elektritarbe katmiseks.
- Vão koostootmisjaamades (ja aasta varem Mustamäe koostootmisjaamas) võeti kasutusele elektrikatel, mis võimaldab pakkuda põhivõrguettevõtjale (Elering) kriitilist sagedusreservide teenust ja seeläbi toetada kohalikku elektrivõrku.
- Vão energiakompleksis valmis 9,3 MW võimsusega Tallinna suurim päikesepark, mis avati Euroopa roheline pealinna päikesepargi nime all. Park koosneb 15 600 paneelist ja võtab enda alla 11 hektari suuruse ala endise Vão lubjakivikarjääri territooriumil. Kahepoolsed päikesepaneelid on kombineeritud üheteljelise päikese järgimise süsteemiga, mis pikendab elektritootmise perioodi päikesepargis. Linnakeskkonna rohelisemaks muutmiseks istutati ka ligi 5000 puud.

Vão soojuspumbad

Aseri tuulepark

Vão Euroopa roheline pealinna päikesepark

Paide koostootmisjaam ja päikesepark

Väo vesinikutootmise üksus

Nurgakivi paneku tseremoonia Telšiais

Tärgale akupõhine energiasalvestussüsteem

- 1. märtsil 2024 viidi lõpule Enefit Greenilt kaugkütteäride omandamine Paides (Eestis) ja Valkas (Lätis).
- 2024. aastal sõlmiti tehnoloogia tarneleping suure reo- ja merevee soojuspumba paigaldamiseks Tallinna Paljassaare reoveepuhastusjaama (käitaja AS Tallinna Vesi) kõrvale. 2024. aastal investeeriti kokku 21 miljonit eurot (2023: 3,5 miljonit eurot). Esialgu pidi jaam kasutama üksnes reovee soojust, kuid 2023.–2024. aastal töötati välja tehniline lahendus, mis võimaldab kasutada ka merevett, mistõttu jaama soojusvõimsust suurendati 70 MW-lt 110 MW-le. Tootmine on kavas käivitada jaamas 2026. aasta lõpuks. Projekti valmimine võimaldab Tallinna võrgus asendada üle 400 GWh fossiilkütuseid aastas, see aitab alandada soojuse hinda klientidele, parandada tootmise keskkonnasäästlikkust ning suurendada varustus- ja töökindlust.
- Utilitase uuenduslikus vesinikuprojekti toodeti esimesed vesinikumolekulid tänu Keskkonna- investeringute Keskuse ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt rohevesiniku tervikahela ehitamise kaasrahastamiseks eraldatud investeerimistoetusele. Alates 2025. aastast võimaldab projekt toota ühistranspordi jaoks üle 36 tonni rohevesinikku ning vähendada kasvuhoonegaaside aastast heitkogust 1700 CO₂ ekvivalenttonni võrra. Utilitase juhitud rohevesiniku tervikahela projekt on esimene oma- taoline Balti riikides. Lisaks tootmisüksusele on rajatud ka Eesti esimesed vesinikutanklad ning pealinna on oodata vesinikuautosid ja taksosid.
- Utilitas Wind ehitas Lätis oma Tärgale tuulepargi kõrvale 10 MW / 20 MWh akupõhise energiasalvestussüsteemi. 2024. aasta lõpuks oli aku läbinud suurema osa testimisfaasist ja saanud ajutise tegevusloa. Aku võimaldab optimeerida tuulepargi tootmist ja osaleda sagedusreservide turgudel, pakkudes Balti elektrivõrgu terviklikkuse jaoks olulisi teenuseid. Tegemist on Baltimaade suurima töötava eraomanduses oleva akupõhise energiasalvestussüsteemiga.
- Utilitas Wind alustas Leedus Telšiai linnas 124 MW tuulepargi ehitamist. Pärast valmimist antakse projekt üle Latvenergole. Seeläbi on Utilitas ehitanud tuuleparke kõigis kolmes Balti riigis. Telšiai tuulepargi eeldatav aastane elektritoodang on 420 GWh, mis katab enam kui 125 000 majapidamise energiavajaduse. Park valmib 2026. aastaks.

Kaugküttevõrkudesse ja seotud tootmisvaradesse tehtud investeeringud ulatusid 78 miljoni euroni (2023: 69,8 miljonit eurot), sealhulgas:

- 2024. aastal, mis on pikaajalise võrgu arenduskava kuues aasta, katsid võrgu-investeeringud kokku 24 km (2023: 27 km), mis on lähedal kõigi aegade parimale tulemusele;
- kaugküttevõrkudega liideti 455 uut hoonet (2023: 133). Sellega suurenes köetavate hoonete netopind märkimisväärselt 21 miljoni m²-ni (2023: 20 miljonit m²). Seda toetas Paide ja Valka tegevuse lisandumine 2024. aasta jooksul;
- kaugjahutuse investeeringud ulatusid 7,6 miljoni euroni (2023: 7,6 miljonit eurot). uute klientide võrku ühendamiseks ning võrgu ja tootmise arendamiseks.

Utilitase dividendide väljamakse jäi stabiilseks ja jätkusuutlikuks – kokku maksti dividendideks 6 miljonit eurot (2023: 5 miljonit eurot).

Utilitase platvorm plaanib investeerida 2025. aastal üle 135 miljoni euro:

- jätkatakse investeeringutega suuremahulisse reo- ja merevee soojuspumpa, mis peaks valmima 2026/2027. aasta kütteperioodiks;
- viiakse lõpule vesiniku pilootprojekti 1. etapp;
- jätkatakse kaugküttevõrgu renoveerimist ja laiendamist eesmärgiga ehitada ja renoveerida 2025. aastal 30 km võrku;
- viiakse lõpule lühiajalise soojussalvesti projekt Vão koostootmisjaamade kõrval, mille eesmärk on vähendada maagaasi tarbimist kevadistel ja sügisestel üleminekukuudel, salvestades soojust soojematel tundidel ja vabastades seda külmematel tundidel (erinevalt soojuse tootmise vähendamisest taastuvatest allikatest soojadel tundidel ja maagaasi kasutamisest külmematel tundidel);
- Utilitas Windi juhtimisel arendatakse maismaa ja meretuuleparkide projekte, millest mitmed jõuavad eeldatavasti lähiaastatel ehitusjärku.

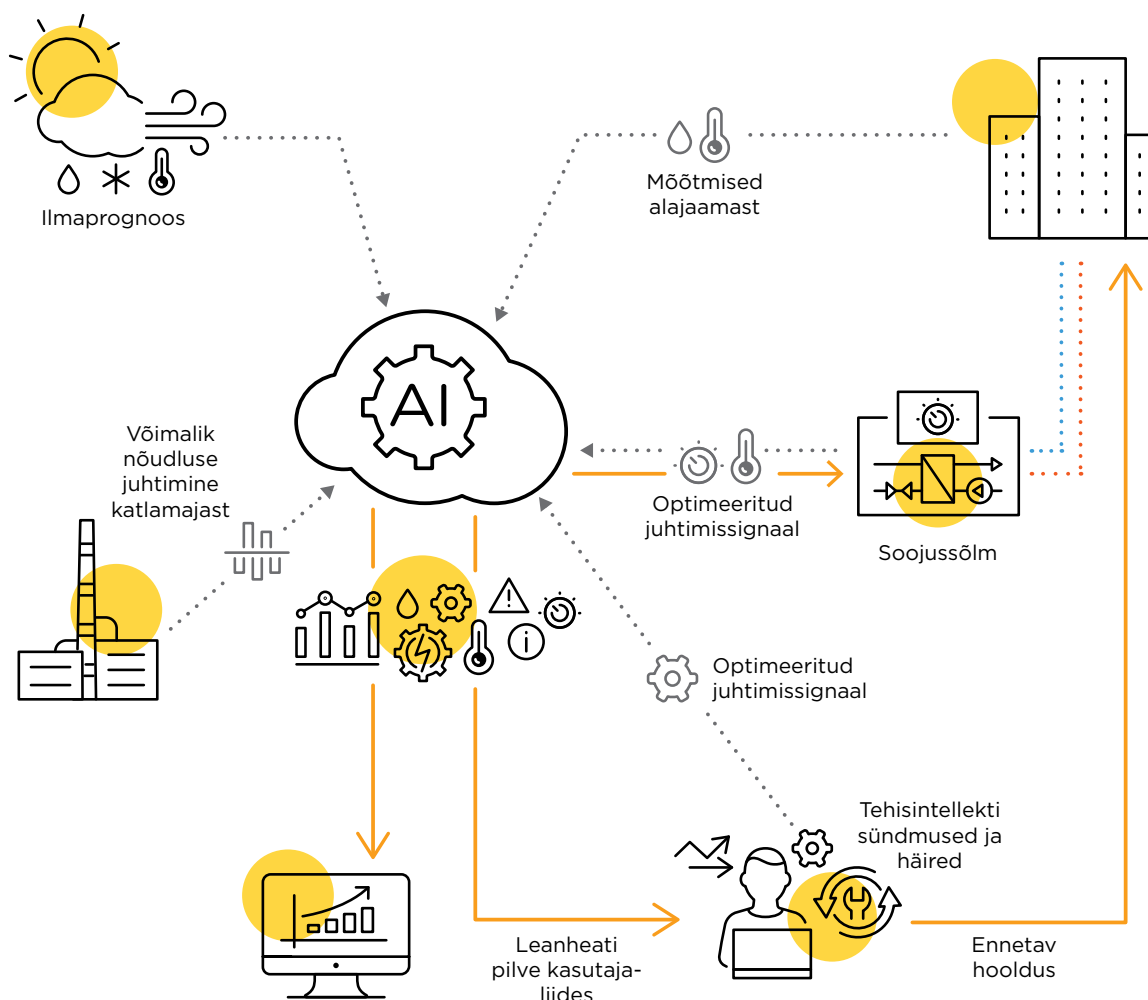
Kuna energiaturud arenevad kiiresti, sektoritevaheline sidumine kasvab ning uute soojusallikate lisandumine muudab tegevuse keerukamaks, on IT-lahendused ja automaatika muutunud nii kaugküttele kui ka elektritootmise optimeerimisel hädavajalikuks. Täiustatud digivahendid ja andmepõhine otsuste tegemine suurendavad tõhusust, vähendavad kulusid ning võimaldavad ära kasutada uusi võimalusi näiteks reservvõimsuste ja sagedusturgudel. Automatiseerimise ja reaajas analüüsi integreerimine parandab koormuse prognoosimist ja tootmisportfelli haldamist ning võimaldab tõhusamat osalemist dunaamilistel energiaturgudel. Need edusammud on nõudnud viimastel aastatel palju aega ja pingutusi tootmis- ja tarbimisandmete kogumiseks ning nende kvaliteedi tõstmiseks. Puhas ja täpne andmestik parandab prognoosimudeleid, võimaldades paremat planeerimist ja teadlikumat otsustamist.

2024. aastal tehti süsteemi tõhustamiseks ja energiakasutuse optimeerimiseks märkimisväärsed edusammud IT- ja automatiseerimisvõimekuse parandamisel:

- Arendati välja ettevõttesisene kaugküttekoormuse prognoosimismudel, mis võimaldab täpsemalt ennustada soojuskoormust ja planeerida lühiajalist tootmist, tagades võimalikult tõhusa ressursikasutuse. See hõlmas asukohapõhiste tunniprognooside integreerimist, mis on oluline sisend kaugküttekoormuse prognoosimisel.
- Automatiseeriti tippkoormusega talvekuude maagaasikoguste planeerimise protsessi. Seeläbi väheneb käsitsi tehtav töö ja suureneb gaasitarnete täpsus ning lõppkokkuvõttes aitab see kulusid kokku hoida.

- Elektritootmisvarad integreeriti põhivõrguettevõtja süsteemidega, mis võimaldab osaleda elektrienergia lisaturgudel. Nii saavad näiteks elektrikatlad panustada Balti elektrisüsteemi tasakaalustamisse.
- Alustati tootmise planeerimise tarkvara integreerimist: süsteem optimeerib elektri- ja soojatootmisseadmete tööplaane, vähendades kütuse- ja tegevuskulusid. See toetab ka soojussalvestite kasutamist tipukoormuse tasandamiseks ning võimaldab osaleda tõhusamalt keerukatel elektriturgudel.
- Alustati peaaegu reaalajas toimiva kaugküttevõrgu tarkvara integreerimist: see annab parema ülevaate võrgu seisundist, vähendab kadusid ja suurendab süsteemi tõhusust, ennetades ülekuumenemist ja prognoosides nõudluse tippe. Samuti toetab see pealevoolu temperatuuri ja rõhutingimuste optimeerimist vastavalt tegelikule nõudlusele.
- 2025. aastal on kavas liidestada ka elektrihinna prognoosimise teenus, mis toetab osalemist elektriturgudel ja annab väärtuslikke teadmisi hoolduste planeerimiseks.

Nende edusammudega jätkab Utilitas oma digivõimekuse suurendamist, tagades kaas- aegse, kompleksse, kulutõhusa ja kestliku kaugkütte- ja energiasüsteemi.

Joonis 9. Kaasaegne võrgu ja tootmise juhtimine integreeritud süsteemidega

RISKIJUHTIMINE

Utilitas on loonud riskiregistri, mille abil tekkivaid riske pidevalt jälgida ja hallata. Lisaks on läbi viidud kahese olulisuse analüüs. Elutähtsa teenuse pakkujana on Utilitasel kooskõlas hädalukorra seaduse ja kohalike omavalitsuste määrustega kohustus hinnata riske ja koostada kriisireguleerimisplaan. Välja on töötatud üksikasjalikud tegevuskavad tootmisjaamade tegevuse taastamiseks riskistsenaariumide realiseerumise korral. Need sisaldavad meetmeid, millega tagatakse kaugkütteteenuse toimepidevus tehniliste tõrgete, äärmuslike ilmatingimuste ja elektri- või kütusevarustuse katkestuste korral. Määratud on töötajad ja juhtkonna liikmed, kelle ülesanne on tegevuskava vajaduse korral ellu viia.

■ Finantsriskide juhtimine

Oma igapäevategevuses peab kontsern arvestama erinevate finantsriskidega. Olulisemad riskid on tururisk (hõlmab intressi- ja valuutariski), likviidsusrisk ja krediidirisk.

■ Intressirisk

Intressirisk tuleneb intressimäärade muutusest rahaturgudel, mille tulemusena võib tekkida vajadus hinnata ümber ettevõtte finantsvarasid ja arvestada finantseerimiskulude kallinemisega tulevikus. Intressiriski vähendamiseks finantseerib Utilitas oma tegevust osaliselt pikaajaliste fikseeritud intressimääraga laenudega. Muutuva intressimääraga laenude puhul kasutatakse intressikulude riskimaandust.

■ Valuutarisk

Valuutarisk tekib, kui tulevased äritehingud või olemasolevad varad või kohustised on kajastatud valuutas, mis ei ole majandusüksuse arvestusvaluuta. Kontserni valuutarisk on seotud ostudega. Suurem osa kontserni ostudest teostatakse eurodes. Välisvaluutas tehtud ostude minimaalse osakaalu tõttu pole kontsern rakendanud erimeetmeid riski vähendamiseks.

■ Krediidirisk

Krediidirisk on risk kanda kahju, mis tuleneb vastaspoole võimetusest täita oma lepingulisi kohustusi. Kontserni toodete ja teenuste müük toimub vastavalt sisemistele protseduuridele. Krediidiriski vähendamiseks jälgitakse pidevalt klientide maksekäitumist ning maksetähtaja ületanud klientidega võetakse ühendust sobiva lahenduse leidmiseks. Lootusetute nõuete mahakandmine on olnud minimaalne. Kontserni riskijuhtimise põhimõtete kohaselt tohib lühiajalisi vabu rahalisi vahendeid hoiustada üksnes usaldusväärsetes krediitiasutustes, kasutades arvelduskontosid, üleöö- ja tähtajalisi hoiuseid. 31.12.2024 seisuga oli kontserni hoiuste maht 300 tuhat eurot (31.12.2023: 300 tuhat eurot). Aruandekuupäeva seisuga moodustasid ühisettevõtetele antud laenud 34 750 tuhat eurot (31.12.2023: 31 600 tuhat eurot). Kuna kontsernil on ühisettevõtete majandustegevusest hea ülevaade ja nendega tehakse tihedat koostööd, ei ole nende laenude puhul täiendavaid tagatisi nõutud. 31.12.2024 ja 31.12.2023 seisuga ei olnud kontsernil laene mitteseotud osapooltele.

■ Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et ettevõtte ei suuda rahaliste vahendite ebapiisavuse tõttu oma finantskohustusi täita. Risk realiseerub, kui ettevõttel ei jätku piisavalt vahendeid võetud laenude teenindamiseks, käibekapitali vajaduste katmiseks ning vajalikeks investeeringuteks. 31.12.2024 seisuga oli kontserni lühiajalise võlgnevuse kattekordaja 1,69 (31.12.2023: 1,87). Lisaks olemasolevatele rahalistele vahenditele ning likviidsuse tagamiseks ja rahavoogude hooajalisuse haldamiseks on kontsern sõlminud SEB pangaga arvelduskrediidi lepingu kogusummas 34 000 tuhat eurot (2023: 34 000 tuhat eurot). Likviidsusriski juhtimisel on kontsern võtnud ettevaatliku hoiaku, säilitades piisava hulga rahaliste vahendite olemasolu, et olla igal hetkel võimeline oma lepingulisi kohustusi täitma. Pidev rahavoogude prognoos ja kontroll on olulised vahendid kontserni igapäevase likviidsusriski juhtimisel.

UTILITASE SÜSINIKU-NEUTRAALSUSE KAVA AJAKOHASTAMINE

Sarnaselt paljudele teistele Eesti linnadele sõltusid ka Utilitase kaugküttevõrgud varem peamiselt maagaasist. 2008. aastal kasutati soojuse tootmiseks 2 TWh maagaasi, mis moodustas ligi 90% sisendenergiast (Tallinnas peaaegu 100%). Tänu aastate jooksul tehtud ulatuslikele investeeringutele on fossiilkütuste osakaalu Utilitase võrkudes vähendatud umbes kolmandikuni ehk ligikaudu 700 GWh-ni. See on saavutatud eelkõige investeeringutega koostootmisjaamadesse, sealhulgas näiteks hiljutiste investeeringutega aastatel 2023–2024 teise etapi suitsugaaside kondensaatorite ja soojuspumpade projektidesse, mis võimaldavad asendada Tallinna kaugküttevõrgus fossiilkütuseid ligikaudu 100 GWh mahus. Ettevõtte koostootmisjaamades kasutatakse peamiselt kohalikku päritolu puiduhaket, millest toodetakse nii soojust kui ka elektrit, mis on saadud taastuvatest energiaallikatest. See aitab vähendada ka elektrisektori süsinikujalajälge, asendades elektrivõrgus fossiilkütuseid.

Lisaks on Utilitas investeerinud kaugküttevõrkude renoveerimisse ja laiendamisse, sealhulgas kaugloetavate nutiarvestite paigaldamisse. Need uuendused võimaldavad hallata võrke automaatselt reaalajas, tõstes nende tõhusust ning pakudes klientidele ajakohast teavet ja teenuseid kaasaegse iseteenindusportaali kaudu.

2021. aastal töötas Utilitas välja oma süsinikneutraalsuse strateegia „Vähesest nulli“, mille algne eesmärk oli saavutada süsinikneutraalsus ettevõtte tegevuses hiljemalt 2030. aastaks. 2022. aasta energiakriis ja Venemaa maagaasi kasutamine geopoliitilise relvana ajendasid aga Utilitast olukorda ümber hindama ja investeerimiskava kiirendama. Tallinna linn tunnistas samuti fossiilkütustest loobumise tähtsust, mis viis 2023. aastal ühise valdusettevõtte asutamiseni Tallinna linnaga.

Alates 2008. aastast on Utilitas investeerinud üle 600 miljoni euro taastuvenergia tootmisvahenditesse ning võrgu laiendamisse ja renoveerimisse (ainuüksi 2024. aastal 78 miljonit eurot). Süsinikneutraalsuse kiirendatud programm näeb ette üle 300 miljoni euro lisainvesteeringuid aastatel 2025–2027, mis on suunatud taastuvenergia tootmise suurendamisele, energiatõhususe tõstmisele ning pidevale võrkude renoveerimisele ja laiendamisele:

- Utilitas on pühendunud taastuvenergia tootmisvõimekuse suurendamisele ja kõigi oma kaugküttevõrkude üleviimisele taastuvatele energiaallikatele. Üks peamine fookus on tööstuslike soojuspumpade kasutamine võrkudesse antava soojuse tootmiseks. Soojuspumbad, mis töötavad alakasutatud taastuvate energiaallikatega, nagu ümbritseva keskkonna energia, geotermaalenergia ja heitsoojus, võimaldavad Utilital asendada fossiilkütustel põhinevaid katlamaju taastuvenergia lahendustega, tõstes ühtlasi energiatõhusust ja kasutades ära sektori sidumise eeliseid. Kuna küttesektor moodustab peaaegu poole kogu Euroopa Liidu energiatarbest, siis süsinikuheite vähendamine selles sektoris aitab oluliselt kaasa keskkonnanäesmärkide saavutamisele ja energiajulgeoleku parandamisele. 2024. aastal sõlmis Utilitas suuremahulise reo- ja merevee soojuspumba tehnoloogia tarnelepingu, mille valmimine on planeeritud 2026/2027. aasta kütteperioodiks. Pärast valmimist toodab

soojuspump Tallinna kaugküttevõrku üle 400 GWh taastuvsoojust. Sellega väheneb kaugküttevõrgus järelejäänud fossiilkütuste vajadus ligikaudu kahe kolmandiku võrra ning taastuvenergia ja heitsoojuse osakaal tõuseb üle 90%.

- Küttevõrkude töökindluse ja tõhususe parandamiseks tegeleb Utilitas aktiivselt kaugküttevõrkude ehitamise ja renoveerimisega. Sellega vähendatakse torude lõhkemise ohtu, minimeeritakse soojuskadusid ja võimaldatakse madalamale võrgu-temperatuurile üleminekul kasutada madalatemperatuurilisi soojusallikaid, näiteks andmekeskuste heitsoojust ning reo- ja merevee soojuspumpade toodetud soojust.
 - Utilitas edendab sektoritevahelist sidumist ja on uuendusmeelne ka selliste algatuste kaudu nagu teedrajav vesinikuprojekt Vão koostootmisjaamade läheduses Eestis. Vesinikutootmise käigus tekkivat soojuse ülejääki kasutatakse kaugküttevõrgus, parandades nii protsessi üldist tõhusust. Elektrikatelde integreerimine koostootmisjaamadesse võimaldab pakkuda elektrivõrgule olulisi sagedusreservide teenuseid ja asendada katelde käivitamisel ka fossiilkütuseid.
 - Lisaks sellele toetab Utilitas üleminekut puhtamale energiale linnades, ühendades kaugküttevõrguga olemasolevaid hooneid, mis praegu sõltuvad maagaasist või muudest soojusallikatest. See üleminek vähendab keskkonnamõju, suurendab energiajulgeolekut ning on kulutõhusamaks ja stabiilsemaks kohalikuks alternatiiviks.
 - Kinnisvaraarendajate usaldusväärse partnerina on Utilitas pühendunud nii olemasolevate kui ka uute hoonete ühendamisele oma kütte- ja jahutusvõrkudega, mis on keskkonnasäästlikud alternatiivid fossiilkütustele või vähemtõhusatele kohalikele kaugjahutussüsteemidele.
- Utilitase süsinikuneutraalsuse strateegia viimane etapp hõlmab maagaasi asendamist biogaasi, elektrikatelde või taastuvenergiaga põhinevate tulevikutehnoloogiate, näiteks vesiniku või e-kütustega.

Utilitas mõõdab ja raporteerib igal aastal edusammudest süsinikuneutraalsuse saavutamisel. Kaugkütte ja -jahutuse süsinikuintenstiivsus Utilitase võrkudes (KPI 1 ehk esimene peamine tulemusnäitaja) on oluline mõõdik, mis kajastab nii ettevõtte edasiminekut süsinikuheite vähendamise suunas 2030. aastaks kui ka kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkude koguheite mõju meie lõpptarbijate vaatenurgast.

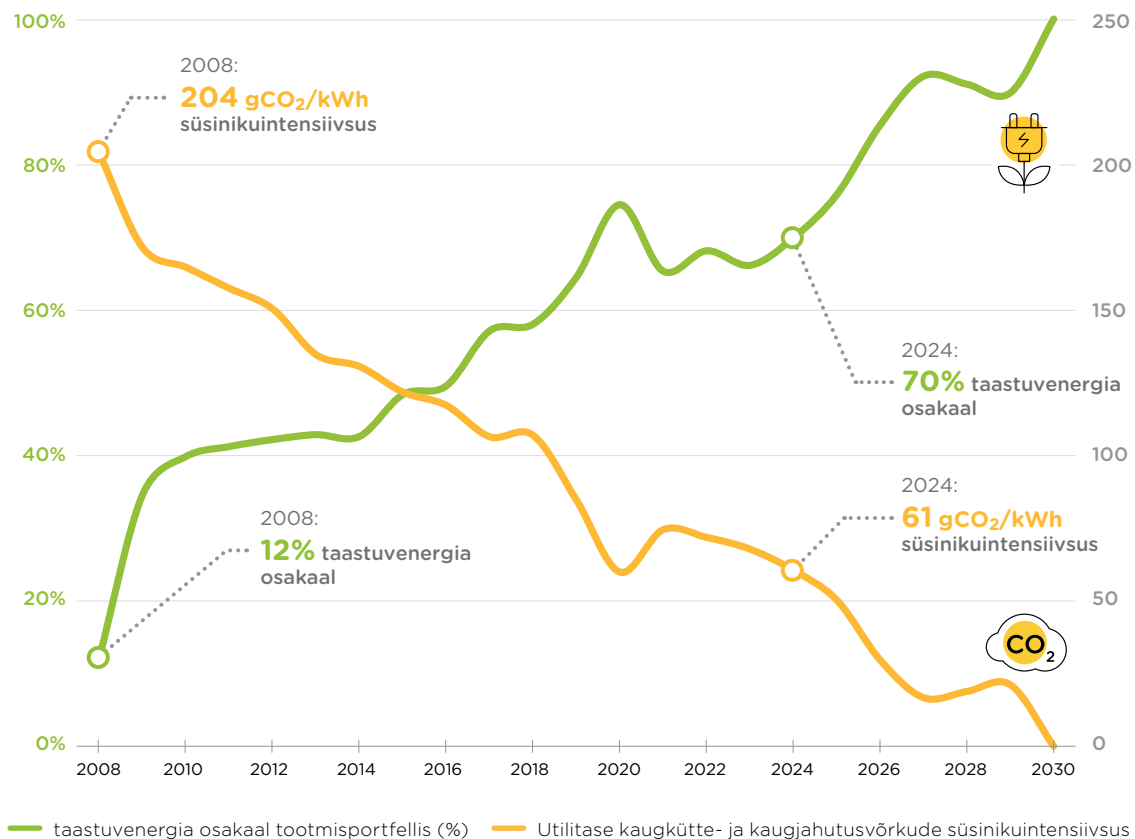
	2022. aasta tulemus	2023. aasta tulemus	2024. aasta tulemus	2030. aasta eesmärk
KPI 1 ¹³ : Utilitase kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkude süsinikuintenstiivsus	72 gCO ₂ e/kWh	68 gCO ₂ e/kWh	61 gCO ₂ e/kWh	0 gCO ₂ e/kWh
KPI 2 ¹⁴ : Taastuvenergia tootmise osakaal	68%	66%	70%	100%

2030. aasta kestlikkuseesmärgi (SPT 1 ehk esimene kestlikkuseesmärk) kohaselt tuleb kaugkütte- ja jahutusvõrkude süsinikuintenstiivsus viia tasemele 0 gCO₂/kWh. Lisaks on oluline osa Utilitase äristrateegiast energia (elektri, soojuse ja jahutuse) tootmine

13 KPI 1 = (Utilitase mõjuala 1 ja 2 heitmed + ostetud soojuse kasutamisel tekkivad heitmed) / kogu toodetud ja ostetud soojus ning kaugjahutus; gCO₂e/kWh

14 KPI 2 = (Utilitase soojus-, elektri- ja jahutustoodang taastuvatest allikatest - energiatootmise omatarve) / (kogu soojus-, elektri- ja jahutustoodang - energiatootmise omatarve) × 100; %

taastuvatest energiaallikatest, nagu biomassist, tuulest, päikeseenergiast või soojuspumpadega. Selle mõõtmiseks on kasutusel KPI 2, mis näitab taastuvenergia osakaalu Utilitase energiatootmisportfellis. 2030. aasta kestlikkuseesmärgi (SPT 2) kohaselt tuleb suurendada taastuvenergia osakaalu Utilitase energiatootmises 100%-ni.

Joonis 10. Utilitase süsinikuneutraalsuse kava eesmärgid

Utilitase süsinikuheite vähendamise eesmärgid on saanud kinnituse teaduspõhiste eesmärkide algatuselt (*Science Based Targets initiative* ehk SBTi), mis on usaldusväärsete kliimameetmete võrdluspunktiks kogu maailmas. See kinnitus näitab, et meie pühendumus aitab sisuliselt kaasa üleilmse soojenemise piiramisele 1,5 °C-ni, nagu lepiti kokku 2016. aastal Pariisi kokkuleppes.

Kuigi Utilitase eesmärk on saavutada tegevuse käigus tekkinud süsinikuheite nulltase 2030. aastaks, ületab ettevõtte taastuvelektri tootmise positiivne käejälg juba praegu tegevuse süsinikujalajälje. 2024. aastal tekkis tegevuse käigus 143 tuhat tonni süsinikuheidet ning vältiti 265 tuhande tonni suuruse kasvuhoonegaaside heitkoguse teket (2023. aastal vastavalt 159 tuhat tonni ja 185 tuhat tonni). Utilitase toodetud taastuvelekter asendab riigi keskmise segajäägi tootmisest ning vähendab fossiilkütustest toodetud elektri kogust, vähendades nii üldist süsinikuheidete kogust, mis on Eestis eriti oluline, arvestades et oleme praegu elektritootmise süsinikuheite poolest (mõõdetuna grammides kilovatt-tunni kohta) Euroopa kõige saastavam riik (vt joonis 5 lk 18).

JÄTKUSUUTLIKKUS UTILITAS

Utilitasel on Eesti energiasektoris väga oluline roll: ettevõtte varustab kaugküttega üle kolmandiku kohalikest tarbijatest, tootes ühtlasi taastuvelektrit ja pakkudes kaugjahutust. Oluliste teenuste osutajana on ettevõtte pühendunud vastutustundlikule tegutsemisele ja kestliku majanduse edendamisele. Ettevõtte eesmärk on luua pikaajalist väärtust, minimeerides samal ajal keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid.

Utilitas seab esikohale teenuste töökindluse, kohaneb muutuvate turutingimustega ja lõimib kestlikkuse igasse otsusesse. Väärtustades innovatsiooni ja vastutustundliku tegevuse põhimõtteid, tagab Utilitas jätkuvalt puhaste, tõhusate ja tulevikukindlate energialahenduste pakkumise.

ÜLDINE AVALIKUSTATAV TEAVE

Juba mitu aastat on Utilitas koostanud majandusaasta aruande osana eraldi kestlikkusaruannet, mis on konsolideeritud samas ulatuses nagu finantsaruanded, hõlmates emaettevõtte ja tema tütarettevõtete tegevust. Alates 2023. aastast on Utilitas järk-järgult rakendanud Euroopa Liidu (EL) äriühingute kestlikkusaruandluse direktiivi nõudeid ja kaasnevaid ELi kestlikkusaruandluse standardeid (ESRS), et valmistuda võimalikuks kohustuslikuks aruandluseks ja tagada võrreldavus turul.

Käesolevas aruandes esitatud teabe aluseks olevas kahese olulisuse hindamises on arvesse võetud kogu väärtusahelat. Seevastu aruandes kirjeldatud tegevuspõhimõtted, eesmärgid, meetmed ja mõõdikud kehtivad konkreetsetelt Utilitase ja tema tütarettevõtete kohta, kui ei ole märgitud teisiti.

ETTEVÕTTE STRUKTUUR

OÜ Utilitas otsene 100% emaettevõtte on ühine valdusettevõtte FS Core Utilities S.à r.l., mille omanikud on European Diversified Infrastructure Fund II (EDIF II) (85%) ja Utilitase juhtkonna liikmete ettevõtted (15%). EDIF II on pikaajalise strateegiaga juhtiv rahvusvaheline taristufond, mida juhib Igneo Infrastructure Partners (First Sentier Investors Groupi taristu otseinvesteeringute juhtimise üksus).

OÜ Utilitas nõukogus on kolm liiget:

- **Kristjan Rahu** – nõukogu esimees
- **Andreas Greim** – nõukogu liige
- **Gregor Kurth** – nõukogu liige

Juhtkonna struktuuri kuuluvad ka järgmised komiteed:

- Auditikomitee
- Ametisse nimetamise ja tasustamise komitee
- ESG komitee, mis vastutab iga-aastaste ülevaadete tegemise ja jätkusuutlikkuse juhtimise järelevalve, sealhulgas mõjude, riskide ja võimaluste hindamise ja juhtimise eest

31.12.2024 seisuga on grupi struktuur ja juhatuse liikmed järgmised:

OÜ UTILITAS – emaettevõtte

grupi ettevõtete strateegiline juhtimine

Priit Koit – grupi tegevjuht, juhatuse liige

AS Utilitas Eesti (100%)

kaugkütte pakkuja kaheksas Eesti linnas ning taastuvelektri tootja

Robert Kitt – juhatuse esimees

Janek Trumsi – juhatuse liige

Lauri Lugna – juhatuse liige

- **SIA Utilitas Valka (100%)** taastuvatest allikatest soojus- ja elektrienergia tootja Valka linnas Lätis

OÜ Utilitas Tallinna Elektri jaam (100%)

elektri ja soojuse tootja

Andres Taukar – juhatuse esimees

Andrus Tamm – juhatuse liige

Üllar Metsküla – juhatuse liige

AS Utilitas Tallinna Soojus (66,66%)

ASi Utilitas Tallinna Soojus tütarettevõtted liideti märtsis 2025 emaettevõttega

Robert Kitt – juhatuse esimees

Janek Trumsi – juhatuse liige

Lauri Lugna – juhatuse liige

- **AS Utilitas Tallinn (100% ASi Utilitas Tallinna Soojus omandis)** kaugkütte ja jahutuse pakkuja ning taastuvatest allikatest soojus- ja elektrienergia tootja
- **AS Tallinna Soojus (100% ASi Utilitas Tallinna Soojus omandis)**

Robert Kitt – juhatuse esimees

Janek Trumsi – juhatuse liige

Lauri Lugna – juhatuse liige

Katri Paas-Mohando – juhatuse liige

OÜ Tuulepealne Maa (100%)

taastuvelektri tootja Eestis

Rene Tammist – juhatuse liige

Andrus Zavadskis – juhatuse liige

OÜ Utilitas Wind (50%)

tuuleparkide arendamisega seotud ühisettevõtte

Rene Tammist – juhatuse esimees

Priit Brus – juhatuse liige

Andrus Zavadskis – juhatuse liige

- **OÜ Vihtra Tuulepark (100%)** tuuleparkide arendamine Eestis
- **OÜ Irbeni (100%)** tuuleparkide arendamine Eestis
- **Paenase Põllud OÜ (100%)** maaõiguste haldus
- **Utilitas Wind SIA (100%)** tuuleparkide arendamine Lätis
- **TCK SIA (93%)** Tārgale tuulepark
- **Grobina Wind Park SIA (100%)** Grobina tuulepark
- **UAB Utilitas Wind (100%)** tuuleparkide arendamine Leedus
- **UAB Telšių vėjo jėgainės (100%)** tuuleparkide arendamine Leedus

AS Tallinna Vesi (20,36%)

joogi- ja reovee puhastamise ning veega varustamise teenus

Kolm kohta üheksaliikmelisest nõukogust kuuluvad Utilitasele, sealhulgas esimehe koht.

JÄTKUSUUTLIKKUSE JUHTIMINE

Igal aastal seab kontsern kõikidele tütarettevõtetele konkreetsed tegevuseesmärgid, mis tuginevad ettevõtte juhtimise ning keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisraamistiku (ESG-raamistik) põhimõtetele, ning peamised tulemusnäitajad eesmärkide täitmise jälgimiseks. Juhtkonnale antakse kord kuus aru ESG-raamistiku eesmärkide täitmisest ning põhimõtete, kordade ja integreeritud juhtimissüsteemi rakendamisest kontsernis.

Nõuetele vastavust hinnatakse korrapäraselt juhatuse koosolekutel, sise- ja välisauditite käigus ning osakondadesse ja allüksustesse tehtavatel visiitidel. Lisaks sellele hindavad vastavust väliskontrolliasutused. Kõik protseduurid dokumenteeritakse protokollides ja aruannetes, mis ühtlasi annavad sisendi kestlikkusaruandlusele.

Iga-aastane tulemustasu on seotud eesmärgiga saavutada tööõnnetustevaba töökeskkond kõigis kontserni ettevõtetes. Tütarettevõtete tasandil seatakse igaks aastaks konkreetsed ESG-eesmärgid. Näiteks jälgivad koostootmisjaamad töökindlust ja tõhusust, Utilitas Tallinn jälgib muude näitajate hulgas uute kliendiliitumiste tempot, kliendikaebusi ja võrgu tehnilisi parameetreid.

■ 2024. aastal pälvis Utilitas kolm mainekat tunnustust

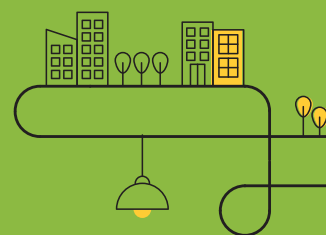
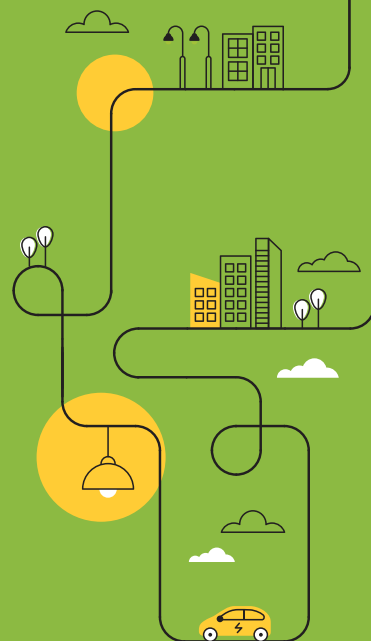
- Eesti suurima äriuudiste portaali Äripäev TOP 100 auhinnagalal pälvis Utilitas aasta roheettevõtte tiitli. Äripäeva ja Rohetiigri koostöös väljaantav auhind on loodud tunnustamaks ettevõtteid, kes on viimase aasta jooksul keskkonnateemadel enim silma paistnud ja oma keskkonnajalajälje vähendamise teisi inspireerinud.
- Vastutustundliku ettevõtluse indeks, Eesti vanim ja väarikaim kasutusel olev ESG tööriist, aitab ettevõtetel hinnata oma ühiskondlikku vastutust keskkondlikus, sotsiaalses ja majanduslikus mõõtmes. Utilitas säilitas oma 2022. aastal saadud kuldmärgise, mis on märkimisväärne saavutus, arvestades indeksi arenevaid standardeid.
- Utilitas pälvis Peaasi.ee vaimset tervist väärtustava organisatsiooni kuldmärgise, millega tunnustati ettevõtte pühendumust töötajate heaolule. Auhinnaga tunnustatakse organisatsioone, kes edendavad aktiivselt vaimset tervist tööl ning teevad teadlikke samme selleks, et oma töötajaid toetada. Samuti julgustab märgis ettevõtteid hindama ja parandama oma töökeskkonda, keskendudes vaimsele heaolule.

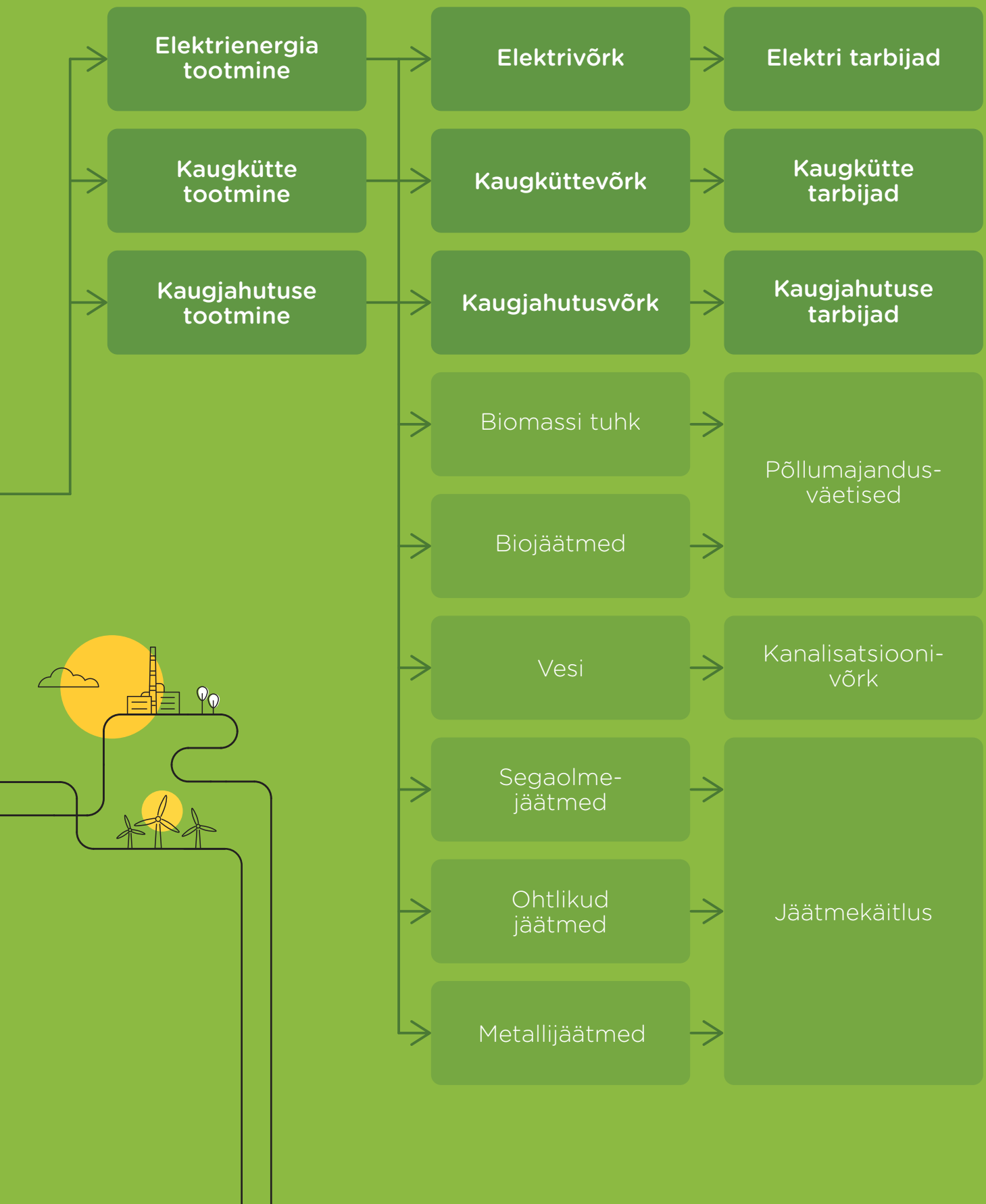

ÄRIMUDEL JA VÄÄRTUSAHEL

SISEND

TOOTED JA KÕRVALSAADUSED

UTILITASE SIDUSRÜHMAD

Utilitas arvestab otsustusprotsessis erinevate sidusrühmade arvamusega ja kaasab neid jooksvalt, et ajakohastada oma kavasid kooskõlas sidusrühmade pidevalt muutuvate ootustega. Haldus-, juhtimis- ja järelevalveorganeid hoitakse kursis peamiste sidusrühmade ootuste ja seisukohtadega vastavalt vajadusele kas pideva teabevahetuse, igapäevase tegevuse või korrapäraste koosolekute kaudu. Selline lähenemisviis tagab, et sidusrühmade arvamust võetakse arvesse õigel ajal ja tõhusalt, ilma et peaks toetuma formaalsele protsessile.

Sidusrühm	Olulisemad huvid	Suhtlusviis
Omanikud, investorid	Finants- ja mainehuvi	Iga-aastane ja igakuine aruandlus, juhatuse koosolekud ja korrapärased juhtkonnakoosolekud strateegia arutamiseks
Soojuse, elektri ja jahutuse tarbijad	- Mõistlik hind - Varustuskindlus - Mugavus - Väike süsinikujalajäl	Kaks korda aastas toimuvad klientide ja kogukondade rahulolu-uuringud, et hinnata rahulolu kaugkütteteenusega ja saada teavet selle kohta, kuidas Utilitast kui ettevõtet tajutakse
Rahastajad	- Kestlik ja vastutustundlik juhtimine - Stabiilsed ja prognoositavad finantstulemused - Tootlik, kestlik, loodussõbralik ja uuenduslik ettevõtte	Korrapärane igapäevane teabevahetus rahastuspartneritega ja aastaaruanded, et säilitada läbipaistvus, anda ajakohastatud teavet finantstulemuste, kestlikusalgatuste ja strateegiliste eesmärkide kohta ning tagada vastavus investorite ootustele ja regulatiivsetele nõuetele
Avalik sektor , sh omavalitsused ja järelevalveasutused, valdkondlikud, kestlikus- ja kodanikuühendused, kohalikud kogukonnad, teadusasutused ja eksperdid	- Taskukohased ja mõistlikud hinnad tarbijatele - Jätkusuutlik ja vastutustundlik juhtimine - Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine - Partnerlus ja koostöö - Tegevuse ohutus - Panus riiklikesse energiaeesmärkidesse - Uuenduslik eestvedaja energiaspektori kestlikkuse ja teadlikkuse vallas	Korrapärane igapäevane tootmise ja taastuvenergiaga seotud teabevahetus mitmesuguste kanalite, sealhulgas uudiskirjade, meediakajastuse ja aastaaruannete kaudu, ning konkreetsem dialoog, et jagada teavet käimasolevate projektide kohta ja mõista nende seatud ootusi
Kinnisvaraarendajad, ehitusettevõtted, hoonete haldurid, tarnijad ja alltöövõtjad	- Partnerlus ja koostöö - Mõistlik energiahind - Varustuskindlus - Keskkonnasõbraliku ja säästva energia pakkumine - Väike süsinikujalajäl - Tehniliselt pädev partnerlus - Õiglane ja võrdne kohtlemine - Pikaajalised ärisuhted	Ettevõtetevaheline otsesuhtlus, kui teenuste sujuva osutamise tagamiseks on vajalik koostöö
Töötajad	- Head töötingimused, töötajate motiveerimine - Õiglased palgad - Ohutu töökeskkond - Hea mainega stabiilne ja vastutustundlik tööandja - Kaasamine - Koolitused - Teadlikkuse tõstmine	Töötajate pühendumusuuring, infopäevad ja mitmesugused meeskonnaüritused, et saada ülevaade Utilitase tegelikust ja võimalikust mõjust töötajatele ning mõista nende ootusi
Ühiskond ja meedia	- Avatud koostööks - Hea maine - Energiaspektori aramusliider	Meedia igapäevane jälgimine, et olla kursis üldsuse hoiakutega, esilekerkivate suundumuste ja asjakohaste teemadega, mis võivad mõjutada Utilitase tegevust ja mainet või regulatiivset keskkonda
Looduskeskkond	Looduskeskkond mõjutab Utilitast ressursside kättesaadavuse kaudu ja ettevõtte igapäevane tegevus mõjutab looduskeskkonda	Kontserni keskkonnanäitajate ning viimaste teadusavastuste ja parimate tehnoloogiliste võtete jälgimine, et leida viise, kuidas Utilitas saaks kaasa aidata looduskeskkonna heaolule

OLULISED MÕJUD, RISKID JA VÕIMALUSED

Üksikasjalik kokkuvõte asjakohastest mõjudest, riskidest ja võimalustest on esitatud keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaspekte käsitlevates peatükkides.

■ Keskkonnateemad
 ■ Sotsiaalteemad: töötajad
 ■ Sotsiaalteemad: töötajad väärtusahelas
 ■ Sotsiaalteemad: tarbijad
 ■ Juhtimine

○ Võimalused
 △ Riskid

7

MEIE MEETMETE VALDKONDA

KESKKONNAMÕÕDE

1 Kliima ja heitmed

- Süsinikuneutraalne kütte- ja jahutusvarustus hiljemalt 2030. aastaks
- 100% taastuvenergia tootmine hiljemalt 2030. aastaks
- Positiivne käejälg roheelektrist – klientide välditud heitkogused on suuremad kui Utilitase tegevuse mõjula 1, 2 ja 3 heitkogused

2 Ressursikasutus ja tõhusus

- Kaugkütte- ja kaugjahutusvõrgud on tõhusad ELi direktiivi tähenduses
- Ülitõhus tootmine (tõhusus üle 85%, sh suit-sugaasipesuriga ligi 100%)

3 Elurikkus ja ökosüsteemid

- 100% biomassist hangitakse lokaalselt
- 100% hangitud biomassist saadakse sertifitseeritud tarnijatelt (PEFC/19-31-91)

SOTSIAALNE MÕÕDE

4 Ohutu töökoht

- Mitte ühtegi tööõnnetust

5 Töötajate kaasamine

- Töötajate kaasatuse ja rahulolu kõrge määr
- Mitmekesised meeskonnad ja sooline tasakaal
- Talentide hoidmine – töötajate vabatahtlik voolavus alla 5%

6 Kvaliteetsed teenused klientidele

- Varustuskindlus klientidele
- Kliendirahulolu kõrge määr
- Kliendibaasi suurendamine

JUHTIMISMÕÕDE

7 Vastutustundlik juhtimine ja kogukonna kaasamine

- Kehtestatud on asjakohased varade, tegevuse ja vastutustundliku juhtimise meetmed
- Taksonoomiaga kooskõlas olev aruandlus on välja töötamisel
- ISO 9001, 14001 ja 45001 ning roheline kontori kehtivad ja uuendatud sertifikaadid
- Hinnapoliitika on jätkuvalt läbipaistev

OLULISUSE HINDAMISE PROTSESS

Utilitas alustas kahese olulisuse analüüsi protsessi Euroopa kestlikkusaruandluse standardi (ESRS) ja EFRAGi juhendite kohaselt 2023. aastal ning jätkas hindamist kogu 2024. aasta vältel kolmes etapis:

1 ETAPP

Kestlikkusaspektide kaardistamine

Ettevõtte majandustegevuse ja strateegiliste prioriteetide alusel määrati kindlaks Utilitase jaoks olulised ESRS 1-s loetletud teemad ja alateemad. Teatud teemad ja alateemad, mida peeti ebaoluliseks, jäeti edasise käsitlemise alt välja.

2 ETAPP

Mõjude, riskide ja võimaluste kindlakstegemine

Tehti kindlaks mõjud, riskid ja võimalused ning need seoti asjakohaste kestlikkusaspektidega, võttes arvesse, kas Utilitase tegevus aitab mõjudele kaasa või on riskidest ja võimalustest mõjutatud. Hindamisel kasutati kogu maailmas, Euroopas ja Eestis valitsevaid suundumusi, aga ka ettevõttesiseseid dokumente.

3 ETAPP

Olulisuse hindamine

Tuginedes konsultatsioonidele ettevõtte enda ekspertidega ja väliste sidusrühmade antud tagasisidele, hinnati tegelike mõjude olulisust nende tõsiduse alusel ning potentsiaalsete mõjude olulisust nende tõsiduse ja tõenäosuse alusel. Riskide ja võimaluste olulisust hinnati nende tõenäosuse ja suuruse alusel.

Ajaperspektiivid

Lühike – aruandeaasta
Keskmine – 1-5 aastat
Pikk – üle 5 aasta

Joonis 11. Kahese olulisuse hindamise etapid

Allikad ja sidusrühmade kaasamine

Kahese olulisuse hindamine viidi läbi koostöös ettevõttesiseste ekspertidega, sealhulgas tehniliste, finants-, keskkonna- ja personalispetsialistidega, ning võttes arvesse kontserni poolt varem kasutatud keskkonna- ja riskihindamisi, mille hulka kuulusid:

- ISO juhtimissüsteemi dokumendid, korrad ja sise-eeskirjad;
- ISO standardites käsitletud peamised keskkonnaaspektid;
- finants- ja tegevusriskide register.

Sidusrühmade aktiivseks kaasamiseks kahese olulisuse hindamise eesmärgil tugineti Utilitase korrapäraselt läbiviidavatele või varem läbiviidud kaasamisvahenditele, mille hulka kuulusid:

- tarbijaid ja mõjutatud kogukondi hõlmav kliendirahulolu-uuring;
- töötajate rahulolu-uuring;
- inimõiguste poliitika väljatöötamiseks läbiviidud töötajate küsitluse ja töötubade tulemused.

Ülevaate saamiseks tarnijate kestlikkusalasest tegevusest viidi eelkõige Utilitas Tallinn ASi partnerite seas läbi uuring, milles osales 36 tarnijat (vt täpsemalt peatükk „Töötajad väärtusahelas“). Vastajate hulgas oli nii suuri ettevõtteid, kellel on sarnased kestlikkusaaruandluse kohustused, kui ka väiksemaid ettevõtteid, kellel sellised nõuded puuduvad.

Tulevaste tööjõuga seotud riskide ja võimaluste hindamine põhineb Maailma Majandusfoorumi 2023. aasta aruandel, mis käsitleb töötajate ja tööandjatega seotud üldisi arengusuundumusi.

Kliimarisik ja vastupanuvõime

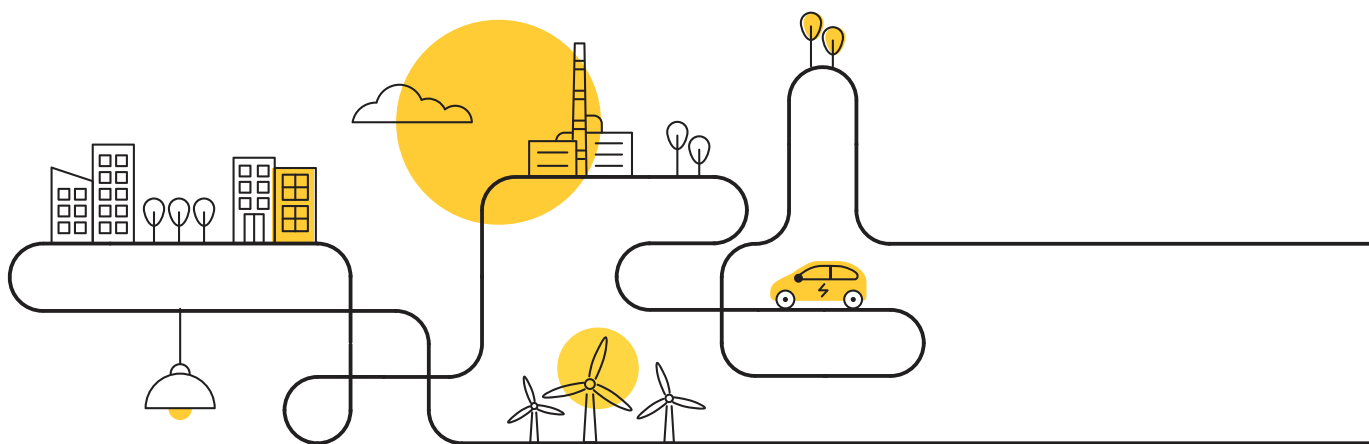
Kahese olulisuse hindamise ja taksonoomiaga kooskõla hindamise käigus analüüsis Utilitas 2023. aastal oma füüsilisi kliimariske, kasutades selleks kliimastenaariume, mis on kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma (IPCC) viiendas hindamisaruanDES esitatud kõrge heitmetaseme arengusuundadega (RCP6.0 ja RCP8.5). Nende stsenaariumide kohaselt on CO₂ kontsentratsioon aastaks 2100 vastavalt 670 ppm ja 936 ppm, mis toob kaasa temperatuuri tõusu vastavalt 3 °C ja 4,5 °C võrra.

2024. aastal vaatas Utilitas oma varasema hinnangu IPCC kuuenda hindamisaruanDES stsenaariumide alusel uuesti läbi. Kuuendas hindamisaruanDES peetakse pessimistlikku stsenaariumi RCP8.5 ja selle ajakohastatud vastet SSP5-8.5 üha ebatõenäolisemaks. Stsenaariumis RCP5-8.5 prognoositakse aastaks 2100 soojenemist vahemikus -3,9–6,1 °C, mis on hiljutisi poliitikamuudatusi ja tehnoloogilisi arenguid arvesse võttes ebatõenäoline. Seda stsenaariumi peetakse praegu pigem ülemiseks piiriks kui kõige tõenäolisemaks tulevikuolukorraks.

Seetõttu kasutati kliimaprognooside lähtealusena keskmiselt kõrge heitmetaseme arengusuunda SSP2-4.5, millele toetudes tehti järgmised eeldused.

- Sotsiaalmajanduslikud suundumused: areng ja sissetulekute kasv on ebaühtlane – mõned riigid teevad suuri edusamme ja teised jäävad maha. Ülemaailmsed ja riiklikud institutsioonid töötavad kestliku arengu eesmärkide nimel, kuid edasimineku aeglane.
- Energia ja heitmed: toimub järkjärguline üleminek säästvatele energiaallikatele, kuid fossiilkütused moodustavad ka edaspidi olulise osa energiaallikate jaotuses. Heitmed saavutavad tippnivea umbes sajandi keskpaigas ja seejärel vähenevad, mille tulemusel stabiliseerub kiirgussund 2100. aastaks 4,5 W/m² juures.

Hindamise tulemusi on üksikasjalikumalt kirjeldatud peatükis „Kliimamuutused“.

KESKKONNAMÕJU

Asjakohane mõju, risk või võimalus	Päritolu	Ajaperspektiiv*	Näitajad
------------------------------------	----------	-----------------	----------

E1

Kliimamuutused

7

JÄTKUSUUTLIK
ENERGIA

12

SÄÄSTEV TOOTMINE
JA TARBIMINE

13

KLIIMAMUUTUSTE
VASTASED MEETMED

15

MAA
ÖKOSÜSTEEMID

Tegelik positiivne mõju	Taastuenergia osakaalu suurendamine Eestis, et aidata saavutada riiklikke kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmäärke	Enda tegevus	Kõik	100% taastuenergia tootmine 2030. aastaks 2024: 70%* (2023: 66%) *72% ettevõttega Utilitas Wind Tõhusad kaugkütte- ja kaugjahutusvõrgud ELi direktiivide tähenduses 2024: saavutatud kõigis võrkudes (2023: saavutatud kõigis võrkudes)
Tegelik positiivne mõju	Kogu kasutatav elektrienergia on kaetud taastuenergia sertifikaatidega. Ettevõtte toodab elektrienergiat enda tarbeks ja elektrivõrku ka üksnes taastuvatest allikatest: tuulest, biomassist ja päikeseenergiast.	Enda tegevus	Kõik	Positiivne käejälj roheelektrist 2024: välditud CO₂ heitkogused (265 000 tonni) > tegevusega kaasnevad CO₂ heitkogused (143 000 tonni) (2023: saavutatud)
Tegelik negatiivne mõju	Fossiilkütuste kasutamine	Enda tegevus	Kõik	Süsinikuneutraalne soojus- ja jahutusvarustus 2030. aastaks 2024: 61 gCO₂e/kWh võrgu süsinikuheitmeid (2023: 68 gCO₂e/kWh võrgu süsinikuheitmeid)
Võimalus	Taastuenergia tootmise laiendamine	Enda tegevus	Kõik	
Võimalus	Kaugjahutuse pakkumine	Enda tegevus	Kõik	
Risk	Süsinikuneutraalsuse kava täitmise edasilükkumine	Enda tegevus	Pikk	Teenuse kättesaadavus 2024: keskkütte keskmine kättesaadavus 99,99% (2023: 99,99%) Jälgitud elektrikatkestuste arv
Risk	Elektrikatkestused ja varustuskindluse vähenemine äärmuslike kliimasündmuste tõttu	Enda tegevus, väärtus-ahela eelnevad etapid	Kõik	

12

SÄÄSTEV TOOTMINE JA TARBIMINE

15

MAA ÖKOSÜSTEEMID

E2

Saastus

Tegelik negatiivne mõju	Õhusaaste käitistest	Enda tegevus	Kõik	Heite vähendamine keskkonnamõjude haldamise kaudu. Heite vähendamise seadmete kontroll ja hooldus. Heitkoguste pideva ja regulaarse mõõtmise tulemused.
Võimalus	Kaugkütte kättesaadavuse laiendamine linnakeskkonnas	Enda tegevus	Kõik	
Risk	Heite piirnormide rikkumine	Enda tegevus	Pikk	

Asjakohane mõju, risk või võimalus		Päritolu	Ajaperspektiiv*	Näitajad
E3 Vee- ja mereressursid				
Tegelik negatiivne mõju	Märkimisväärne veekasutus tootmisprotsessides, kuna vesi ringleb kaugküttevõrgus ja tootmissüsteemides ning lekete korvamiseks lisatakse täiendavat vett	Enda tegevus	Kõik	6 PUHAS VESI JA SANITAARIA 12 SÄÄSTEV TOOTMINE JA TARBIMINE 14 OKEANID JA MERERESSURSID 100% renoveeritud kaugküttevõrk 2034. aastaks 2024: 72,5% (2023: 70,5%) 2035. aastaks vahetatakse võrgus vett ainult kord aastas 2024: 1,9 korda (2023: 1,5 korda)
Risk	Sõltuvus veega varustajatest, sest vesi on soojuse ülekandmiseks äärmiselt oluline ressurss	Enda tegevus, väärtusahela eelnevad etapid	Kõik	Kehtestatud on hädaolukorra lahendamise kava
E4 Elurikkus				
Tegelik negatiivne mõju	Koostootmis- ja küttejaamades kasutatakse puitu, mis on aeglaselt taastuv loodusvara	Väärtusahela eelnevad etapid	Kõik	12 SÄÄSTEV TOOTMINE JA TARBIMINE 14 OKEANID JA MERERESSURSID 15 MAA ÖKOSÜSTEEMID 100% biomassist vastab ELi taastuvenergia direktiivis (RED II) määratletud kestlikkuskriteeriumidele 2024: saavutatud (2023: saavutatud) 100% biomassist on saadud sertifitseeritud allikatest 2024: saavutatud (2023: saavutatud)
Võimalik negatiivne mõju	Kestlikkusnõuete rikkumine tarneahelas	Väärtusahela eelnevad etapid	Kõik	Välisauditid on edukalt läbi viidud
Risk	Mainekahju	Enda tegevus	Kõik	
Risk	Puidutarned küttejaamadesse peatuvad või muutuvad ebakorrapäraseks, ohustades varustuskindlust	Väärtusahela eelnevad etapid	Kõik	Kehtestatud on hädaolukorra lahendamise kava ning olemas on alternatiivsed kütused ja piisavad varud

* Ajaperspektiiv - **Lühike:** kuni 1 aasta / **Keskmine:** 2-5 aastat / **Pikk:** 5+ aastat / **Kõik:** kõik perspektiivid

EUROOPA LIIDU TAKSONOOMIA

Euroopa Liidu taksonoomiamäärus on klassifitseerimissüsteem kestlike investeeringute soodustamiseks, määrates kindlaks, millised majandustegevused aitavad kaasa liidu roheleppe keskkonnanäesmärkide saavutamisele. Määrusega kehtestatakse teaduspõhised tulemuslikkuse kriteeriumid ja teatud tüüpi ettevõtetele aruandekohustus, mis tähendab, et ettevõtted peavad avaldama, millises ulatuses on nende käive, kapitali- ja tegevuskulud seotud taksonoomiamääruse kohaselt kestlike tegevustega. Taksonoomiamääruses eristatakse kolme tüüpi tegevusi: keskkonnanäesmärkide saavutamisse olulise panuse andvad tegevused, keskkonnamõju vähendamist toetavad tegevused ning üleminekutegevused (tegevused, mille puhul kasvuhoonetega seotud heitkogused on tööstusharu keskmisest tunduvalt madalamad).

Utilitas ei kuulu hetkel ettevõtete hulka, kes on kohustatud avaldama taksonoomiaga seotud teavet. Sellele vaatamata on astunud samme äritegevuse hindamiseks seoses taksonoomiamäärusega juba alates 2022. aastast. Eesmärk on olla läbipaistev ettevõtte panuse suhtes roheleppe eesmärkide saavutamisse ja suurendada võrreldavust turul.

Enamik kontserni tegevusi, mis on taksonoomias käsitletud, on vähese süsinikuheitega tegevused, mis seetõttu kuuluvad tegevuste hulka, mis aitavad märkimisväärselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Töhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutusenergia tootmine on üleminekutegevus. 2023. aastal jõudis Utilitas pärast nende tegevuste kooskõla hindamise esimest etappi järeldusele, et igal taksonoomias käsitletud tegevusel on ka potentsiaal anda märkimisväärne panus asjaomaste keskkonnanäesmärkide saavutamisse.

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KRITEERIUMID

2023. ja 2024. aastal hindas Utilitas kõigi taksonoomias käsitletud tegevuste vastavust põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele. Hindamise raames analüüsiti kliimariske ja selle tulemused on esitatud kestlikkusaruande peatükis „Kliimamuutused“.

Seoses muude keskkonnanäesmärkidega tagab Utilitas, et tema kaugküttevõrk töötab ilma vett saastamata, ja teeb tihedat koostööd kohalike veevarustajatega. Ringmajanduse mõõtmise tagatakse „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte järgimine sellega, et kasutatakse vastupidavaid ja suures osas taaskasutatavaid tuulikuid. Saastuse vältimise meetmed on kooskõlas ELi direktiivide ja parima võimaliku tehnika järeldustega heite ja müra piirnormide kohta. Elurikkuse kaitsmiseks arendatakse projekte väljaspool tundlikke piirkondi ja nende jaoks on olemas vajalikud keskkonnaloal ja leevendusmeetmed.

Tegevus	Kliima- muutuste leevendamine	Kliima- muutustega kohanemine	Vesi	Saastus	Ringmajandus	Elurikkus
Elektrienergia tootmine päikeseenergiast	ei kohaldu	jah	ei kohaldu	ei kohaldu	jah	jah
Elektrienergia tootmine tuuleenergiast	ei kohaldu	jah	jah	ei kohaldu	jah	jah
Kaugkütte/ jahutuse jaotus	ei kohaldu	jah	jah	jah	ei kohaldu	jah
Soojus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast	jah	jah	jah	jah	ei kohaldu	jah
Soojusenergia tootmine bioenergiast	jah	jah	jah	jah	ei kohaldu	jah
Soojusenergia tootmine heitsoojusest	ei kohaldu	jah	ei kohaldu	jah	jah	jah
Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine	ei kohaldu	jah	jah	jah	jah	ei kohaldu
Tõhusas kaugkütte ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus /jahutusenergia tootmine*	jah	jah	jah	jah	ei kohaldu	jah
Soojus /jahutusenergia tootmine roheelektrist**	ei kohaldu	jah	ei kohaldu	jah	jah	jah
Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes	jah	jah	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu
Soojusenergia salvestamine	ei kohaldu	jah	jah	ei kohaldu	jah	jah

jah - vastavuses

* Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutusenergia tootmist loetakse üleminekutegevuseks.

** Soojus /jahutusenergia tootmine roheelektrist hõlmab kaugjahutuse tootmist, mis on tehniliselt võrreldav taksonoomias käsitletud tegevusega 4.25 „Soojusenergia tootmine heitsoojusest“.

MINIMAALSED KAITSEMEETMED

Utilitas tagab ausa konkurentsi, järgides Konkurentsiameti kehtestatud soojuse hinna eeskirju, mis tagab tarbijatele võimalikult madalad kulud. Ettevõtte järgib täiel määral maksuseadusi, korruptsioonivastaseid põhimõtteid ja läbipaistva hankemenetluse nõudeid ning vastutustundlikkuse edendamiseks on ettevõttel toimiv rikkumistest teatamise süsteem. Neid aspekte on üksikasjalikumalt kirjeldatud kestlikkusaruande peatükkides „Tarbijad ja lõppkasutajad“ ning „Juhtimine“.

Alates 2024. aasta algusest on Utilitas oma ISO standarditele vastava juhtimissüsteemi kaudu rakendanud ka kogu kontserni hõlmavat inimõiguste, mitmekesisuse, kaasamise ja võrdse kohtlemise poliitikat.

See on kooskõlas kohalike seaduste ning peamiste rahvusvaheliste raamistikega, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülddeklaratsiooni, ÜRO globaalse kokkuleppe, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töö põhimõtete ja -õiguste deklaratsiooni ning rahvusvaheliste ettevõtetele mõeldud OECD suunistega. Poliitikaga edendatakse mitmekesist, kaasavat ja õiglast töökultuuri, tööohutust, eetilist äritegevust, vastutustundlikku tarneahela juhtimist ja selget väärkäitumisest teatamise protsessi. Nende suuniste kohaldamine on võimaldanud Utilitasel deklareerida suur osa oma tegevustest taksonoomiaga kooskõlas olevaks.

ARVESTUSMEETOD

Peamised tulemusnäitajad on arvutatud järgmiste valemite alusel:

- Käibe osakaal = taksonoomiaga kooskõlas olev käive / kogukäive
- Kapitalikulude osakaal = taksonoomiaga kooskõlas olevad kapitalikulud / kapitalikulud kokku
- Tegevuskulude osakaal = taksonoomiaga kooskõlas olevad tegevuskulud / taksonoomiakohased tegevuskulud

Käivete osakaalu arvutamisel arvestati tabelis nimetatud tegevuse käive lugejasse ja ettevõtte netokäive nimetajasse. Kapitalikulude osakaalu arvutamisel võeti arvesse peamisi investeeringuid kestlikesse ja rohelistesse tegevustesse, näiteks uutesse taastuvenergia tootmise seadmetesse ja heitsoojust kasutavatesse soojuspumpadesse. Need investeeringud arvestati lugejasse ja teabe avalikustamise delegeeritud määruse kohased kapitalikulud kokku nimetajasse.

Tegevuskulude osakaalu arvutamisel tähistab lugeja kõigi taksonoomiaga seotud tegevuste remondi- ja hoolduskulusid, IT-hoolduskulusid, rendikulusid ja ELi taksonoomiaga kooskõlas olevate varadega seotud muid tegevuskulusid. Nimetaja hõlmab kõiki taksonoomiakohaste tegevuskuludega seotud kulusid. Aruandlussüsteemi piirangute tõttu ei kaasatud tegevuskulude arvestusse tööjõukulusid.

Selle tulemusel oli 2024. aastal 96% Utilitase käibest, 96% kapitalikuludest ja 86% tegevuskuludest seotud taksonoomiaga kooskõlas olevate tegevustega. See näitab tugevat kooskõla ELi rohelise taksonoomiaga ja rõhutab ettevõtte selget strateegilist fookust rohelistele tegevustele ja investeeringutele kooskõlas ELi kliimaeesmärkidega.

Taksonoomiaga kooskõlas olevad tegevused	Taksonoomia kood	Keskonnaeesmärk	Absolutne käive tuhandetes eurodes	Käibe osakaal	Absoluutsed kapitalkulud tuhandetes eurodes	Kapitalkulude osakaal	Absoluutsed tegevuskulud tuhandetes eurodes	Tegevuskulude osakaal
A.1. Taksonoomiaga kooskõlas olevad tegevused								
Elektrienergia tootmine päikeseenergiast	4.1	D35.11	629	0,3%	3 152	3%	13	0,2%
Elektrienergia tootmine tuuleenergiast	4.3	D35.11	8 925	4%	794	1%	324	4%
Kaugkütte/ jahutuse jaotus	4.15	D35.30	60 008	28%	42 371	41%	1 062	14%
Soojus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast	4.20	D35.11, D35.30	80 115	37%	19 290	19%	2 605	35%
Soojusenergia tootmine bioenergiast	4.24	D35.30	6 479	3%	553	1%	699	9%
Soojusenergia tootmine heitsoojusest	4.25	D35.30	18 028	8%	2 210	2%	697	9%
Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja kätamine	4.16	F43.22	-	-	21 217	21%	-	-
Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskü- tustest soojus-/ja- hutusenergia tootmine*	4.31	D35.30	33 001	15%	3 673	4%	890	12%
Soojus-/jahutusenergia tootmine roheelektrist**	ei kohaldu	D35.30	282	0,1%	2 338	2%	68	1%
Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes	7.4		-	-	9	0,01%	-	-
Soojusenergia salvestamine	4.11		-	-	2 510	2%	-	-
Kokku (A.1)			207 469	96%	98 118	96%	6 358	86%
B. Taksonoomias käsitlemata tegevus			8 669	4%	4 132	4%	1 010	14%
Kokku (A + B)			216 138	100%	102 250	100%	7 368	100%

* Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutusenergia tootmist loetakse üleminekutegevuseks.

** Soojus-/jahutusenergia tootmine roheelektrist hõlmab kaugjahutuse tootmist, mis on tehniliselt võrreldav taksonoomias käsitletud tegevusega 4.25 „Soojusenergia tootmine heitsoojusest“.

KLIIAMAMUUTUSED

Kuna üle 70% maailma CO₂ heitest pärineb linnadest, on linnade energiajalajälje vähendamisel suur mõju kliimamuutuste leevendamisele ning Utilitase pakutaval keskkonnasõbralikul kaugküttel on selles täita oluline roll. Utilitas kui Eesti suurim taastuvenergia tootja on pühendunud kliimamuutuste leevendamisele, kasutades oma tootmis- ja jaotusprotsessides võimalikult palju taastuvaid ja kohalikke energiaallikaid. Varustades sadu tuhandeid inimesi keskkonnasõbraliku ja taskukohase energiaga, annab Utilitas positiivse panuse keskkonna ja ühiskonna toetamisse.

KLIIMARISK JA VASTUPANUVÕIME

Ekstreemsete kliimariskide mõju ja tundlikkust nende suhtes hinnati ettevõttesiseselt keskkonna- ja tehniliste ekspertide poolt vastavalt Euroopa Komisjoni tehnilistele suunistele taristu kliimakindluse tagamiseks perioodil 2021–2027.

Kõik Utilitase hooned, seadmed ja rajatised on projekteeritud ja ehitatud kohalikkude kliimasse sobivatena ning need on vastupidavad püsivatele kliimariskidele. Tegevusi ei mõjuta temperatuuri tõus, tuulesuuna või -kiiruse erinevused ega suurem sademete hulk. Utilitas ei tegutse üheski piirkonnas, mida ohustab tõusev mere või sisevee tase. Allpool analüüsitakse äärmuslikest (akuutsetest) kliimatingimustest tulenevaid mõjusid, mida ei esine tavatingimustes, ning kirjeldatakse Utilitase kavandatud vastumeetmeid ja tehtud ettevalmistusi.

Tippnõudluse rahuldamiseks peab Utilitas hoidma reservvõimsusi. Ebasoodsad raieitingimused väärtusahela eelnevas etapis võivad nõuda hakkepuidu stabiilse tarnimise tagamist ja tootmisportfelli mitmekesistamist. Suurenenud nõudlus kaugjahutuse järele annab võimaluse laienemiseks, samal ajal kui äärmuslik kuumus võib mõjutada elektritaristut

Äärmuslik kliimarisk	Päikese-paneelid	Tuulepargid	Kaagküttevõrk	Koostootmis-jaamad	Soojuspumbad	Heitsoojus	Fossiilsed gaaskütused	Elektrisõidukite laadimisjaamad	Soojusenergia salvestamine
Kuumalained	ei kohaldu								
Külmalained	ei kohaldu								
Metsatulekahjud	ei kohaldu	x	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu	ei kohaldu
Orkaanid	ei kohaldu								
Tornaadod	x	x	ei kohaldu	x	x	x	x	x	x
Tormid	x	x	ei kohaldu	x	x	x	x	x	x
Põuad	ei kohaldu								
Tugevad vihmajärgid	ei kohaldu								
Üleujutused	ei kohaldu								
Lumelaviinid	ei kohaldu								
Maalihked	ei kohaldu								
Maapinna vajumine	ei kohaldu								

ja töötajaid, kes töötavad katlamajades või renoveerivad kaugküttevõrke. Leebemad talved ja kõikumv temperatuur soosivad investeeringuid paindlikesse tootmisüksustesse ja salvestusseadmetesse.

Utilitase varasid ei ohusta märkimisväärne veetaseme tõus, kuid halvasti kuivendatud piirkondades, kus asuvad katlamajad, võivad tekkida ajutised üleujutused. Enne suuremaid investeeringuid viiakse läbi kliimariskide, sealhulgas üleujutusrisi hindamine. Suurimat kliimariski kujutavad endast ekstreemsed tormid, mis võivad kahjustada päikese- ja tuuleparke, koostootmisjaamu ja katlamaju. Nende riskide leevendamiseks kasutatakse konteineritesse paigaldatud ajutisi küttejaamu ja avariigeneraatoreid, et tagada elektrivarustuse taastamine kriitilistes olukordades. Suurem energiapuudus tagatakse tootmis- ja salvestuslahenduste mitmekesisamisega.

ÜLEMINERUKAVA JA POLIITIKA

Kooskõlas Pariisi kliimakokkuleppe eesmärgiga piirata globaalset soojenemist 1,5 °C-ni ja Euroopa Liidu eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus on Utilitas oma kliimamõju vähendamiseks välja töötanud üleminekerukava. See kava on Eesti kliimakindla majanduse seaduse nõuetest ambitsioonikam ja moodustab Utilitase äristrateegia lahutamatu osa. Üleminekerukava „Vähesest nulli“ algatas ja kinnitas juhatus 2021. aastal eesmärgiga vähendada mõjula 1 ja 2 kasvuhoonetega heitkoguseid¹⁵ 2030. aastaks nullini ning kohaneda kliimamuutuste mõjudega. Utilitase süsinikuneutraalsuse eesmärgid kiitis novembris 2024 heaks teaduspõhiste eesmärkide algatus SBTi.

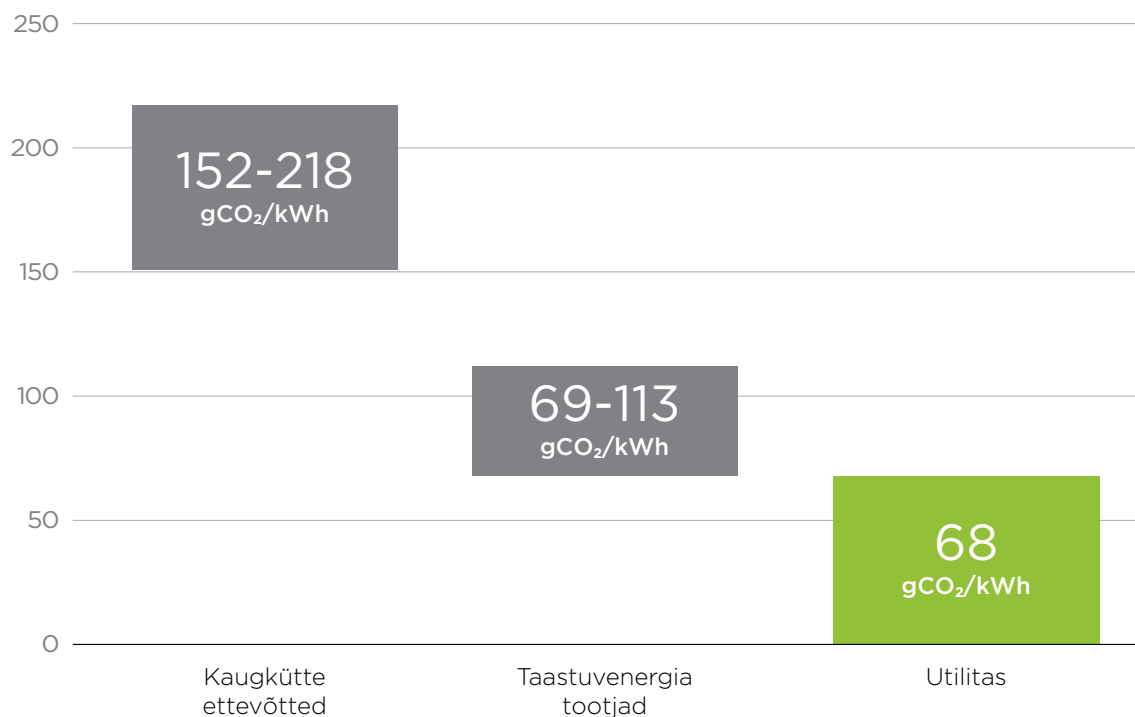
Üleminekerukava täitmist toetavad kindlalt Utilitase igapäevane äritegevus ja ESG-raamistiku eesmärgid, mis hõlmavad kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, energiatõhusust ja üleminekut taastuenergiele.

Raam-dokument	Asjakohased eesmärgid	Kohal-damisala	Rakendamise eest vastutav üksus
ESG-raamistik	- CO₂ heite vähendamine kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkudest - Taastuenergie tootmise suurendamine enda portfellis - Klientide välditud heitkogused ületavad Utilitase tegevuse mõjula 1, 2 ja 3 heitkoguseid	Kõik enda tegevused	Utilitase juhatus ja Utilitase keskkonnajuht

SÜSINIKUHEITE VÄHENDAMISE PEAMISED HOOVAD JA MEETMED

- Üleminekut taastuenergiele energiaallikatele.** Imporditud fossiilkütused asendatakse järk-järgult kohalike taastuenergie energiaallikatega, nagu biomass, tuule- ja päikeseenergia ning tulevikus ehk ka vesinikupõhiste kütustega. Põhifookus on tööstuslike soojuspumpade kasutamisel soojuse tootmiseks võrkudesse. Võttes kasutusele soojuspumpad, mis võimaldavad kasutada alakasutatud taastuenergie energiaallikaid, nagu ümbritseva keskkonna energia ja heitsoojus, saab Utilitas asendada fossiilkütustel töötavad katlamajad taastuenergieal põhinevate lahendustega, suurendades samal ajal energiatõhusust ja kasutades ära sektoritevahelise sidumise eeliseid.

¹⁵ Süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), diilämmastikoksiid (N₂O), fluorosüsinikud (HFC), perfluorosüsiniku ühendid (PFC), väävelheksafluoriid (SF₆) ja lämmastiktrifluoriid (NF₃).

Joonis 12. Piirkonna taastuenergia tootjate hulgast valitud võrdlusrühma kasvuhoonegaaside heite intensiivsuse võrdlus 2023. aastal. Andmed pärinevad ettevõtete aastaaruannetest ja kajastavad süsinikuintensivsuse arvutamiseks kasutatud erinevaid mõjualasid. Utilitase süsinikuintensivsuse näitaja hõlmab ka kaugküttevõrku ostetud soojust

- **Investeeringud taastuenergia taristusse.** Alates 2002. aastast on Utilitas investerinud ligikaudu 640 miljonit eurot (ligikaudu 930 miljonit eurot 2024. aasta väärtuses inflatsiooniga korrigeeritult) rohepöörde algatustesse, sealhulgas suure tõhususega koostootmisjaamade ehitamisse Tallinnas, päikese- ja tuuleparkide arendamisse ning suure tööstusliku soojuspumba projekti. Need investeeringud on meie süsinikujalajälge vähendanud juba enam kui 70% ja meie praegune CO₂ heite kogus on 61 gCO₂/kWh. Investeermistevõime üksikasjalikum kirjeldus on esitatud tegevusaruande peatükis „Utilitase süsinikuneutraalsuse kava ajakohastamine“.

Eesmärk: 2030. aastaks on 100% toodetud energiast taastuenergia

2024. aasta tulemus: 70%,
koos Utilitas Windiga 72%
(2023: 66%, koos Utilitas Windiga 69%)

**Eesmärk: tootmisefektiivsus üle 85%,
sh pesuriga ~100%**

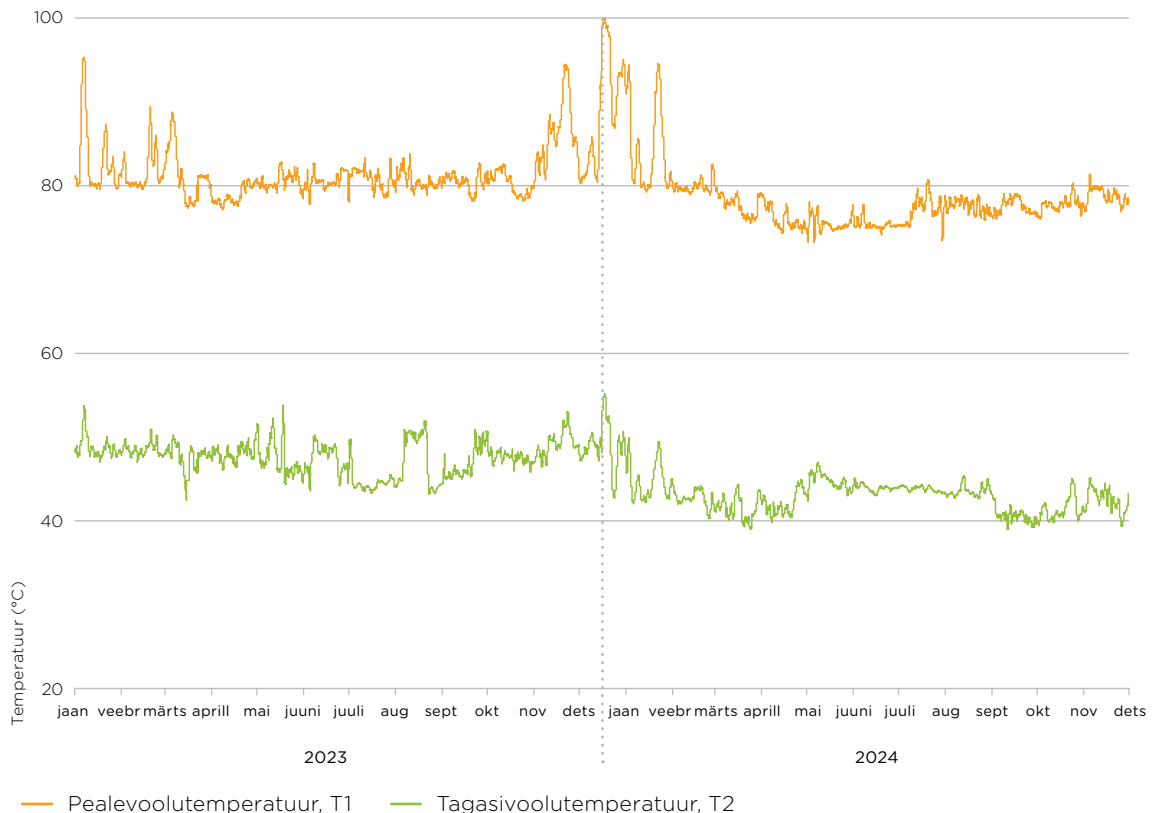
2024. aasta kasutegur olenevalt koos-
tootmisjaamast ~100% koos suitsugaaside
kondensaatoritega (2023: ~100%)

Utilitase 2023. aasta süsinikuheite intensiivsuse tulemus 68 gCO₂e/kWh oli võrdlusrühma ettevõtete seas kõige madalam: piirkonna kaugkütteeetevõtete keskmine süsinikuheite intensiivsus oli vahemikus 152-218 gCO₂/kWh ja taastuenergia tootjate puhul 69-113 gCO₂/kWh.

- **Energiatõhususe parandamine.** Utilitas laiendab kaugküttevõrke, et uued hooned ja varem maagaa-sist või muudest soojusallikatest sõltunud hooned saaksid üle minna kestlikumale alternatiivile. Utilitas kasutab ka soojus- ja elektrienergia koostootmis-jaamu, et põletatavates kütustes salvestatud energiat võimalikult efektiivselt ära kasutada.

Kaugküttevõrkude pidev renoveerimine aitab parandada soojuse edastamise tõhusust ja vähendada kadusid. Utilitas liigub neljanda põlvkonna kaugkütte- ja kaugjahutusvõrkude suunas, mis võimaldavad heitsoojuse tõhusat kasutamist ning tarnijate ja tarbijate vahelist

kahepoolset suhtlust, et luua parem tasakaal nõudluse ja energiatootmise vahel ressursikasutuse ja tõhususe parandamiseks. Nutiarvestite paigaldamine võimaldab võrke automaatselt ja tõhusalt reaalajas hallata, optimeerides veelgi energiatarbimist ja andes klientidele ajakohast teavet. Utilitase eesmärk on parandada jaotusvõrgu energiatõhusust, vähendades igal aastal kaalutud keskmist pealevooluvee temperatuuri. Enamiku ajast on võrgu temperatuur juba vahemikus 70–80 °C. 2024. aastal oli see Utilitas Tallinna hallatud võrkudes 78,8 °C (2023: 81,4 °C). Teine eesmärk on jõuda tagasivooluvee temperatuurini, mis on alla 45 °C vähemalt 80%-l teenust tarbivatest hoonetest. 2024. aastal jõuti nii Utilitas Eesti kui ka Utilitas Tallinna hallatavates võrkudes 86%-ni (2023: 81%).

Joonis 13. Võrgu pealevoolu- ja tagasivoolutemperatuurid Utilitas Tallinna võrgus

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing on omistanud Utilitasele tõhusa kaugkütte ja tõhusa kaugjahutuse märgised. See tähendab, et kõik Utilitase kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemid on tõhusad süsteemid energiatõhususe direktiivi (2021/27/EL) tähenduses. Direktiivi seatud tingimuste kohaselt tuleb kütte ja jahutus toota vähemalt 50% ulatuses taastuvenergiast või 50% ulatuses heitsoojusest, 75% ulatuses koostoodetud soojusest või 50% ulatuses selliselt toodetud energia ja soojuse kombinatsioonist.

Eesmärk: viia soojuskaod
2035. aastaks alla 10,5%

2024. aasta tulemus:
12,1% (2023: 12,7%)

Eesmärk: 100% renoveeritud
kaugküttevõrk 2034. aastaks

2024. aasta tulemus:
72,5% (2023: 70,5%)

● Heitsoojuse kasutamine ja kaugjahutuse arendamine.

Utilitas püüab heitsoojuse kasutamise ja kaugjahutuslahenduste arendamise abil energiat maksimaalselt ära kasutada ja vähendada üldisi heitkoguseid. Kaugjahutuslahendused aitavad klientidel kohaneda kliimamuutuste negatiivsete mõjudega. Kohalike jahutussüsteemide eemaldamine tiheasustusaladel asuvatest hoonetest ja nende asendamine kaugjahutusega avaldab keskkonnale positiivset mõju, sest nii välditakse segavat müra ja võimalikke lekkeid, vähendades samas primaarenergia tarbimist.

Kliimamuutuste tõttu prognoositakse Euroopasse ja Eestisse sagedasemaid kuumalaineid. See loob suurema vajaduse jahutussüsteemide järele, mis aitaksid leevendada äärmusliku kuumusega seotud terviseprobleeme. Kaugjahutust peetakse

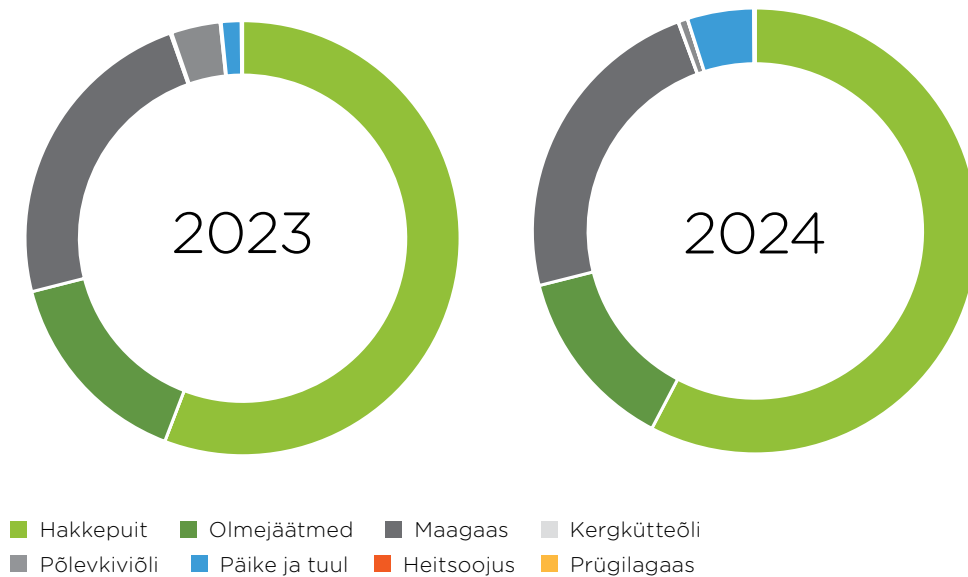
selle probleemi jätkusuutlikuks lahenduseks, võrreldes kliimaseadmete ja süsteemidega, mis kulutavad rohkem energiat ja on mürarikkad, mille jahutusvedelik võib lekkida ja mis nõuavad palju ruumi. Ka Euroopa Liidu ja Eesti riiklik poliitika näitab, et kaugjahutus võib anda suure panuse energiatõhususe ja kliimamuutuste mõjude leevendamise eesmärkide saavutamisse. Utilitas Tallinn on töötanud projekti kallal, mille eesmärk on luua Tallinnas 100 MW kaugjahutussüsteem. See pakub edaspidi Tallinna kesklinnas olevatele klientidele keskkonnasõbralikku, rohelist ja tõhusat jahutust. Kaugjahutusvõrguga liitumine kohalike jahutuslahenduste leidmise asemel säästab klientide jaoks väärtuslikku aega, ruumi ja raha. Seetõttu on kaugjahutus parim hoonete jahutamise viis. Võrgu projekteerimisega alustati viis aastat tagasi. 2024. aasta lõpuks oli võrk umbes 5 km ulatuses välja ehitatud ja 2025. aastaks on kavandatud umbes 2 km pikkuse lõigu lisandumine. 2024. aastal rajati 9 MW ühendused seitsme hoonega. Nende hulgas on büroohoone, kaubanduskeskus, hotell ja ka korterelamu, sest soojenevas kliimas on korterelamute nõudlus kaugjahutuse

Joonis 14. Utilitase taastuvatest allikatest ja fossiilkütustest toodetud energia maht (GWh) ja osakaal (%) (elekter ja küte kokku).

järele kasvav trend. Võrku toetavad kaks jahutusjaama, mis kasutavad tasuta jahutusallikaid, soojuspumpasid ja jahuteid. Mereäärse linnana on mõistlik ära kasutada Tallinna merevee jahutuspotentsiaali.

Utilitase süsinikuneutraalsuse strateegia viimases etapis asendatakse maagaasisüsteemid biogaasil töötavate ja/või elektrikateldegaga või taastuenergia pühinevate tulevikutehnoloogiatega, näiteks vesiniku või e-kütustega. Keskendudes taastuvatele energiaallikatele ja energiatõhususe meetmetele, püüab Utilitas vältida fikseeritud heitkoguseid ja tagada vastavuse kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärkidele. Sellest hoolimata on mõnel aastal suure talvise nõudluse rahuldamiseks ja avariigeneraatorite tööks vaja endiselt kasutada fossiilkütuseid. Selleks on heite vähendamise kavas ette nähtud kompenseerivad meetmed.

Joonis 15. Erinevate kasutatud energiaallikate aastane jaotus Utilitase müüdud elektri ja soojuste kogumahuks (kaasa arvatud Utilitase ostetud energia)

KASVUHOONEGAASIDE HEIDE

Utilitas jätkab kasvuhoonegaaside koguheitte jälgimist kooskõlas kasvuhoonegaaside protokolliga raamatupidamise ja aruandluse standardiga. Mõjuala 1, 2 ja 3 heitkoguste arvutamisel kasutati enamikul juhtudel heitekoefitsiente, mis pärinevad tunnustatud allikatest, milleks on Eesti Kliimaministeeriumi kasvuhoonegaaside jalajälje hindamismudel (valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma (IPCC) viiendal hindamisaruandel põhinev KLIM-mudel) ja Ecoinventi¹⁶ andmebaas (mis põhineb IPCC kuuendal hindamisaruandel). Kapitalikaupade kategoorias kasutati seadmete hankimise ja teenuste ostmisega seotud kasvuhoonegaaside heite hindamiseks kulupõhist andmebaasi Exiobase v3.9¹⁷.

Vastavalt kasvuhoonegaaside protokolliga standardile ei kogutud andmeid hinnatavate kategooriate nende sisendite kohta (nt materjalid ja teenustega seotud kulud), mille osakaal kogumõjus on tunduvalt väiksem kui 1%. Samas veenduti, et kõigi kõrvalejääetud sisendite mõju kokku ei ületaks 5% kogumõjust.

¹⁶ <https://ecoinvent.org/database/>

¹⁷ <https://www.exiobase.eu/>

Utilitase kõige olulisemad kasvuhoonegaaside heitkogused on kütuse põlemisest tekkinud mõjuala 1 otsesed heitkogused (62%) ning kütuse ja energiaga seotud tegevustest tekkinud mõjuala 3 kaudsed heitkogused (26%). Kapitalikaupadega seotud mõjuala 3 heitkogused, mis varasematel aastatel moodustasid suurema osa koguheitest (2023. aastal 18% ja 2024. aastal 7%), on märgatavalt vähenenud Saarde ja Aseri tuuleparkide valmimise järel 2023. aastal.

	2023	2024	Muutus
Mõjuala 1 kasvuhoonegaaside heide (tCO₂e)			
Mõjuala 1 kasvuhoonegaaside koguheide	157 464	140 334	-11%
sh energiatootmiseks põletatud kütused	157 110	139 960	-11%
sh autokütus ja jahutusained	354	374	6%
Reguleeritud heitkogustega kauplemise süsteemidest tulenevate mõjuala 1 kasvuhoonegaaside heitkoguste osakaal (%)	82,2	82,8	-
Mõjuala 2 kasvuhoonegaaside heide (tCO₂e)			
Turupõhiselt mõõdetud mõjuala 2 kasvuhoonegaaside koguheide	0	0	0%
Mõjuala 3 kasvuhoonegaaside heide (tCO₂e)			
Kasvuhoonegaaside (mõjuala 3 muu) kaudse koguheite üldkogus	118 396	86 399	-27%
1. Ostetud kaubad ja teenused	4 530	5 007	11%
2. Kapitalikaubad	48 934	15 414	-69%
3. Kütuse ja energiaga seotud tegevus (mis ei kuulu mõjualasse 1 ega 2)	58 685*	59 705	2%
sh ostetud soojus (osa KPI 1 arvutustest)**	1 736	2 806	62%
4. Transport ja turustus väärtusahela eelnevates etappides	ei kohaldu	39	ei kohaldu
5. Tegevuse käigus tekkinud jäätmed	15	13	-15%
6. Ärireisid	39	32	-17%
7. Töötajate tööle- ja kojusõit	247	183	-26%
15. Investeeringud (osalustest sidusettevõtetes)***	5 945	6 006	1%
Kasvuhoonegaaside koguheide (turupõhine) (tCO₂e)	275 861	226 732	-18%
Välditud heitkogused¹⁸	184 593	264 899	44%

* Kütuse ja energiaga seotud tegevuse 2023. aasta näitajat on korrigeeritud ostetud soojusega seotud heitkoguste topeltarvestuse tõttu.

** Ostetud soojusega seotud heitkoguseid arvestatakse KPI 1 arvutustes mõjuala 3 heitkogustena.

*** 2024. aastal arvutas Utilitas välja kasvuhoonegaaside heitkogused, mis tulenevad osalusest sidusettevõtetes. 2023. aasta kohta on need heitkogused lisatud tagantjärele.

18 Taastuvelektri tootmise alusel ilma võrkude tarbimiseta ja Eesti segajäägi alusel (2023. aastal 0,712 gCO₂/kWh). 2023. aasta välditud heitkogused on ümber arvutatud vastavalt 2024. aastal avaldatud segajäägile.

Mõjuala 1 heitkogused on tekkinud kütuste põletamisest energia tootmiseks ja vähemal määral ettevõttele kuuluvate või tema kontrolli all olevate sõidukite kasutamisest.

Kasvuhoonegaaside heide kütuste põletamisest energia tootmiseks süsiniku ekvivalent-tonnides:

tCO ₂ e (soojuse ja elektri tootmiseks kasutatud energiaallikate järgi)	2021	2022	2023	2024
Maagaas	153 510 (87,8%)	104 514 (63,4%)	126 851 (80,7%)	133 504 (95,4%)
Põlevkiviõli	16 708 (9,6%)	37 093 (22,5%)	28 905 (18,4%)	5 622 (4,0%)
Freesturvas	438 (0,3%)	13 770 (8,4%)	0 (0%)	0 (0%)
Diislikütus	4 173 (2,4%)	9 069 (5,5%)	1 002 (0,6%)	454 (0,3%)
Biomass	0	430 (0,3%)	352 (0,2%)	379 (0,3%)
Prügilagaas	0	0	0,3 (0%)	0,1 (0,0%)
Kokku	174 829 (100%)	164 876 (100%)	157 110 (100%)	139 960 (100%)

Suurim osa kütuste põletamisel tekkivatest heitkogustest langeb maagaasi arvele (95% võrreldes 81%-ga 2023. aastal). Energiakriisi mõjude leevendamiseks ja sõltuvuse vähendamiseks maagaasist kasutati viimase asemel 2022. ja 2023. aastal osaliselt alternatiivse kütusena kohalikku päritolu põlevkiviõli. Selle arvele langes 2022. aastal 23% ja 2023. aastal 18% kütuse põletamise heitkogustest. 2024. aastal vähenesid need kogused märkimisväärselt (4%-ni), kuna põlevkiviõli ei olnud Tallinnas enam asenduskütusena vaja kasutada. Seda kasutatakse siiski veel mõnes teises Eesti jaamas tippkoormuse katmiseks.

Mõjuala 2 kaudsed heitkogused on seotud koha peal ostetud ja tarbitud energiaga (organisatsiooni ja tegevuse piires) ning need arvutatakse praegu ainult turupõhise meetodi alusel, mis kajastab Utilitase otsust kasutada taastuenergiat.

Mõjuala 3 muud kaudsed heitkogused on seotud kõigi tootmisele eelnevate tegevustega. Kasvuhoonegaaside heitkoguste puhul lähtub suurim mõju kütuse ja energiaga seotud tegevustest. Nende tegevuste käigus tekkinud kasvuhoonegaaside põhiallikad on seotud maagaasi ostmisega. Tegemist on maagaasi kättesaamise, töötlemise ja transportimisega seotud heidetega allikast mahutini.

Märkimisväärsed kasvuhoonegaaside heitkogused on seotud ka 2. kategooria ehk kapitalikaupadega. Siiani on kapitalikaupadest lähtuvad heitkogused tekkinud peamiselt seoses seadmete ja masinate (näiteks soojuspumpade, kuumaveekatelde, suitsugaasi-kondensaatorite ja konteinermajade) ostmisega ning tuule- ja päikeseparkide ehitamisega. Märkimisväärsed kasvuhoonegaaside heitkogused on seotud ka ostetud kaupade ja teenustega. Selle kategooria põhjustatud heitmed on peaaesjalikult seotud küttevõrgu torude ja varuosade ostmisega.

ÕHU KVALITEET

Kütuse põletamisel tekkivad heitmed, nagu lämmastik- ja vääveloksiid ning osoonikihti kahandavad ained, süvendavad kliimamuutusi, halvendavad kohaliku õhukvaliteeti ja võivad mõjutada lähiümbruse kogukondade tervist. Kaugküte on puhtam alternatiiv kohalikele küttesüsteemidele ja vähendab olulisel määral õhusaastet linnas. Kaugküttevõrkude laiendamine võimaldab neid mõjusid veelgi vähendada.

Utilitase rajatistest lähtuvaid heitmeid jälgitakse tähelepanelikult ISO standardile tugineva keskkonnajuhtimissüsteemi kaudu ja keskkonnalubade alusel, milles on sätestatud ranged heitkoguste piirnormid ja ette nähtud korrapärane aruandlus keskkonnaametile. 2024. aastal uuendas Utilitas kaht saasteainete kompleksluba.

Raamdokument	Asjakohased eesmärgid	Kohaldamisala	Rakendamine
ESG-raamistik	Õhusaasteainete vähendamine keskkonnamõjude haldamise kaudu	Kõik paiksed heiteallikad	Tegevjuhtkond kontserni keskkonnajuhi eestvedamisel
Keskkonnaload	CO, NOx, SOx, NMVOC ja tahkete osakeste heite hoidmine kehtestatud piirnormide juures või neist madalamal		Kontserni keskkonnajuht
ISO 14001 kohaselt sertifitseeritud juhtimissüsteem	Õhusaaste juhtimine ja seire		

Utilitas kasutab kõigis oma koostootmisjaamades elektrostaatilisi filtreid, sest need on väga tõhusad vahendid suitsugaaside puhastamiseks. Seade eemaldab jaama heidetest tahked osakesed ja gaasilise õhusaaste (imendades ja lahustades suitsugaasides olevaid gaasilisi aineid, nagu SO₂ ja HCl). Lisaks sellele jälgitakse pidevalt põlemisrežiime ja neid kohandatakse mõõtmistulemuste põhjal, et tagada minimaalne heide.

2024. aastal viis Utilitas ellu Mustamäe koostootmisjaama NOx vähendamise tegevuskava, kasutades karbamiidipõhise selektiivse katalüütilise reduktsiooni (SCR) tehnoloogiat, mis väldib lämmastiku heitkoguseid kuni 90%-lise tõhususega, süstides suitsugaasivoolu kõrge temperatuuril karbamiidilahust.

Valka koostootmisjaama omandamise järel on kavas 2025. aastal ühendada Valga ja Valka kaugküttevõrgud, mis võimaldab Valgal lõpetada põlevkiviõli kasutamise. See kütuseliik on seotud suurte SO₂, CO₂, tahkete osakeste ja muude saasteainete heitkogustega. Selle asemel hakkab Valga saama soojust Valka koostootmisjaamast, mis kasutab puhtamat puidupõhist biomassi. See on hea näide sõpruslinnade piiriülesest koostööst.

Et täita ELi keskmise võimsusega põletusseadmete direktiivi nõudeid nende seadmete puhul, mis ei kuulu ELi tööstusheidete direktiivi reguleerimisalasse, peab Utilitas paigaldama ja uuendama tahkete osakeste filtreid, et täita rangemaid heitkoguste piirmäärasid. Ehkki regulatsioon on juba jõustunud, on kaugküttevõttevõtetele tehtud erand, mille kohaselt peavad nad direktiivi nõudeid täitma alates 2030. aastast. Sellele vaatamata on Utilitases ettevalmistused juba käimas.

HEITMED

Üle 100 MW võimsusega jaamade (nagu Vão, Mustamäe, Kristiine ja Ülemiste jaamad) heitmeid mõõdetakse vastavalt seadusele automatiseeritud mõõtesüsteemide abil pidevalt ja otse. Alla selle künnise jäävate jaamade puhul viiakse mõõtmised läbi kindlate ajavahemike järel ja analüüsid teostab akrediteeritud laboratoorium. Kogu seire viiakse läbi vastavalt ELi parima võimaliku tehnika viitedokumentidele.

Ehkki Utilitase koostootmisjaamade õhusaasteainete hulka kuuluvad vääveloksiidid (SOx), muud lenduvad orgaanilised ühendid kui metaan ning tahked osakesed, ei ole neid heitkoguseid siinkohal esitatud, kuna need jäävad alla Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse II lisas sätestatud piirmäära.

Õhusaasteained (t)	2024
Süsinikmonooksiid (CO)	1 025
Lämmastikoksiidid (NOx)	1 004

VEERESSURSID

Vesi on kaugkütte puhul kriitiline ja asendamatu ressurss, mis on oluline nii katelde tööks kui ka soojuste edastamiseks klientidele. Näiteks Tallinna küttevõrgu maht on märkimisväärt – 90 000 m³ – ja seetõttu on veetarbimise minimeerimine Utilitase peamisi prioriteete, mida käsitletakse ESG-raamistiku ja ISO 14001 süsteemi eesmärkides ja sihtides.

Raamdokument	Asjakohased eesmärgid	Kohaldamisala	Rakendamine
ESG-raamistik	Veekadude vähendamine Tõhusam veekasutus	Kõik koostootmisjaamad	Tegevjuhtkond kontserni keskkonnajuhi eestvedamisel
ISO 14001 kohaselt sertifitseeritud juhtimissüsteem	Veekasutuse juhtimine ja jälgimine		

Utilitas rakendab aktiivselt meetmeid veekasutuse ja vee taaskasutamise tõhustamiseks, mille üks näide on madala temperatuuriga tagasivooluvee kasutamine suitsugaasipesurites. Teised olulised strateegiad kaugküttevõrkude veekadude vähendamiseks on küttevõrkude uuendamine, temperatuuri ja rõhu taseme pidev jälgimine ning efektiivne süsteemihaldus. Kadude vähendamise täiendavaid võimalusi kätkeb endas ka kaugküttestorustike rekonstrueerimine.

Samuti püüab Utilitas tõhustada veekasutust, otsides sünergiaid ja suurendades koostööd Utilitasega samades linnades tegutsevate vee-ettevõtetega, näiteks koordineeritud võrguinvesteeringute kaudu. Utilitas omab 20,4% osalust Tallinna Vees ja teeb koostööd enamusaktsionärist Tallinna linnaga tõhusa veekasutuse ühisprojektide läbiviimiseks Tallinnas.

2024. aastal alustas Utilitas esimese suure tööstusliku soojuspumbajaama ehitustöid Tallinnas Paljassaares, mille eesmärk on toota puhast soojusenergiat puhastatud reo- ja mereveest. Paljassaare 110 MW koguvõimsusega soojuspumbajaam hakkab kaugküttevõrku soojust andma 2026. aastal.

Heitmevaba soojuspumbajaam kasutab sisendiks puhastatud reo- ja mereveest saadavat soojust ning tõstab selle rohelise elektri abil kaugküttevõrgu jaoks sobivale temperatuurile. Tallinna Vee Paljassaare reoveepuhastusjaama, merevee, soojuspumpade ning kaugküttesüsteemi integratsioon on innovaatiline ja keskkonnasäästlik lahendus, mis võetakse Eestis kasutusele esmakordselt.

VEETARBIMINE

2024. aastal suurenes vee kogutarbimine seoses Paide ja Valka kaugküttevõrkude lisandumisega kontserni portfelli. Veetarbimine kasvas ka lekke tõttu ühest küttevõrgu vanemast torust, kuid see avastati ja parandati õigeaegselt. Selle tulemusena peaks veetarbimine 2025. aastal taas vähenema.

Eesmärk (Utilitas Tallinn):
vähendada 2035. aastaks vee vahetamist võrgus ühele korrale aastas

2024. aasta tulemus: 1,9 (2023: 1,5)

Utilitase tegevuse iseloomu tõttu taaskasutatakse küttevõrkudes olevat vett palju kordi suletud süsteemis, kus vesi on pidevas ringluses, ja seda ei ammutata, puhastata ega kasutata uuesti tavapärasel moel. Kuna tegelikult läheb vaid minimaalne kogus vett „taaskasutusse“ ESRSi määratluse tähenduses (st selliselt, et vesi võetakse ühest protsessist ja seda kasutatakse

muul otstarbel teises protsessis), ei kajastaks mõõdik täpselt süsteemi jätkusuutlikkuse eeliseid. Selle asemel mõõdab Utilitas võrgus oleva vee vahetamise sagedust, mida kavatakse 2035. aastaks vähendada ühele korrale aastas.

Mõõdik	2024	2023
Vee kogutarbimine (m³)	343 555	272 404
Veemahukus (m³/toodetud soojus MWh)	0,17	0,14

ELURIKKUS JA ÖKOSÜSTEEMID

Biomassil on otsustav roll Euroopa üleminekul kliimaneutraalsusele ja energiajulgeolekule, sest see asendab suure mõjuga fossiilseid materjale, näiteks kivisütt energeetikas ja betooni ehituses. Metsamajandamise ja -töötlemise käigus tekib märkimisväärne kogus väheväärtuslikku puidust biomassi, nagu oksad, puuladvad, võsa ja puidutööstuse jäägid. Selle biomassi kasutamine kohalikus energiatootmises suurendab taastuenergia osakaalu ja vähendab sõltuvust fossiilsetest kütustest.

Raamdokument	Asjakohased eesmärgid	Kohaldamisala	Rakendamine
ESG-raamistik	Läbipaistvad ja vastutustundlikud kütusehanked ELi taastuvenergia direktiivi nõuete täitmine	Biomassi hankimine kõigi kaugküttevõrkude jaoks	Tegevjuhtkond kontserni keskkonnajuhi eestvedamisel
Juhtimissüsteem on sertifitseeritud PEFC ¹⁹ väärtusahela standardi kohaselt	Metsade säästev majandamine ja kasutamine sertifitseeritud biomassi kasutamise kaudu	Utilitas Eesti Utilitas Tallinn Utilitas Tallinna Elektri jaam	

Utilitas hangib puidupõhise biomassi peamiselt puidutööstusest ja metsandusjääkidest, minimeerides otsest maakasutuse muutmist. Et vähendada riski, et ettevõtte kasutab mittekestlikult toodetud biomassi ning aitab kaasa elupaikade hävimisele ja elurikkuse vähenemisele, peavad kõik hakkepuidu tarnijad vastama sertifitseerimisnõuetele ja esitama iga tarne kohta teabe hakkepuidu päritolu kohta.

Utilitas rakendab oma poliitikat tarneahela järjepideva jälgimise ja hankenõuete läbivaatamise teel. Teabe kogumiseks biomassi, sh puiduprahi, aiandusest pärit biomassi ja muude sarnaste materjalide päritolu kohta kasutatakse eraldi IT-süsteemi. Biomassi tarnijad peavad esitama IT-süsteemide kaudu asukohapõhise teabe ja tõendid materjali päritolu kohta. Kontrolliprotsess tagab, et biomass ei pärine kaitsealustest elupaikadest, looduslikest pühapaikadest ega muudelt piirangualadelt. See protsess tagab ka selle, et kogu biomass on saadud seaduslikult. Esialgne kontrolliprotsess on osaliselt automatiseeritud, kuid kui asukohaandmete põhjal tekib küsimusi, viiakse edasine kontroll läbi käsitsi. Utilitase biomassi tarneahel on sertifitseeritud vastavalt PEFC standardile ja peab vastama taastuvenergia direktiivi kestlikkuskriteeriumidele. 2025. aasta jaanuaris viidi edukalt lõpule tarneahela audit, et kontrollida vastavust taastuvenergia direktiivi ja PEFC nõuetele.

Eesmärk: 100% ostetud biomassist saadakse sertifitseeritud tarnijatelt (FSC/PEFC/SBP) ja see vastab ELi taastuvenergia direktiivi kestlikkuskriteeriumidele

2024. aasta tulemus: 100%
(2023: 100%)

2024. aastal tunnustas Euroopa Komisjon PEFC standardit kestlikkuse tõendamise vabatahtliku programmina ja Utilitas töötab selle nimel, et omandada sertifikaat lisaks nendele jaamadele, kus see juba kehtib, ka Valka kaugküttejalamale. PEFC-sertifikaadi kasutamiseks tõendina taastuvenergia direktiivi nõuetele vastavusest on samas vaja täita ka lisanõudeid.

Lisaks kestliku biomassi hankimisele otsib Utilitas pidevalt muid võimalusi kohaliku elurikkuse positiivseks mõjutamiseks. Euroopa roheline pealinna päikesepargi projekti raames (põhjalikum kirjeldus on leheküljel 26) istutas Utilitas 2024. aastal pargi piirkonda peaaegu 5000 puud.

19 Metsasertifitseerimise skeemide tunnustamise programm

SOTSIAALNE MÕJU

Asjakohane mõju, risk või võimalus		Päritolu	Ajaperspektiiv*	Näitajad			
S1 Oma töötajaskond			3 TERVIS JA HEAOLU	4 KVALITEETNE HARIDUS	5 SOOLINE VÕRDÕIGUSLIKKUS	8 TÖÖHÕIVE JA MAJANDUSKASV	10 EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE
Tegelik positiivne mõju	Pidev ametialase ja isikliku arengu toetamine mitmesuguste koolituste kaudu	Enda tegevus	Kõik	Töötajate rahulolu kõrge määr 2023: 4,15/5* (2021: 4,15/5) *uuring iga kahe aasta järel			
Võimalik positiivne mõju	Utilitas töötab aktiivselt selle nimel, et naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel valdkonnas, kus on traditsiooniliselt meeste ülekaal, peegeldaks naiste osakaalu ettevõttes	Enda tegevus	Kõik	Sooline tasakaal 2024: naised kokku / juhtivatel kohtadel 23%/30% (2023: 25%/25%)			
Võimalik positiivne mõju	Personalipoliitika ja juhtimistavad toetavad mitmekesisust töökohal	Enda tegevus	Kõik				
Võimalus	Noortes huvi äratamine energiasektoris töötamise vastu	Enda tegevus	Pikk				
Võimalus	Tugev rõhuasetus mitmekesisusel võib soodustada värbamist nooremate põlvkondade seast	Enda tegevus	Keskmine				
Võimalik negatiivne mõju	Kõrge riskiga töökeskkond tööstus- ja ehitusobjektidel	Enda tegevus	Kõik	Mitte ühtegi tööõnnetust 2024: 0 (2023: 0)			
Risk	Tööõnnetused	Enda tegevus	Kõik				
Tegelik positiivne mõju	Stabiilsete töökohtade tagamine koos stiimulite süsteemi ja kvaliteetse töökeskkonnaga	Enda tegevus	Keskmine	Talentide hoidmine 2024: töötajate vabatahtlik voolavus 3,3% (2023: 2,8%)			
Risk	Raskused värbamisel tehnilistele ametikohtadele, mis eeldavad vahetustega tööd, kuna nooremad põlvkonnad hindavad paindlikkust ning töö- ja eraelu tasakaalu	Enda tegevus	Keskmine				
Risk	Elukalliduse ja inflatsioonitaseme tõusust tingitud palgatõusurisk	Enda tegevus	Keskmine				
Risk	Vaimse tervise probleemid võivad põhjustada suure vabatahtliku voolavuse ja töö kvaliteedi languse	Enda tegevus	Keskmine				

Asjakohane mõju, risk või võimalus	Päritolu	Ajaperspektiiv*	Näitajad
S2 Töötajad väärtusahelas 3 TERVIS JA HEAOLU 8 TÖÖHÕIVE JA MAJANDUSKASV			
Võimalik negatiivne mõju	Kõrge riskiga töökeskkond tööstus- ja ehitusobjektidel	Väärtus-ahela eelnevad etapid	Kõik
Risk	Tööõnnetused väärtusahelas võivad mõjutada varustuskindlust	Väärtus-ahela eelnevad etapid	Kõik
Mitte ühtegi alltöövõtjatega seotud tööõnnetust 2024: 0 (2023: 0)			
S4 Tarbijad ja lõppkasutajad 7 JÄTKUSUUTLIK ENERGIA 9 TÖÖSTUS, UUEMINE JA TARISTU 11 JÄTKUSUUTLIKUD LINNAD JA ASUMID			
Tegelik positiivne mõju	Kohalikes kliimatingimustes on Utilitas oluline teenusepakkuja, kes seab esikohale varustuskindluse. Kaugkütteenused on kättesaadavad kõigile kaugküttepiirkonnas asuvatele tarbijatele	Enda tegevus	Kõik
Risk	Pikaajaline soojusvarustuse katkemine ohustab inimeste tervist, mis võib põhjustada maine- ja rahalist kahju	Enda tegevus	Kõik
Võimalus	Laiendada kaugkütteenuse piirkondi ja teenindada rohkem kliente	Enda tegevus	Kõik
Risk	Mainekahju	Enda tegevus	Kõik
Risk	Küberturbe insidendid võivad ohustada mitte ainult ettevõtte mainet, vaid ka varustuskindlust ja tarbijate heaolu	Enda tegevus	Kõik
Teenuse kättesaadavus 2024: keskkütte keskmine kättesaadavus 99,99% (2023: 99,99%) Klientide rahulolu 2024*: klientide rahulolu 92% (2022: 94%) *uuring iga kahe aasta järel Kliendibaasi suurendamine 2024: portfelli netomuutus (suletud netopind) 1077 tuhat m² (2023: 583 tuhat m²) Tehakse ettevalmistusi ISO 27001 sertifikaadi taotlemiseks			

* Ajaperspektiiv - **Lühike:** kuni 1 aasta / **Keskmine:** 2-5 aastat / **Pikk:** üle 5 aasta / **Kõik:** kõik perspektiivid

TÖÖTAJAD JA TÖÖKESKKOND

Oluliste teenuste osutajana ja elutähtsa taristu haldajana on Utilitas pühendunud energiatarbimise keskkonnamõju vähendamisele, tagades samal ajal juurdepääsu säästvalt toodetud energiale, mis on nii mugav kui ka taskukohane. Inimõiguste ja mitmekesisuse austamine, kaasav töökultuur ja võrdne kohtlemine on igapäevases tegevuses, muudatuste juhtimises ja innovatsioonis põhjaneva tähtsusega. Utilitase põhiväärtusi – pühendumust, õpihimu, koostöövalmidust, hoolivust, asjatundlikkust ja vastutustundlikkust – kannavad kõik organisatsiooni töötajad ning neid toetavad ESG-raamistik ja inimõiguste poliitika.

Raamdokument	Asjakohased eesmärgid	Kohaldamisala	Rakendamine
ESG-raamistik	• Ohutu töökeskkond kõigile • Töötajate kaasatuse kõrge määr • Mitmekesine töötajaskond • Praktika ja stipendiumid	Oma töötajaskond, alltöövõtjad Utilitase territooriumil	Emaettevõtte personaliosakond ja personaliosakonna esindajad igas tütarettevõttes
Inimõiguste, mitmekesisuse, kaasamise ja võrdse kohtlemise poliitika ²⁰	• Mitmekesine, kaasav ja turvaline töökultuur • Inimõiguste ja töötajate õiguste austamine	Oma töötajaskond	
Hüved ja väärtus-pakkumine	• Töö- ja eraelu tasakaaluga seotud algatused • Karjääri arendamise võimalused		
ISO 45001 kohaselt sertifitseeritud juhtimissüsteem	Tööõnnetuste ennetamine		

Inimõiguste poliitika väljatöötamise käigus läbiviidud kaasamistegevusi on üksikasjalikult kirjeldatud Utilitase 2023. aasta kestlikkusaruandes. Igas tütarettevõttes on kehtestatud eraldi eeskirjad ja korrad konkreetsetele töötavadele, kaugtööle, personalijuhtimisele ja tasustamisele (sh muutuvtasule), mis tuginevad terves kontsernis sarnastele põhimõtetele.

TÖÖTAJATE OMADUSED JA MITMEKESISUS

Energiasektor on üks suurima lisandväärtusega tööstusharusid Eestis ja Utilitase kasv loob jätkuvalt uusi töövõimalusi. 2024. aasta lõpus andis ettevõtte otseselt tööd 317 inimesele ehk töötajaid oli 9% rohkem kui eelmisel aastal. Ettevõtte on pühendunud stabiilsetele ja õiglastele tööhõivetavadele: kõigil töötajatel on tähtajatu tööleping ja peaaegu kogu töötajaskond töötab täistööajaga; vaid neli töötajat töötab osalise tööajaga.

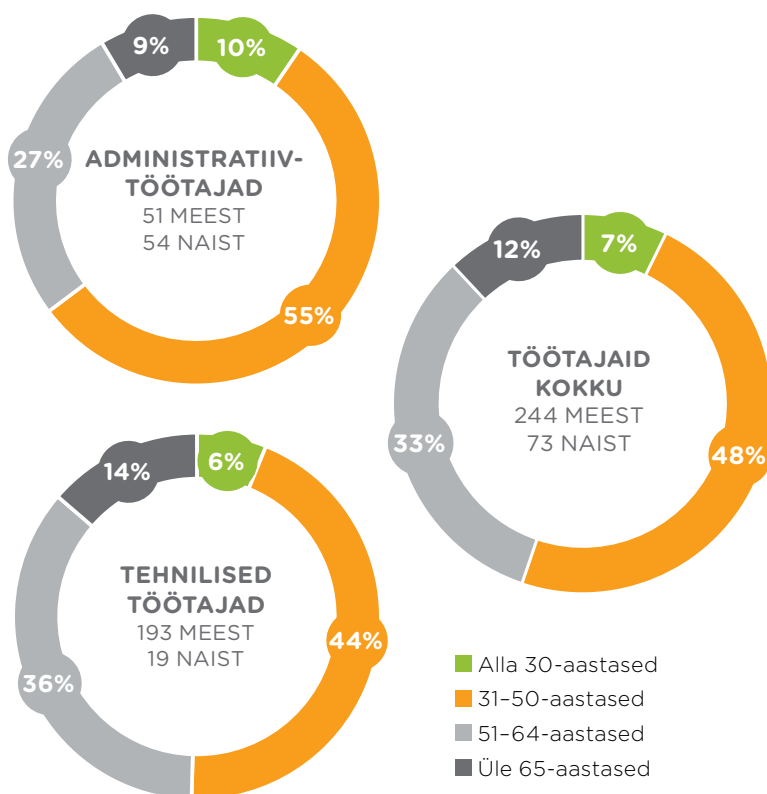
Aasta üks olulisemaid saavutusi oli Paide ja Valka koostootmisjaamade töötajate edukas lõimimine Utilitase töötajaskonda. Vaatamata ettevõtte laienemisele püsis töötajate

²⁰ Poliitika järgib kohalikke seadusi ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülddeklaratsiooni, ÜRO globaalset kokkulepet, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töö põhimõtete ja -õiguste deklaratsiooni ning rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud OECD suuniseid.

vabatahtlik voolavus väike. Aruandeperioodil võeti tööle 28 töötajat, kellest 32% olid naised; lahkus 31 töötajat (sealhulgas 11 pensionile). Üldine tööjõu voolavus oli 10% ja vabatahtlik voolavus ainult 3,3%.

Eesmärk: vabatahtlik tööjõu voolavus on alla 5%

2024. aasta tulemus: 3,3%
(2023: 2,8%)

Joonis 14. Töötajate jaotus vanuse ja soo järgi

Utilitas väärtustab mitmekesisust ja järgib kaasavaid värbamistavasid. Ettevõtte võtab tööle erineva tausta, kvalifikatsiooni ja kogemustega inimesi ning tagab, et värbamisprotsess on kohandatud vastavalt igal ametikohal nõutavatele oskustele ja nõuetele. Soolise kallutatuse vältimiseks kaasatakse värbamisotsuste tegemisse nii nais- kui ka meessoost esindajad.

Juhtkonna moodustavad valdkondade spetsialistid, olenemata soost, vanusest, rahvusest või muudest omadustest ja eelistustest. Tagatakse, et nais- ja meesjuhtide arv peegeldab nende osakaalu töötajate hulgas. Sektori iseloomust tulenevalt on Utilitase töötajaskonna seas rohkem meestöötajaid ja vähem noorima vanuserühma töötajaid. Naised moodustavad 23% kõigist töötajatest ja 30% esmatasandi juhtidest (2023: vastavalt 26% ja 25%).

Utilitas teeb kõik endast oleneva, et kontserni töötajad tunneksid end tööl turvaliselt ja et igaühe väärikus oleks kaitstud. Alandamise, ahistamise ja diskrimineerimise suhtes on kehtestatud nulltolerants. Nagu 2023. aastal, ei teatatud ka 2024. aastal ettevõttes ühestki diskrimineerimisjuhtumist.

Alates 2023. aastast on Utilitas olnud Eesti mitmekesisuse kokkuleppe osapool. See on vabatahtlik algatus, mille liikmed võtavad endale ülesandeks edendada töötajate, partnerite ja klientide seas mitmekesisust ja võrdseid võimalusi.

TERVISHOID JA OHUTUS

Ohutus on Utilitase jaoks prioriteet ning seda juhitakse kogu kontsernis ISO 45001 standardi alusel sertifitseeritud töötervishoiu ja -ohutuse juhtimise süsteemi kohaselt. Utilitas järgib kõiki töötervishoiu ja -ohutuse nõudeid ning sektori parimaid tavasid. Põhieesmärk on tagada tööõnnetustevaba töökeskkond. Tööohutuse eesmärk (mitte ühtegi õnnetust) on seotud tasustamissüsteemiga.

Ohutusvolinikud ja töökeskkonna nõukogu, kelle eesmärk on tasakaalustada töötajate õigused tööandja huvidega ning luua ohutu ning väärikas töökeskkond töötajate ja partnerite jaoks, teevad regulaarselt riskianalüüse ohtude kõrvaldamiseks ja töötajate

teadlikkuse suurendamiseks ohututest töömeetoditest. Lisaks sellele teeb Utilitas koostööd asjaomaste ametiasutuste ja organisatsioonidega, et vähendada võimalikke ohte töötajate ja äripartnerite tervisele.

Ohte välditakse nii palju kui võimalik ning ohtlikud protsessid või protsessiosad asendatakse ohutute või vähem ohtlike protsessidega. Tavapärase praktika kohaselt hinnatakse otseseid ohte ning analüüsitakse tehniliste lahenduste, töökorralduse, töötingimuste, sotsiaalsete suhete ja töökeskkonna mõju töötervishoiule ja ohutusele.

Eesmärk: 100% töötajatest on läbinud ohutuskoolituse

2024. aasta tulemus:
100% (2023: 100%)

2024. aastal viidi läbi 24 juhtkonna ohutusringkäiku (2023: 20)
2024. aastal teatati 11 ohtlikust olukorrast, mis ka registreeriti (2023: 4)

Kõiki tööõnnetusi (kui neid esineb) uuritakse ning nende alusel parandatakse vastavaid kordasid ja vähendatakse riske. Eesmärk on tagada, et teatatakse kõigist olulistest ohtlikest olukordadest, kus inimene oleks võinud kergesti vigastada saada.

Kõik uued töötajad läbivad ohutuskoolituse ning kõik töötajad läbivad iga kolme kuni viie aasta järel uuesti ohutute töövõtete ja riskihindamise koolituse. Kui eeskirjades tehakse muudatusi või täiendusi, teavitatakse sellest töötajaid ja neile tehakse täiendav koolitus ühe kuu jooksul alates ajakohastatud dokumendi väljandmise kuupäevast.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Töötajatega juhtunud tööõnnetused (surmaga lõppenud õnnetused)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (0)	0 (0)	0 (0)
Kaotatud tööajaga vigastuste arv (LWIF*) 100 töötaja kohta (200 000 tundi tööaega)	0,44	0,00	0,00	0,79	0,00	0,00
Õnnetuste tõsiduse aste (ASR**) 100 töötaja kohta (200 000 tundi tööaega)	-	0,00	0,00	13,47	0,00	0,00
Tööga seotud dokumenteeritud tervisekahjustuste arv (seotud surmad)	-	-	-	-	0 (0)	0,00

* Lost Workday Injury Frequency ** Accident Severity Rate

■ Alltöövõtjate juhtimine

Kõik alltöövõtjad peavad järgima Utilitase alltöövõtja käitumisjuhendit (lisateave on esitatud peatükis „Töötajad väärtusahelas“). Utilitase juhtimissüsteemidesse on lõimitud ka alltöövõtjate õnnetuste dokumenteerimine ning alltöövõtjate suhtes rakendatavad töötervishoiu ja -ohutuse meetmed.

Kõigile alltöövõtjatele tutvustatakse ehitusobjekte ning neile antakse sealhulgas ülevaade protsessidest, töötavatest ja kordadest (nt kõrgustes töötamisel). Alltöövõtjad peavad tagama, et nende töötajad on pädevad, nad on läbinud oma tööülesannete täitmiseks vajalikud koolitused ja peavad kinni Utilitase kehtestatud nõuetest.

Alltöövõtjad tegutsevad tööloa põhimõttel ning Utilitas teostab tööohutuse kontrolle, et tuvastada kõik puudused ja dokumenteerida need kontrolliaruannetes. Iga alltöövõtja kohta koostatakse igal aastal kokkuvõte, mis annab väärtuslikku teavet alltöövõtja hindamiseks tulevikus.

Eesmärk: mitte ühtegi tööõnnetust Utilitase töötajate ja alltöövõtjate seas

2024. aasta tulemus: 0 (2023: 0)

■ Vaimne tervis ning töö- ja eraelu tasakaal

2024. aastal pälvis Utilitas [Peaasi.ee](https://peaasi.ee) vaimset tervist väärtustava organisatsiooni kuldmärgise. Sellega tunnustatakse organisatsioone, kes väärtustavad töötajate vaimset heaolu ning võtavad konkreetseid meetmeid toetava töökeskkonna loomiseks. Utilitas pöörab vaimse tervise alasele teadlikkusele tähelepanu kogu aasta vältel ning eriti vaimse tervise kuul oktoobris. Tegevuste hulka kuuluvad isiklike heaolulugude jagamine, koostöös Melivaga korraldatavad seminarid, mis käsitlevad vaimset tervist töökohal, ja muud teadlikkuse tõstmise algatused.

Aastate pikkuse koostöö jooksul organisatsiooniga Peaasi oleme välja õpetanud vaimse tervise saadikud, kes oskavad märgata võimalikke tekkivaid vaimse tervise probleeme ja astuda vajalikke samme. Utilitase kõigis suuremates üksustes on vaimse tervise esindajad, keda on kokku seitse.

Utilitas pakub ka mitmesuguseid hüvesid ja stiimuleid tervisliku töö- ja eraelu tasakaalu edendamiseks. Nende hulka kuuluvad võimalus konsulteerida psühholoogiga, lisapuhkus ja rahaline toetus füüsilise aktiivsuse ja üldise heaolu toetamiseks. Lisaks sellele korraldab Utilitas mitmesuguseid kaasamistegevusi, seltskondlikke üritusi ja algatusi töötajate tunnustamiseks, et luua kogukonnatunnet, vähendada stressi ja suurendada töötajate üldist rahulolu.

Vaimset tervist väärtustava töökoha kuldtaseme märgis 2024

■ Koolitused ja oskuste arendamine

2024. aastal keskendus Utilitase töötajate koolitamise ja oskuste arendamisega seotud töö regulatiivsete nõuete täitmisele, äritegevusega seotud pädevuste suurendamisele ning juhtimis- ja koostööoskuste arendamisele. Sellega seotud peamised tegevused olid järgmised.

- Tugevdati projektijuhtimise pädevusi, et parandada projektide elluviimise kvaliteeti. 90 töötajat, kes täidavad projektidega seotud ülesandeid, täiendasid selles vallas spetsiaalse koolitustesarja raames oma oskusi. Järgmisena ajakohastatakse sisemisi protsesse ja juurutatakse uued projektijuhtimisvahendid.
- Koosolekute tõhustamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks viis Utilitas läbi koolitused koosolekute hea tava kohta, et aidata töötajatel parandada tööalaste arutelude ja otsuste tegemise produktiivsust ja tõhusust.

Samuti jätkas Utilitas varasemaid koolitusprogramme.

- Kõigile uutele töötajatele tehti sissejuhatav koolitus ettevõtte struktuuri ja süsteemide tutvustamiseks ning nad läbisid spetsiaalselt nende ametikohale mõeldud koolituse.
- Kaasava ja eesti keele sõbraliku töökeskkonna toetamiseks jätkas Utilitas keelekursuste korraldamist. 2024/2025. aasta koolitustsükli jooksul osaleb eesti keele õppeprogrammides umbes 40 töötajat.
- Utilitase akadeemia, 2023. aastal loodud ettevõttesisene teadmiste jagamise platvormi kaudu pakuti kogu aasta vältel koolitusi juhtidele ja spetsialistidele. Nendel koolitustel, mida viivad läbi majasisesed eksperdid, saavad töötajad väärtuslikku teavet peamiste ärivaldkondade ja parimate tavade kohta.

Utilitas hindab töötajate initsiatiivi ennast arendada ning kui nad soovivad osaleda majavälistel koolitustel, toetab neid rahaliselt ja võimaldab võtta selleks aega. Kõik töötajad peavad osalema oma ametikoha vajadustest tulenevatel koolitustel (nt inseneri kutseala nõuete täitmiseks).

2024. aastal said Utilitase töötajad keskmiselt 20,4 tunni ulatuses koolitust ühe inimese kohta (2023: 28). Naistöötajad läbisid koolitusi keskmiselt 20 tunni ja meestöötajad 20,5 tunni ulatuses.

■ Arenguvestlused

Kõikide töötajatega viiakse igal aastal läbi arenguvestlused. Nende vestluste eesmärk on võtta koos töötajaga aega vastastikuste ootuste täpsustamiseks, eelneva perioodi tulemuste hindamiseks ning uute eesmärkide seadmiseks ja kokkulepete tegemiseks. Samuti annavad need kohtumised hea võimaluse hinnata, kuidas töötajal läheb ja mis aitaks tal paremini tööd teha, töötajat toetada ja anda talle konstruktiivset tagasisidet, hinnata töötaja ootusi töötasule, kuulata ära tema ettepanekud ja anda omapoolseid soovitusi ning selgitada ettevõtte plaane. Täiendavad vestlused viiakse läbi pärast katse- aega ja siis, kui töötaja ettevõttest lahkub.

■ Järgmise energeetikainseneride põlvkonna toetamine

Energiasektori tulevik sõltub uue põlvkonna kvalifitseeritud spetsialistidest, eriti kuna taastuvenergia tehnoloogiad arenevad kiiresti. Kõrge kvalifikatsiooniga ja asjatundlik tööjõud on möödapääsmatu, et viia edukalt ellu vajalik üleminek taastuvenergiale. Samas on andekate noorte meelitamine soojusenergeetika ja muude tehniliste valdkondade

juurde Utilitase jaoks endiselt peamine väljakutse, eriti kuna kogenud töötajad lähevad pensionile ning Eesti seisab silmitsi kasvava tööjõupuuduse ja muutuvate tööalaste ootustega.

Konkurentsivõime säilitamiseks investeerib Utilitas mitmekesisusse ja oskuste arendamisse, samuti mitmesugustesse haridusprogrammidesse. Utilitase eesmärk on anda välja igal aastal vähemalt viis stipendiumi ja võtta oma tütarettevõtte

tes vastu vähemalt kümme praktikanti. Utilitas pakub ka töövarjuks käimise võimalust, korraldab ekskursioone ja teeb koostööd üldhariduskoolidega terves Eestis.

Peamised tegevused 2024. aastal olid järgmised.

- Utilitas uuendas oma praktikaprogrammi, et pakkuda noortele igakülgsemat kogemust. Uuendatud programm hõlmab mitut loengusarja, kohtumisi kõrgema juhtkon-

2024. aastal läbis Utilitases tasustatud praktika 10 praktikanti (2023: 11) ja ettevõtte andis välja 7 stipendiumi (2023: 5)

naga ja külastusi tootmisüksustesse. Kaks praktikanti võeti praktika läbimise järel meeskonda tööle.

- Puhta Energia stipendiumiprogrammi täiendati kahe stipendiumiga kevadsemestril ja viie stipendiumiga sügissemestril. Puhta Energia stipendiume on makstud kord aastas viimasel kuuel aastal eesmärgiga suurendada noorte huvi energeetikasektori ja kestlike lahenduste vastu.

Utilitasel on pikaajaline koostöö TalTechiga insenerihariduse järjepidevuse tagamiseks Eestis. Lisaks Puhta Energia stipendiumile toetab Utilitas haridust järgmiste meetmete abil:

- osalemine ülikoolide õppekavade väljatöötamises;
- osalemine karjääriüritustel ja tasustatud praktikakohatade pakkumine noortele, et hõlbustada praktiliste oskuste omandamist;
- võimaluse andmine üliõpilastele ja teistele huvilistele tutvuda linnade energiavarustuse põhimõtetega Utilitase küttelaboris TalTechi innovatsiooni- ja ettevõtluskeskuses Mektory.

Utilitas teeb koostööd ka avastuskeskusega Rakett69 Teadusstuudiod, mis on populaarne teadus- ja keskkonhariduse algatus koolidele, peredele ja ettevõtetele igapäevategevuste, teenuste ning uuenduste taga peituvate teaduspõhimõtete avastamiseks erinevate ürituste ning ETV samanimelise telesaate kaudu.

Et äratada koolilaste huvi STEAM-õppeainete ehk loodus- ja täppisteaduste, tehnoloogia, inseneeria, kunstide ja matemaatika vastu, annetasid Utilitas ja haridusettevõtte Huvi kaheksale Eesti koolile tuuleenergiat tutvustavad õuesõppe materjalide komplektid. Projekti eesmärk on tutvustada tuuleenergia pakutavaid võimalusi, et aidata koolilastel siduda klassiruumis õpitud teooria päriselus vajalike oskuste ja teadmistega.

■ Kaasamine ja negatiivsete mõjude kõrvaldamine

Utilitase töötajate kaasamine toimub eri etappides ja tasanditel ning seda korraldab personalijuht. See võimaldab ettevõttel tuvastada ja käsitleda võimalikke negatiivseid mõjusid töötajatele. Kõiki uusi töötajaid teavitatakse sisseelamisprogrammi raames kaasaráääkimise ja tagasiside andmise võimalustest ning kõiki töötajaid hoitakse nendega kursis intraneti kaudu.

- Regulaarsed ettevõtte infopäevad. Töötajaid hoitakse kursis ettevõttes toimuvaga kontserni infopäevadel, mida korraldatakse vähemalt kaks korda aastas. Infopäevad on avatud foorumiks, kus töötajad saavad esitada küsimusi ja jagada olulistest küsimustes oma seisukohti.
- Töötajate rahulolu-uuringud. Iga kahe aasta tagant läbiviidava töötajate rahulolu-uuringu käigus hinnatakse töökeskkonna parandamisvõimalusi ja kogutakse töötajatelt otsest tagasisidet mitmes erinevas valdkonnas. Utilitase eesmärk on

TalTechi stipendiumide üleandmise üritus

Kihnu kooli õpilaste külaskäik Saarde tuuleparki

Töötajate infopäev 2024

hoida töötajate rahuolu näitajat üle 4 punkti (maksimaalne on 5 punkti). Viimase, 2023. aastal läbiviidud uuringu (osalusprotsent 73%) tulemuseks oli stabiilselt kõrge rahulolunäitaja 4,15, mis oli kooskõlas 2021. aasta tulemusega.

- Individuaalne ja meeskondlik kaasamine. Töötajate kaasamine toimub ka vajaduspõhiselt, näiteks iga-aastastel arenguveestlustel, meeskonnatöö üritustel ja vaimse tervise esindajatega suhtlemise käigus. Töötajaid julgustatakse tegema igal ajal ettepanekuid või juhtima personalitöötaja või oma juhi tähelepanu probleemidele. Peale selle annavad personaliosakonna esindajad nõu tööõigusega seotud küsimustes.
- Anonüümne tagasiside ja rikkumistest teatamine. Töötajad võivad esitada intraneti kaudu anonüümselt ettepanekuid või kaebusi. 2024. aastal võttis Utilitas kasutusele rikkumistest teatamise süsteemi, mida on üksikasjalikumalt kirjeldatud peatükis „Juhtimine“.

Kõiki negatiivse mõju juhtumeid käsitletakse ühistel aruteludel, mida viib läbi personali-osakonna esindaja. Vajaduse korral kaasatakse lahenduseni jõudmiseks neutraalsete vahendajatena väliskonsultante.

2024. aastal digitaliseeriti paljud Utilitase personalijuhtimise protsessid, mis võimaldab meeskonnal keskenduda rohkem tõhususele, läbipaistvusele ja töötajate kaasamisele. Kaasaegse tarkvara ja personaliplatvormide juurutamine aitab läbi viia arenguveestlusi, ühtlustada töövooge ja suurendada juhtide kaasatust.

TÖÖTAJAD VÄÄRTUSAHELAS

Utilitas on teadlik, et tema väärtusahela teatud üksuste tegevus on seotud kõrgendatud tööohutusriskidega, mistõttu on oht, et inimesed võivad pöördumatult viga saada. Töötajate ohutuse tagamine on peamisi prioriteete nii ettevõttesiseselt kui ka kogu tarneahelas. Seda ka seetõttu, et kuigi Utilitase põhiline äritegevus toimub Eestis ja Euroopa Liidus, mõjutab kontserni tegevus ning tegevusetus kaudsetl ka muid maailma piirkondi.

Paljudes neist pole inimeste põhiõigused endiselt tagatud. Utilitas on kehtestanud inimõiguste, mitmekesisuse, kaasamise ja võrdse kohtlemise poliitika, tagamaks, et ettevõtte äritegevusel poleks kaudset negatiivset mõju ühegi tarneahela kaudu.

Raamdokument	Asjakohased eesmärgid	Kohaldamisala	Rakendamine
ESG-raamistik	Ohutu töökeskkond	Utilitase oma töötajaskond ja protsessid, alltöövõtjad Utilitase territooriumil	Tegevjuhtkond ja kontserni keskkonnajuht
Inimõiguste, mitmekesisuse, kaasamise ja võrdse kohtlemise poliitika ²¹	- Tarneahela juhtimine ja läbipaistvus - Inimõiguste austamine ja ohutu töökeskkond	Kõik tarnijad	
Alltöövõtja käitumisjuhend	Eetiline äritegevus	Kõigi alltöövõtjate tegevus Utilitase territooriumil	Iga tütarettevõtte juhtkond
ISO 45001 kohaselt sertifitseeritud juhtimissüsteem	- Alltöövõtjate tööõnnetustest teatamine - Töötervishoiu- ja ohutusmeetmete rakendamine		

2024. aastal viis Utilitas oma kahese olulisuse hindamise raames läbi uuringu, et hinnata oma tarnijate ESG-alase tegevuse ulatust. Küsitlusele vastas 36 tarnijat, kelle hulgas oli nii suuri, kestlikkusaruandluse kohustusega ettevõtteid kui ka väiksemaid ettevõtteid, kellel seda kohustust ei ole. 2025. aastal laiendatakse uuringut täiendavate suuremate tarnijate kaasamiseks. Edaspidi peavad uued tarnijad Utilitasega uusi lepinguid sõlmides täitma küsimustiku ja viima läbi ESG-riskide hindamise.

Uuringu kohaselt on 38% vastanutest rakendanud ja sertifitseerinud töötervishoiu ja ohutuse juhtimise süsteemi (nt ISO 45001) ning 97% jälgib regulaarselt tööõnnetusi. Perioodil 2023/2024 juhtus tõsiseid tööõnnetusi 17%-l vastanud ettevõtetest.

Kõik alltöövõtjad peavad läbima ohutusalase veebikoolituse ning Utilitas kogub aktiivselt andmeid tööõnnetuste kohta, seirab ohutust regulaarselt, korraldab ohutuspäevi ja kontrollib alltöövõtjaid (selle kohta saab täpsemalt lugeda oma töötajaskonda käsitlevast peatükist). Nende kontrollide üle teeb järelevalvet ohutusspetsialist, kes tagab, et järgitakse kõiki ohutusprotokolle.

Väärtusahela töötajad võivad teatada probleemidest Utilitase konfidentsiaalse rikkumistest teatamise kanali kaudu, mis on kättesaadav ettevõtte veebisaidil. See kolmanda osapoole hallatav süsteem tagab, et probleemide esitamine, dokumenteerimine ja käsitlemine on konfidentsiaalne ning teatamisprotsessi privaatsus ja terviklikkus on kaitstud. Täiendavad üksikasjad on esitatud peatükis „Juhtimine“.

Eesmärk: mitte ühtegi teadet kinnitust leidnud inimõiguste rikkumiste kohta tarneahelas

2024. aasta tulemus: 0

21 Poliitika järgib kohalikke seadusi ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülddeklaratsiooni, ÜRO globaalset kokkulepet, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töö põhimõtete ja -õiguste deklaratsiooni ning rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud OECD suuniseid.

TARBIJAD JA LÕPPKASUTAJAD

2024. aastal liitus Utilitase kaugküttesüsteemiga 455 uut hoonet, mis võrdub 122 MW-ga (2023: 133 hoonet ja 63 MW)

Usaldusväärse soojusvarustuse tagamine on Utilitase jaoks prioriteet, sest kaugküte on külmas kliimas hädavajalik. Ettevõtte pakub soojust ligikaudu 400 000 inimesele üheksas Eesti ja ühes Läti linnas ning taastuvelektrit kogu Eestis, tagades määratletud kaugküttepiirkondades kõigile tarbijatele juurdepääsu soojusvarustusele.

Raamdokument	Asjakohased eesmärgid	Kohaldamisala	Rakendamine
ESG framework	- Varustuskindlus klientidele - Suurem arv kliente - Mõistlikud hinnad	Kõigi tütar-ettevõtete klienditeenindus-osakonnad	Tegevjuhtkond kommunikatsiooni- ja klienditeenindus osakonna ning keskkonnajuhi kaudu
Inimõiguste, mitmekesisuse, kaasamise ja võrdse kohtlemise poliitika ²²	Energiateenuste pidev, ohutu ja kvaliteetne osutamine	Kõik enda tegevused	
ISO 9001 kohaselt sertifitseeritud juhtimissüsteem	Suhtlemine klientidega, kaebuste käsitlemine ja võimalike negatiivsete mõjude kõrvaldamine	Kõigi tütar-ettevõtete klienditeenindus-osakonnad	
ISO 14001 kohaselt sertifitseeritud juhtimissüsteem	Võimalike riskide vähendamine ja tulemuslikkuse parandamine	Kõik enda tegevused	Tegevjuhtkond ja kontserni keskkonnajuht
Privaatsus-tingimused ²³	- Klientide õiguste austamine isikuandmete töötlemisel - Turul suunanäitajaks olemine	Andmete käitlemisega seotud enda tegevused	Tegevjuhtkond õigus- ja IT-osakonna kaudu

Poliitikaeesmärkide täitmine tagatakse järgmiste pidevalt läbiviidavate tegevustega:

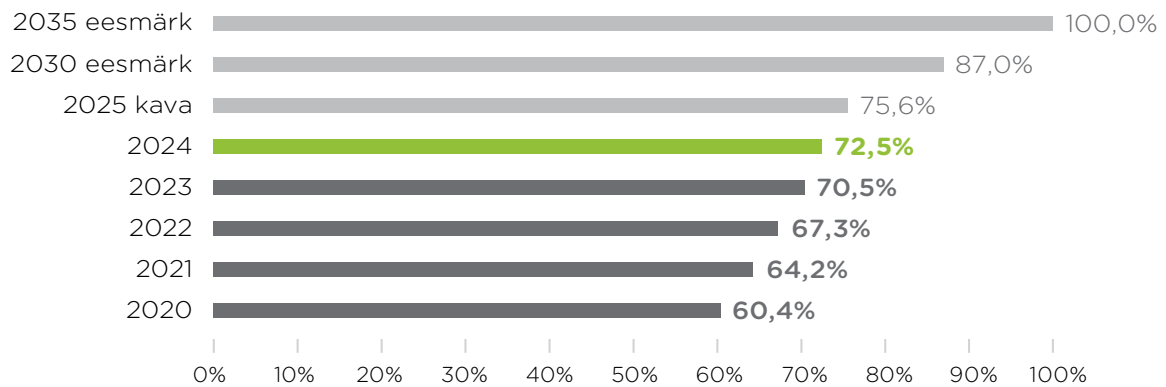
- tootmisrajatiste ja võrkude töö jälgimine;
- tootmisrajatiste ja võrkude regulaarne hooldus;
- võrgu töökindluse suurendamine;
- hinnakujunduspoliitika vastavuse tagamine kaugkütteseadusele ja konkurentsiameti poolt kinnitatud tariifidele.

Teenuse kvaliteet, sealhulgas katkestuste sagedus, temperatuur, mahud ja reageerimisaeg, on seaduste ja määrustega rangelt reguleeritud. Utilitas peab tegema regulaarseid riskianalüüse ja töötama välja plaanid võrgu toimimise taastamiseks katkestuste korral. Ettevõtte on püsinud järjepidevalt õigusaktides sätestatud piirides, ilma et oleks tekkinud probleeme seoses soojusvarustuse katkestustega, mis ületavad õigusaktides sätestatud tähtaegu.

²² Poliitika järgib kohalikke seadusi ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülddeklaratsiooni, ÜRO globaalset kokkulepet, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töö põhimõtete ja -õiguste deklaratsiooni ning rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud OECD suuniseid.

²³ <https://utilitas.ee/privaatsustingimused/>

Turvaline ja katkematu energiavarustus tagatakse toimepidevuse kavandamise, piisavate reservide, autonoomse elektritootmise ja ennetava hoolduse abil. Tallinna kaugküttevõrku uuendatakse pidevalt eesmärgiga asendada aastaks 2035 kõik enne 1995. aastat paigaldatud torustikud. 2024. aasta lõpuks oli 72,5% kogu Utilitase hallatavast 634 km pikkusest küttevõrgust rekonstrueeritud või uus. Renoveeritud võrkude osakaal on kõigis vörgupiirkondades tõusnud üle 70%.

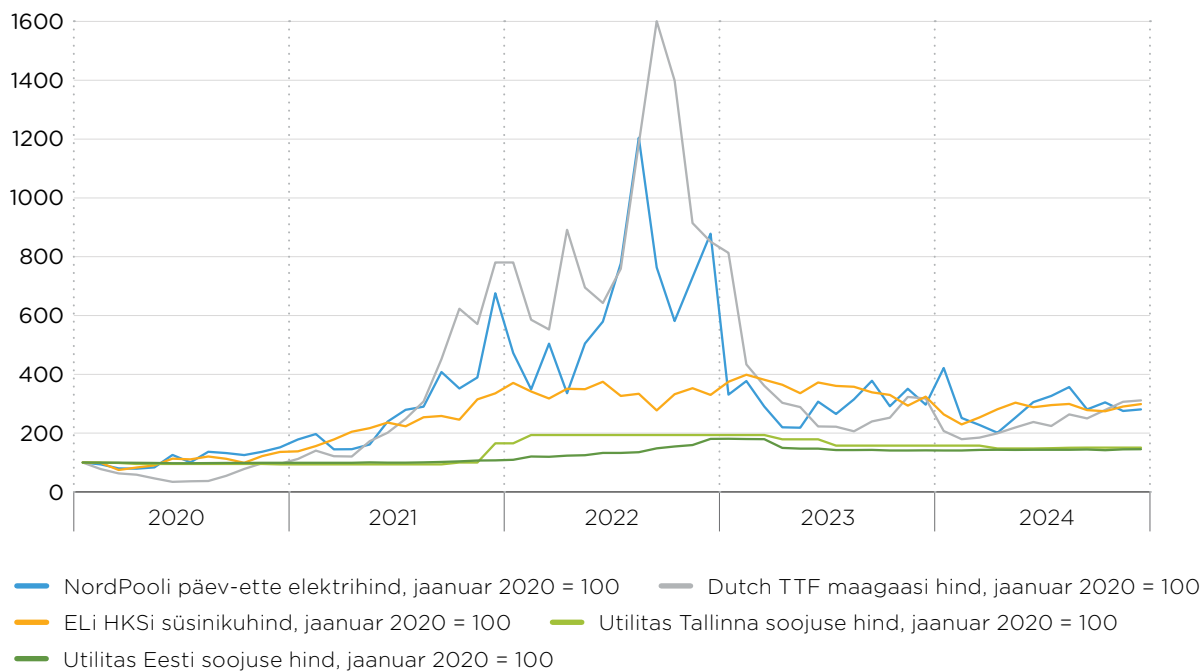
Joonis 15. Rekonstrueeritud või uute kaugküttevõrkude osakaal ja plaanitud eesmärgid

2024. aastal oli
kaugkütteteenuse
kättesaadavus 99,99%
(2023: 99,99%)

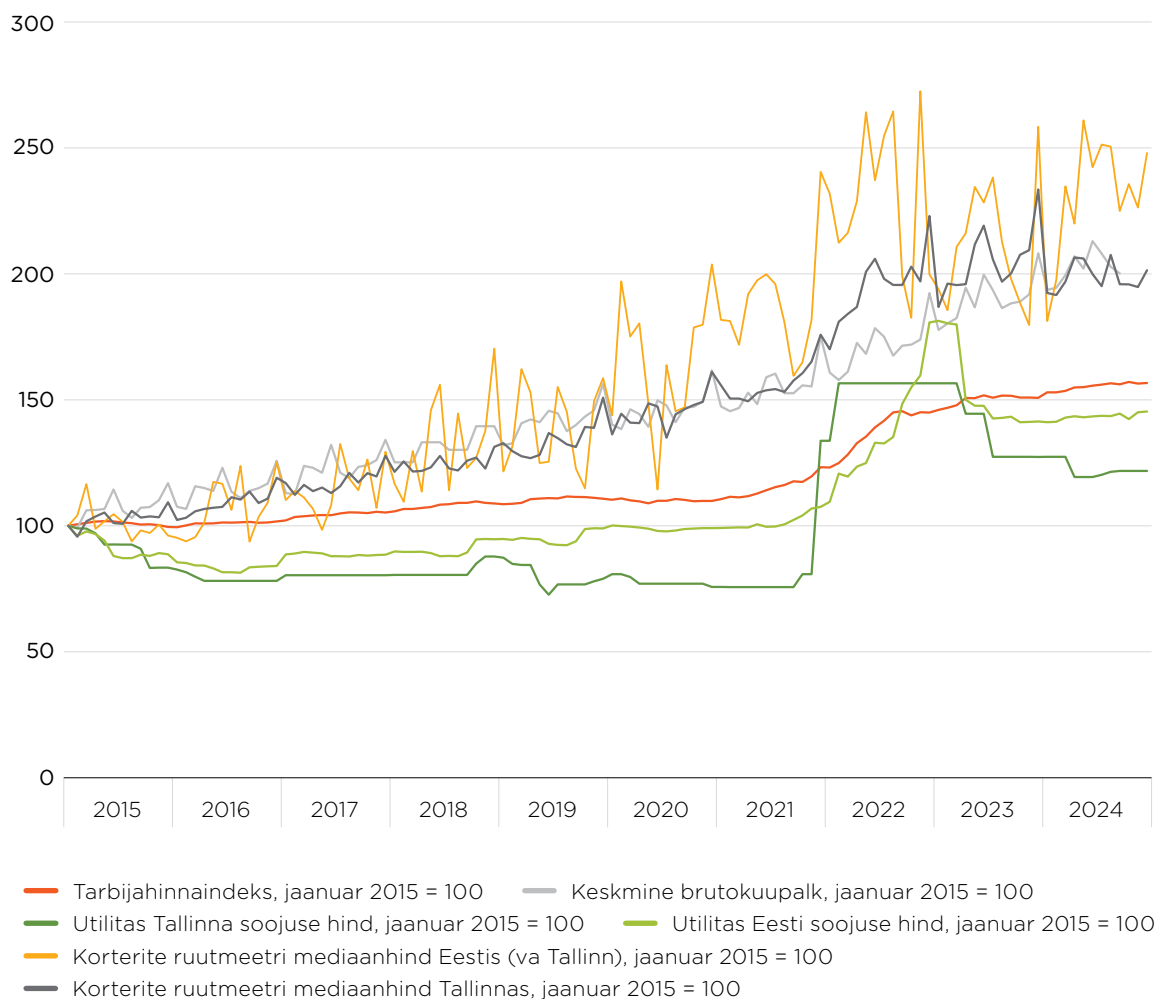
Kättesaadavust
mõõdetakse tundidena,
mil kaugkütteteenus on
katkestusteta kättesaadav.

Kaugkütte peamine väljakutse on rahuldada suuremat energianõudlust talvel, kui elektri- ja küttevõrkude ning tootmis- seadmete koormus on kõige suurem. 2024. aastal paigaldati varustuskindluse tagamiseks Vão, Kristiine ja Mustamäe jaamadesse täiendavad varugeneraatorid. Talvisel perioodil kasutatakse nõudluse rahuldamiseks kohalikust biomassist toodetud energiale lisaks fossiilkütustest toodetud energiat. Täielikult süsinikuheitevabadele küttesüsteemidele ülemine- kuga kaasneb eelduste kohaselt konkurentsivõimelisem ja stabiilsem hind ning varustuskindlus.

Joonis 16. Energihindade areng

Joonis 17. Soojuse hinna ja makromajanduslikud arengud Eestis viimase 10 aasta jooksul

Kaugkütte taskukohasus on külmades põhjamaistes tingimustes samuti äärmiselt oluline ja prioriteet nii Utilitase kui ka tema klientide jaoks. Utilitasel on hea meel, et strateegia minna fossiilsetelt importkütustelt üle kohalikele taastuvatele energiaallikatele on samuti märkimisväärselt suurendanud kaugkütte taskukohasust ja vähendanud hindade volatiilsust, nagu on näidatud joonisel.

Vaadates viimase kümne aasta makromajanduslikke arenguid Eestis, on näha, et kaugkütte hinnad on tõusnud 1,2–1,5 korda, mis jääb tunduvalt allapoole üldisest inflatsioonitrendist (kumulatiivne tõus 1,6 korda) ning eriti brutopalkade (tõus 2,0 korda) ja kinnisvarahindade (tõus 2,0–2,5 korda) kasvust. Võib järeldada, et kaugkütte taskukohasus on keskmise majapidamise jaoks viimase kümne aasta jooksul märgatavalt paranenud.

Usaldusväärse soojusvarustuse tagamine on Utilitase jaoks tähtis prioriteet, mistõttu on hädavajalik tagada küberturvalisuse riskide ennetav juhtimine. Utilitas teeb ettevalmistusi ISO 27001 sertifikaadi taotlemiseks, et tõhustada oma küberturvalisuse raamistikku. Siiani ei ole turvarikkumisi esinenud.

2024. aastal paigaldati Paides kaugloetavad soojusarvestid. Nüüd, mil 100% Utilitase klientidest on varustatud kaugloetavate arvestitega, võimaldab süsteem tõhusat ja sujuvat energiatarbimise jälgimist. See tehnoloogia mitte ainult ei lihtsusta arveldamisprotsessi, vaid toetab ka jätkusuutlikumat ja kiiremini reageerivat energiateenust, tagades täpsed näidud ja vähendades nii klientide kui ka ettevõtte enda haldusülesandeid.

KLIENTIDE KAASAMINE JA NEGATIIVSETE MÕJUDE KÕRVALDAMINE

Utilitase lähenemine suhtlusele rõhutab klientide ja kogukonnaliikmete otsest kaasamist. Kõiki probleemidest teatamise kanaleid hallatakse ettevõttesiseselt.

- Kliendipäringutega tegeletakse valdavalt juhtumipõhiselt. Olulise teenuse osutajana tagab Utilitas, et on iga päev ööpäevaringselt kättesaadav. Klienditeenindusosakond vastab telefonikõnedele ja e-kirjadele tööpäeviti kell 8.00–17.00. Väljaspool tööaega suunatakse kliendid operatiivsele teenuse kättesaadavuse infoliinile. Klienditeenindusega saab ühendust võtta ka iseteenindusportaali kaudu. Kõikide klientide ja kasutajarühmadega suheldakse otse.
- Utilitas külastab igal aastal teenusepakkumise kohti vajaduste hindamiseks ja tekkinud murede lahendamiseks.

Tekkinud mittevastavused dokumenteeritakse põhjalikult ja kõik asjakohased sidusrühmad osalevad lahenduste leidmises. Kaebuse kindlaks tegemisel koostatakse mittevastavuse aruanne ja vastavuse tagamiseks rakendatakse vajalikke meetmeid. Pärast mittevastavuse kõrvaldamist kontrollitakse olukorda mõne aja pärast uuesti veendumaks, et kõik on korras. Juhtum loetakse lõpetatuks alles siis, kui kõik tingimused on täidetud. Iga laekunud kaebust nähakse ühtlasi võimalusena teenust paremaks muuta.

2024. aastal oli Utilitase klientide rahulolu määr 92% (2022: 94%)

Lisaks kaebuste lahendamisele on Utilitas kehtestanud korra klientide tagasiside kogumiseks ja analüüsimiseks kliendirahulolu-uuringu kaudu, mida teostatakse vähemalt kord iga kolme aasta tagant.

Lisaks kliendipäringutele ja Utilitase korrapärastele kontrollidele tähtsustab kontsern proaktiivset suhtlust. Tegevuse ja lepingutega seotud muudatustest teavitatakse telefoni ja SMSi teel, vähem ajakriitilist teavet jagatakse aga e-posti teel ja uudiskirjades. Teavitustegevuse laiendamiseks kasutab Utilitas ka erinevaid meediaplatvorme, et edastada asjakohaseid teateid laiemale klientide ringile.

Ehitustöid kavandades peetakse oluliseks tarbijate ja kogukonna kaasamist. Kogukonna koosolekud, kus selgitatakse kavandatud tegevusi ja nende võimalikku mõju ning antakse elanikele võimalus arutada järgnevaid tegevusi, on tavapärane praktika.

Utilitas otsib aktiivselt potentsiaalseid kliente, kes on huvitatud jätkusuutlikust kütteenusest ja soovivad vähendada sõltuvust gaasist. Kui renoveeritakse vanu torustikke, kutsutakse võrguga liituma naabruses asuvaid potentsiaalseid kliente, kes võidavad odavamast teenusest tänu torustiku uuendamisele. Utilitas korraldab ka teadlikkuse tõstmise kampaaniaid ja külastab teenusepakkumise kohti, et tutvustada kaugküttest tulenevat keskkonnakasut ja edendada jätkusuutlikumat mõtteviisi, sest kliendid on kliimamuutustest üha enam teadlikud ja soovivad vähendada oma keskkonnamõju.

JUHTIMINE

Asjakohane mõju, risk või võimalus		Päritolu	Ajaperspektiiv*	Näitajad
G1 Äriline käitumine				
16 RAHAMEELSED JA KALASIVAD INSTITUTSIONID 17 ÕIEILMINE KOOSTÖÖ 				
Tegelik positiivne mõju	Juhtiva energiaettevõttena edendab Utilitas Eestis jätkusuutlikkust ja eetilisi äritavasid, osaledes aktiivselt valdkonna organisatsioonide töös.	Enda tegevus, väärtushela eelnevad ja järgnevad etapid	Kõik	Varade, tegevuse ja juhatuse tasandil on kehtestatud vastutustundliku juhtimise meetmed Läbipaistev hinnapoliitika ISO 9001, 14001 ja 45001 ning PEFC ja roheline kontori sertifikaadid
Risk	Mainekahju	Enda tegevus	Kõik	

* Ajaperspektiiv - **Lühike:** kuni 1 aasta / **Keskmine:** 2-5 aastat / **Pikk:** üle 5 aasta / **Kõik:** kõik perspektiivid

Väo energiakompleksi laienduse avamine, 2024

ÄRILINE KÄITUMINE

Utilitasel on lihtne organisatsioonistruktuur ja ta peab tähtsaks vastutustundlikku äritegevust kõigil tasanditel. Oluliste energiateenuste osutajana on kontserni tegevusel otsene mõju ühiskonnale ja kogukondadele, kus ta tegutseb. Lisaks tugevate juhtimissüsteemide ja sisemise terviklikkuse tagamisele näeb Utilitas end ka vastutustundliku ettevõttena, kes käitub ausalt ja panustab nii sektori kui ka ühiskonna arengusse.

Policy document	Relevant objectives	Scope	Implementation
Töötajate käitumisjuhend	Eetilise käitumise ning seaduste ja määruste täitmise tagamine	Kõik enda tegevused	Emaettevõtte personaliosakond ja personaliosakonna esindajad igas tütarettevõttes
Tarnija käitumisjuhend	Eetika-, kvaliteedi- ja ohutusstandardite tagamine	Kõik tarnijad	OÜ Utilitas, jagatud vastutus tütarettevõtete juhatuse liikmete ja juhtidega
Inimõiguste, mitmekesisuse, kaasamise ja võrdse kohtlemise poliitika ²⁴	Vastutustundlikkus, läbipaistvus ja õiglus kõigis tegevustes Nulltolerants korruptsiooni, altkäemaksu ja pettuse suhtes	Kõik enda tegevused	
Juhtimissüsteem on sertifitseeritud ISO 9001, 14001 ja 45001 standardite kohaselt	Kvaliteetsete ja keskkonnasõbralike teenuste osutamine, järgides samal ajal ohutus- ja keskkonnastandardeid	Kütte- ja jahutusenergia tootmine, jaotus ja müük ning elektrienergia tootmine enda tegevuse raames	Tegevjuhtkond ja tütarettevõtete juhid

Ettevõttesse tööle asuvad töötajad läbivad sisseelamisprogrammi raames koolituse ärilise käitumise, sealhulgas korruptsiooni- ja altkäemaksuvastase poliitika kohta. Lisateavet jagatakse infopäevadel ja juhtimiskoolitustel. 2024. aastal uuendas Utilitas töölepinguid, et anda kõigile töötajatele võimalus vaadata läbi ja võtta teadmiseks töötajate käitumisjuhend ning tagada selle pidev järgimine ja teadvustamine.

SUHTED TARNIJATEGA

Utilitas hindab partnereid, kes on oma tarneahela suhtes läbipaistvad ning kes on kehtestanud ja avalikustanud kestlikkuse põhimõtted ja tagavad oma äritegevuses austuse inimõiguste ja keskkonna vastu. Uute partnerite valimisel viib Utilitas kõigepealt läbi riskianalüüsi ja eeldab, et nad on riskide tuvastamise korral valmis läbima lisakontrolle. Nende kontrollide tulemusi võetakse arvesse ka võimalike edasiste partnerlussuhete puhul.

Kaupade ja teenuste hankimise protsessil on oluline roll Utilitase suutlikkuses mõjutada praeguste ja tulevaste äripartnerite kestlikku käitumist. Süsinikuneutraalsuse saavutamise poole pürgiva vastutustundliku ettevõttena võtab Utilitas hankeprotsessis arvesse kestlikkus- ja keskkonnategureid.

²⁴ Poliitika järgib kohalikke seadusi ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülddeklaratsiooni, ÜRO globaalset kokkulepet, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töö põhimõtete ja -õiguste deklaratsiooni ning rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud OECD suuniseid.

**Eesmärk: 100% suurtest
tarnijatest on allkirjastanud
tarnija käitumisjuhendi**

2024. aasta tulemus: 100%
(2023: 100%)

Utilitas järgib oma tarneahelates nulltolerantsi poliitikat inimõiguste rikkumise, sealhulgas kaasaegse orjuse, inimkaubanduse, lapstööjõu ja sunnitöö suhtes. Igasugune kinnitatud rikkumine toob kaasa koostöö lõpetamise asjaomase partneriga. Erilist rõhku pannakse alltöövõtjate ja tarnijate töökeskkonna ohutusele ning kehtestatud on ranged järelevalvemeetmed. Nende tegevuste üksikasjad on esitatud peatükis „Töötajad väärtusahelas“.

Kuna märkimisväärne osa äritegevusest on seotud metsaressursidega, ostab Utilitas oma biomassi ainult FSC, PEFC ja SBP sertifikaadiga tarnijatelt, et tagada inimõiguste ja keskkonna austamine kogu väärtusahelas (seda on üksikasjalikumalt kirjeldatud peatükis „Elurikkus ja ökosüsteemid“).

EETIKA JA NÕUETELE VASTAVUS

Utilitas järgib korruptsiooni, altkäemaksu ja pettuse suhtes nulltolerantsi poliitikat. Nende riskide maandamiseks hangitakse kõik olulised materjalid läbipaistvuse ja õigluse tagamiseks pakkumismenetluste kaudu. Lisaks sellele peavad kõik finantstehingud tõhusama kontrolli huvides heaks kiitma kaks eraldi raamatupidajat.

Töötajatelt, alltöövõtjatelt ja partneritelt eeldatakse viivitamatut tegutsemist, kui nad kahtlustavad finantspettust, korruptsiooni, altkäemaksu, huvide konflikti, ebaeetilist käitumist, loa- või litsentsitingimuste rikkumist, ohtu töötervishoiule ja -ohutusele või keskkonnareostust. Utilitas on pühendunud kõrgeimate eetiliste standardite järgimisele kogu oma tegevuses ja väärtusahelas.

**Eesmärk: ükski töötaja pole
oluliselt ja kinnitatult rikkunud
töötajate käitumisjuhendit**

2024. aasta tulemus: 0
(2023: 0)

ELi rikkumisest teavitaja kaitse direktiivi (EL 2019/1937) põhimõtete kohaselt pakub Utilitas vastutustundlike ja seaduslike äritavade rikkumist kahtlustavatele töötajatele ja partneritele ohutut, usaldusväärset ja anonüümset kanalit sellisest käitumisest teavitamiseks.

**Eesmärk: mitte ühtegi
korruptsioonijuhtumit**

2024. aasta tulemus: 0
(2023: 0)

Kõiki olukordi, millest on teatatud, uuritakse ja käsitletakse diskreetselt ja tõsiselt. Kuna probleem võib olla tundlik, siis tagatakse kahtlasest käitumisest teavitaja konfidentsiaalsus. Teavitaja saab seitsme päeva jooksul kinnituse teate kättesaamise kohta. Isikuandmete kaitsmiseks ja teenuse kõrge taseme hoidmiseks teeb Utilitas koostööd sõltumatu advokaadibürooga. Kui rikkumine leiab kinnitust, lõpetatakse koostöö vastutavate osapooltega.

**Eesmärk: mitte ühtegi teadet
kinnitust leidnud inimõiguste
rikkumiste kohta tarneahelas**

2024. aasta tulemus: 0
(2023: 0)

KOOSTÖÖ JA TOETUSTEGEVUS

Utilitase sponsorlustegevus on kooskõlas kontserni põhiväärtustega. Ettevõtte seab prioriteediks partnerlused, mis suurendavad kogukonna heaolu, edendavad keskkonnasäästlikkust ja soodustavad innovatsiooni. Utilitas toetab peamiselt projekte omaenda tegevuspiirkondades, eelistades ettevõtte järjepidevuse huvides pikaajalist koostööd. Nende partnerluste kaudu püüab Utilitas tõsta üldsuse teadlikkust taastuenergia, puhta energia lahenduste ja hoonete energiatõhususe parandamise olulisuse kohta.

Koostöö- ja toetustegevus hõlmab:

- Utilitase järelkasvutiimi kuuluvaid noori kergejõustiklasi (alates 2011. aastast). Tegemist on pikaajalise projektiga Eesti professionaalsete sportlaste järelkasvu tagamiseks ja taseme tõstmiseks;
- korvpalli toetamist inimeste kokku toomiseks ja tervislike eluviiside edendamiseks. Utilitas on Eesti korvpallikoondise peasponsor ja Rapla korvpallimeeskonna nime-sponsor (alates 2013. aastast);
- koostööd Tallinna Linnateatriga, et anda panus „Rohelise teatri“ keskkonnasäästlikku kontseptsiooni (alates 2016. aastast);
- vähiravifondi Kingitud Elu toetamist ja muid heategevusalgatusi.

PANUS SEKTORI ARENNGUSSE

Utilitas teeb koostööd ühingute ja organisatsioonidega, mis tegutsevad keskkonnakaitse ja kestliku juhtimise valdkonnas ning aitavad arendada energeetika valdkonda. Utilitas (või tema tütarettevõtted) kuuluvad järgmistesse võrgustikesse.

Euroheat & Power on rahvusvaheline võrgustik, mille peakorter asub Belgias Brüsselis ja mis edendab jätkusuutlikku kaugkütet ja -jahutust Euroopas ja mujal. Ühendus propageerib oma liikmete toetamiseks kütte- ja jahutussüsteemide süsinikuheite vähendamist, teeb koostööd poliitikakujundajatega, et edendada jätkusuutlikke lahendusi, ning toetab kaugenergeetika sektorile soodsat ärikeskkonda.

Wind Europe ühendab rohkem kui 400 liiget kogu tuuleenergia väärtusahelast eesmärgiga edendada, koordineerida, selgitada, uurida ja analüüsida aktiivselt tuuleenergiaga seotud teemasid ning pakkuda ettevõtetele suhtlusplatvormi.

Eesti Taastuvenergia Koda ühendab Eesti organisatsioone, mis tegutsevad taastuvenergia valdkonnas. Koda eesmärk on valdkonda edendada ja arendada.

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing on Eesti suurim ja vanim organisatsioon, mis esindab ning edendab energia- ja kütteettevõtete huve.

Läti Kütteettevõtete Assotsiatsioon on kutseorganisatsioon, mis ühendab kaugkütteettevõtteid, kütteseadmete tootjaid ja tarnijaid ning energiaspetsialiste. Ühing esindab oma liikmete huve, edendab energiatõhusust ja toetab jätkusuutlike kütelahenduste arendamist Lätis.

Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon on pühendunud tuuleenergia ja selle tehnoloogiate arendamise ja konkurentsivõime edendamisele Eestis.

Läti Tuuleenergia Assotsiatsioon edendab tuuleenergia kasutamist Lätis, propageerib stabiilset regulatiivset raamistikku ja soodustab Läti ettevõtete aktiivset osalemist tuuleenergia sektoris.

Leedu Tuuleenergia Assotsiatsioon ühendab tuuleenergia sektori investoreid ja teenusepakkujaid, et edendada soodsaid õigusraamistikke, toetada energiatootmise süsinikuheite vähendamist ja detsentraliseerimist ning suurendada Leedu energiasõltumatust kohalike taastuvate ressursside kasutamise kaudu

Rohetiiger on koostööplatvorm, mille eesmärk on tõsta keskkonnateadlikkust ja luua alus tasakaalustatud majandusele, nii nagu Tiigrihüpe käivitas Eesti tehnoloogia-sektori arengu.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on Eesti suurim ettevõtjaid ühendav võrgustik, mis toetab ettevõtteid õigusnõustamise, koolituste, koostöövõimaluste ja eksporditeenustega. Majanduskasvu toetamiseks edendab võrgustik ettevõtjasõbralikku poliitikat ja rahvusvahelist kaubandust ning aitab ettevõtetel orienteeruda regulatiivses keskkonnas.

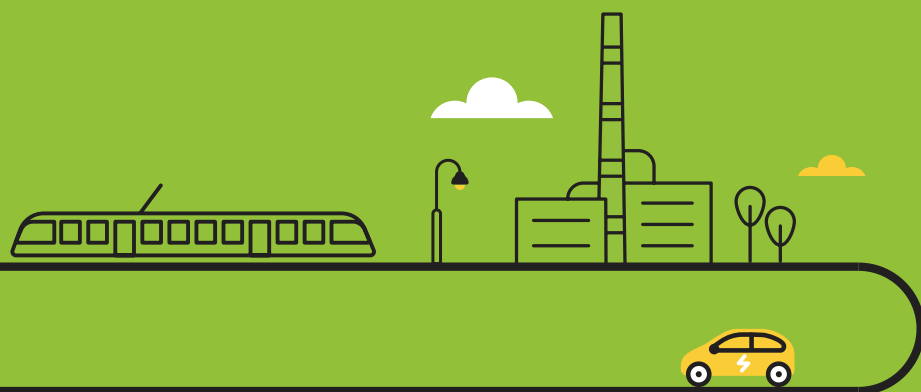
Eesti Töandjate Keskliit esindab ja kaitseb tööandjate huve Eestis. Organisatsioon töötab soodsa ettevõtluskeskkonna loomise nimel, osaledes sotsiaalses dialoogis, kujundades tööturupoliitikat ja toetades majanduskasvu.

Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum ühendab ettevõtteid, kes hindavad vastutustundlikke äritavasid ja soovivad tagada enda ettevõtte, aga ka ühiskonna ja riigi kui terviku kestlikkuse. Utilitas on allkirjastanud algatuse põhimõtted, milles lubatakse ehitada parem homne.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE ARUANNE

KONSOLIDEERITUD BILANSS

TUHANDETES EURODES	Lisa nr	31.12.2024	31.12.2023
VARAD			
Käibevara			
Raha	2	25 689	5 249
Nõuded ja ettemaksed	3	39 819	42 223
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud	20	2 790	4 455
Varud	4	9 583	24 052
KÄIBEVARA KOKKU		77 881	75 979
Põhivara			
Finantsinvesteeringud sidusettevõtetusse	6	66 552	64 031
Pikaajalised nõuded ja ettemaksed	3	34 770	31 622
Materiaalne põhivara	7, 8	586 787	517 285
Immateriaalne põhivara	8, 9	15 731	13 501
PÕHIVARA KOKKU		703 840	626 439
VARAD KOKKU		781 721	702 418
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustised			
Kapitalirendi kohustised	8, 10	252	195
Võlad ja ettemaksed	11	45 698	40 371
LÜHIAJALISED KOHUSTISED KOKKU		45 950	40 566
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	10	448 201	400 701
Kapitalirendi kohustised	8, 10	601	542
PIKAAJALISED KOHUSTISED KOKKU		448 802	401 243
KOHUSTISED KOKKU		494 752	441 809
Omakapital			
Vähemusosa	5	82 696	78 338
Emaettevõtte aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital	12	7 650	7 650
Jaotamata kasum		196 623	174 621
OMAKAPITAL KOKKU		286 969	260 609
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		781 721	702 418

Lisad lehekülgedel 100 kuni 122 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE

TUHANDETES EURODES	Lisa nr	2024	2023
Äritulud			
Müügitulu	13	209 783	219 345
Muud äritulud	14	6 355	6 217
ÄRITULUD KOKKU		216 138	225 562
Kaubad, toore, materjal ja teenused	15	-114 780	-131 757
Mitmesugused tegevuskulud	16	-6 675	-6 086
Tööjõukulud	17	-16 876	-14 189
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7, 8, 9	-30 418	-23 556
Muud ärikulud	18	-213	-58
Ärikasum		47 176	49 916
Finantstulud ja -kulud			
Kasum kapitaliosalusemeetodil	6	4 598	3 223
Intressikulud	10	-21 817	-19 614
Ümberstruktureerimise kulud	5	0	-5 665
Muud finantstulud ja -kulud		2 310	338
FINANTSTULUD JA -KULUD KOKKU		-14 909	-21 718
Kasum enne tulumaksustamist		32 267	28 198
Tulumaks	12	-598	-490
ARUANDEAASTA PUHASKASUM		31 669	27 708
Emaettevõtte aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)		27 311	27 154
Vähemusosaluse osa kasumist (kahjumist)		4 358	554

Lisad lehekülgedel 100 kuni 122 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

TUHANDETES EURODES	Lisa nr	2024	2023
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Ärikasum		47 176	49 916
Korrigeerimised:			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7, 9	30 418	23 556
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	7	-28	-10
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	3	2 389	6 522
Varude muutus	4	12 273	17 660
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	11	-3 094	-18 333
Makstud intressid	10	-21 909	-22 885
Makstud ettevõtte tulumaks	12	-598	-1 721
Kokku rahavood äritegevusest		66 627	54 705
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	7, 9	-72 187	-108 909
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	7	50	272
Netorahavoog tütarettevõtete soetamisel	5	-15 766	2 898
Antud laenud	23	-3 150	-13 050
Antud laenude tagasimaksed	23	0	1 600
Saadud intressid		2 452	4 403
Laekunud dividendid	6	2 077	1 344
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-86 524	-111 442
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud laenud	10	60 000	70 000
Saadud laenude tagasimaksed	10	-13 300	-2 000
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	10	-289	-1 708
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest		-74	-3 458
Makstud dividendid	12	-6 000	-5 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		40 337	57 834
RAHAVOOD KOKKU		20 440	1 097
RAHA JA RAHA LÄHENDID PERIOODI ALGUSES	2	5 249	4 152
RAHA JA RAHA LÄHENDID PERIOODI LÕPUS	2	25 689	5 249

Lisad lehekülgedel 100 kuni 122 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

TUHANDETES EURODES	Emaettevõtte osanikele kuuluv omakapital		Vähemusosalus	Kokku
	Osakapital	Jaotamata kasum		
Saldo seisuga 31.12.2022	7 650	152 605	0	160 255
Soetatud tütaretevõtte vähemusosa	0	0	77 784	77 784
Muud muutused	0	-138	0	-138
Makstud dividendid	0	-5 000	0	-5 000
Aruandeperioodi puhaskasum	0	27 154	554	27 708
Saldo seisuga 31.12.2023	7 650	174 621	78 338	260 609
Muud muutused (lisa 5)	0	691	0	691
Makstud dividendid	0	-6 000	0	-6 000
Aruandeperioodi puhaskasum	0	27 311	4 358	31 669
Saldo seisuga 31.12.2024	7 650	196 623	82 696	286 969

Täpsem informatsioon osakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on toodud lisa 12.

Lisad lehekülgedel 100 kuni 122 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

■ Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

OÜ Utilitas 2024. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Konsolideeritud aruandes kajastuvad OÜ Utilitas (edaspidi: ettevõtte) ning tema tütarettevõtete (koos edaspidi nimetatud: kontsern) finantsnäitajad. Informatsioon tütarettevõtete kohta on toodud lisas 5.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Vigade korrigeerimine

Kui tasuta eraldatud kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikute kogus ei kata ettevõtte kohustust riigi ees, kajastatakse puudujäägi katmiseks soetatud heitkoguste ühikud lühiajaliste immateriaalsete varadena ning CO₂ heitmete eraldisena. Varem kajastati seda netopõhiselt.

Mõju võrdlusandmetele:

TUHANDETES EURODES			
Lisarea nimetus	31.12.2023	Muutus	31.12.2023
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud	0	4 455	4 455
CO ₂ saastekvootide reserv	-1 808	-4 455	-6 263

A. Konsolideeritud aruannete koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõik tütarettevõtted. Elimineeritud on kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustised, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid.

Vajadusel on tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks kontserni arvestuspõhimõtetele.

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui kontsern omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised arvele nende õiglase väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena. Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalus omandatud tütarettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt tuluna.

Kui ettevõtte soetamisel ei omandatud äri, siis antud tehingut kajastatakse kui varade ostu. Ostu kajastamiseks jaotatakse soetusmaksumus eraldiseisvatele varadele (ja kohustistele) nende suhteliste õiglaste väärtuste alusel ostmise kuupäeval. Firmaväärtust tehingust ei teki.

Juhul, kui tütarettevõtte müüakse aruandeperioodi jooksul, kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes müüdud tütarettevõtte tulusid ja kulusid kuni kontrolli üleandmiseni. Vahet müügihinna ja tütarettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütarettevõtte müügist. Juhul, kui tütarettevõtte osalisel müügil väheneb kontserni kontroll ettevõtte üle alla 50%, kuid mõju ettevõtte üle ei kao täielikult, lõpetatakse alates müügikuupäevast ettevõtte konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa tütarettevõtte varades, kohustistes ning firmaväärtuses kas sidusettevõtte, ühisettevõtte või muu finantsinvesteeringuna. Allesjääva investeeringu osa bilansilist väärtust müügikuupäeval loetakse tema uueks soetusmaksumuseks.

Sidusettevõtjad

Sidusettevõtja on ettevõtja, mille üle kontsern omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui kontsern omab ettevõtjast 20% - 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Investeeringud sidusettevõtjatesse on konsolideeritud finantsaruannetes kajastatud kapitaliosaluse meetodil; selle kohaselt on alginvesteeringut korrigeeritud ettevõttest saadud kasumi/kahjumiga ning laekunud dividendidega.

Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt ettevõtja osaluse suurusele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus.

Juhul kui ettevõtte osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtja kahjumis on võrdne või ületab sidusettevõtte bilansilist jääkväärtust, vähendatakse investeeringu bilansilist jääkväärtust nullini ning edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. Juhul kui ettevõtja on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtja kohustisi, kajastatakse bilansis nii vastavat kohustist kui ka kapitaliosaluse meetodi kahjumit. Vajadusel on sidusettevõtjate raamatupidamispõhimõtted muudetud vastavaks kontserni arvestus- põhimõtetele.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalust teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustised olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Konsolideeritud aastaaruande lisades esitatud Emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldatakse konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuse meetodil.

B. Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja raha lähendid (vaata ka arvestuspõhimõte C), nõuded ostjate vastu (vaata ka arvestuspõhimõte D) ja muud nõuded.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (*s.t. päeval, mil Kontsern võtab endale kohustise (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks*).

Raha ja raha lähendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenuid ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud

soetusmaksumus on üldjuhul ligilähedane nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksud ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas.

C. Raha ja raha lähendid

Raha ja selle lähenditena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviiidsetesse fondidesse, mis investeerivad instrumentidesse, mis individuaalselt vastavad raha ja raha lähendi mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustiste koosseisus.

D. Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse kontserni tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksud ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Kui nõue loetakse lootusetult laekuvaks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

E. Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglases väärtuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval ja hinnatakse edaspidi ümber nende õiglasele väärtusele.

Tuletisinstrumente kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande. Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes *muu äritulu* või *muu ärikuluna*.

F. Kasvuhoonegaaside heitmekvoodid

Kontserni poolt kontrollitavaid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse immateriaalse käibevarana. Riigilt tasuta saadud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse nullmaksumuses. Kui kontsern on soetanud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid eeldatavast vajadusest rohkem ja need kavatakse müüa, kajastatakse juurde ostetud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid ostuhinnas või ümberhindluse meetodil.

Süsinikdioksiidi heite põhjustamisel tekib kohustis anda riigile üle vastav kogus heitmekvoote. Kulu ja vastav eraldis kajastatakse juhul, kui tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikud ei kata riigi ees tekkinud kohustist. Kohustust hinnatakse summas, mis eeldatavalt on vajalik selle täitmiseks.

Kui kontsern annab kasvuhoonegaaside heite põhjustamise eest riigile üle lubatud heitkoguse ühikuid, vähendatakse nii eraldist kui ka immateriaalset vara võrdsete koguste ja summade ulatuses.

G. Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit või kaalutud keskmise meetodit olenevalt tütarettevõttest või varude liigist. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil muudes ärikuludes.

H. Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 700 eurot kuni alates 10 000 eurot, olenevalt kontserni ettevõttest.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Juhul kui materiaalse põhivara objekti otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimine vältab pikema perioodi jooksul, kapitaliseeritakse vara soetusmaksumusse varaga seotud laenukasutuse kulutused. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on olulises osas valmis otstarbekohaseks kasutamiseks või selle aktiivne arendustegevus on pikemaks ajaks peatatud.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

Ehitised ja rajatised	2 - 10%	10 - 50 aastat
Soojustrassid	3 - 10%	10 - 30 aastat
Tootmiseseadmed	3 - 20%	5 - 35 aastat
Muud masinad ja seadmed	10 - 33%	3 - 10 aastat
Muu inventar ja IT seadmed	10 - 33%	3 - 25 aastat

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele (vaata ka arvestuspõhimõtet osas J).

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara väärandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

I. Immateriaalne vara

Immateriaalset vara (firmaväärtus, patendid, litsentsid, kaubamärgid, tarkvara, ehitusõigused, liitumislepingud) kajastatakse bilansis siis, kui vara on kontserni poolt kontrollitav, tema kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku kasu ning vara soetusmaksumus on usaldusväärselt mõõdetav. Omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulu- tustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalset vara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning -meetodi põhjendatust. Amortisatsioonimäärade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

Firmaväärtus	4,55-10%
Tarkvara, patendid, litsentsid, kaubamärgid, ehitusõigused, liitumislepingud ja muu immateriaalne põhivara	20-33%

Hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnenud asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele (vaata ka arvestuspõhimõtet osas J).

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud kontserni selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta. Omandamise kuupäeval kajastatakse firmaväärtus konsolideeritud bilansis selle soetusmaksumuses immateriaalse varana.

Firmaväärtust amortiseeritakse lineaarselt omandatud netovara eeldatava kasuliku eluea jooksul.

Tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, kontserni poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulud ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arvutitarkvara arenduskulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 5 aastat. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes jooksva perioodi kuludena.

Ehitusõigused, liitumislepingud

Ehitusõiguste amortisatsiooni alustatakse hetkel, kui tekib võimalus kasutada õigust alustada ehitustöödega. Enne varade valmimist ehitusõiguse amortisatsioonikulu kajastatakse varade soetusmaksumuses. Ehitusõigust amortiseeritakse lineaarselt kuni hoonestusõiguse lõpuni.

Liitumislepingut hakatakse amortiseerima siis, kui see kasutusele võetakse, ehk siis varade valmimise hetkel. Liitumislepingut amortiseeritakse lineaarselt kuni hoonestusõiguse lepingu lõpuni.

Muu immateriaalne põhivara

Kulutused patentide, kaubamärkide, litsentside ja sertifikaatide soetamiseks kapitaliseeritakse, kui on võimalik hinnata neilt kulutustelt tulevikus saadavat tulu. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuluks lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

J. Varade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade puhul kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara bilansilist maksumust kaetava väärtusega.

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara (maa) ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud. Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

K. Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirenti tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirenti lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

L. Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustised ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul ligilähedane nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksamisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse

arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtusest (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

M. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Lubadused, garantiid ja muud kohustised, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustistena.

N. Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Jaotatud kasumi maksumäär on 22% väljamakstud netosummalt (s.o 22/78). Teatud tingimustel saab saadud dividende ümber jagada ilma täiendavate tulumaksukuludeta. Erand kehtib juhul, kui dividende saaval ja ümberjagaval äriühingul oli laekumise hetkel vähemalt 10% osalus dividendide jagavas äriühingus.

Varem kehtinud vähendatud maksumäär 14% (14/86 netodividendilt) korrapäraselt jaotatavatelt dividendidelt ei kehti enam alates 1. jaanuarist 2025. Samas võib kehtida üleminekusäte enne seda kuupäeva saadud dividendidele, mida maksustati hilisemal jaotamisel madalama määraga.

Tulumaksukohustus ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide välja kuulutamise hetkel. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustis tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustisi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustist, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 12.

O. Tulude arvestus

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Elektri- ja soojusenergia müük ning kaugjahutuse teenus

Elektri- ja soojusenergia ning kaugjahutuse teenuse müügitulu kajastatakse tekkepõhiselt igakuiselt mõõtjate näitude alusel.

Liitumistasud

Liitumistasud kajastatakse tuluna siis, kui liitumisega seotud teenus on osutatud (st liitumiseks vajalik põhivara on ehitatud) ning puudub sisuline risk, et tasusid peab tagasi maksuma.

Muu

Intressitulu ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt. Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

■ Lisa 2 Raha ja raha lähendid

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Pangakontod	25 375	4 934
Rahalised vahendid teel	14	15
Tähtajalised hoiused (tähtajaga kuni 3 kuud)	300	300
RAHA JA RAHA LÄHENDID KOKKU	25 689	5 249

■ Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

Lühiajalised nõuded ja ettemaksed

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Nõuded ostjate vastu	36 180	40 580
sh Ostjatelt laekumata arved	36 212	40 583
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-32	-3
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1	2
Muud lühiajalised nõuded	2 563	656
Nõuded seotud osapoolte vastu (lisa 23)	78	33
Intressi nõuded seotud osapooltele (lisa 23)	0	69
Ettemaksed teenuste eest	997	883
LÜHIAJALISED NÕUDED JA ETTEMAKSED KOKKU	39 819	42 223

Pikaajalised nõuded ja ettemaksed

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Pikaajalise ettemaksed	20	22
Antud laenud (lisa 23)	34 750	31 600
PIKAAJALISED NÕUDED JA ETTEMAKSED KOKKU	34 770	31 622

Aruandeperioodil suurenes ebatõenäoliselt laekuvate arvete reserv 29 tuhat eurot (2023: reserv ei muutunud). 2024. aastal lootusetult laekuvateks nõudeid ei kantud (2023: 13 tuhat eurot kanti lootusetult laekuvaks). Vaata lisa 16. Aruandeperioodil saadi tulu varem lootusetult laekuvateks tunnistatud nõuetest 1 tuhat eurot (2023: 4 tuhat eurot). Vaata lisa 14.

■ Lisa 4 Varud

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Tooraine ja materjal	2 658	2 421
Kütus	6 906	21 590
Ettemaksed varude eest	19	41
VARUD KOKKU	9 583	24 052

2022/2023 aasta energiakriis tõi vajaduse soetada tavapärasest suuremaid kütusevarusid. 2024. aastal olukord kütuseturul stabiliseerus, mistõttu puudus vajadus täiendava varu hoidmiseks ning selle tulemusena on laovarud vähenenud.

Aruandeperioodil kanti varusid maha 17 tuhande euro väärtuses (2023: 26 tuhande euro väärtuses). 2024. ja 2023. Aastal varusid alla ei hinnatud.

■ Lisa 5 Tütarettevõtted

31.12.2024 seisuga omas OÜ Utilitas osalust järgmistes tütarettevõtetes:

Tütarettevõtte	Tegevusala	Osalus 31.12.2024	Osalus 31.12.2023
OÜ Utilitas Tallinna Elektriijaam	Soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük	100%	100%
AS Utilitas Eesti	Soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük	100%	100%
Utilitas Valka SIA	Soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük	100%	-
OÜ Tuulepealne Maa	Elektrienergia tootmine ja müük	100%	100%
AS Utilitas Tallinna Soojus	Valdusettevõtte	66,7%	66,7%
AS Utilitas Tallinn	Soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük, kaugjahutuse teenuse osutamine	66,7%	66,7%
AS Tallinna Soojus	Teenuse tasemete jälgimine	66,7%	66,7%

Kõik tütarettevõtted on asutatud ja tegutsevad Eestis, väljaarvatud Lätis tegutsev tütarettevõtte Utilitas Valka SIA.

Äriühendused

2024. aasta märtsis soetas AS Utilitas Eesti sõltumatult osapoolelt 100% osaluse ettevõttes Utilitas Valka SIA, mis käitab taastuvatel energiaallikatel põhineva kaugkütteäri Vakas Lätis. Osaluse soetusemaksus 5 595 tuhat eurot koosnes ostuhinnast summas 5 385 tuhat eurot ja osaluse soetamisega otseselt seotud kuludest summas 210 tuhat eurot. Erinevus soetusemaksumuse ning omandatud netovara vahel summas -691 tuhat eurot on kajastatud otse jaotamata kasumis. Vaata lisa 7 ja 9.

2024. aasta märtsis soetas AS Utilitas Eesti sõltumatult osapoolelt Paide taastuenergia põhineva kaugkütteäri soetusmaksumusega 10 529 tuhat eurot. Soetusmaksumuse ja omandatud netovara väärtuse vahe on kajastatud firmaväärtusena. Tehingu tulemusena omandas AS Utilitas Eesti Paide äriüksuse. Vaata lisa 7 ja 9.

22. juunil 2023 sõlmisid OÜ Utilitas ja Tallinna linn aktsionäride lepingu ja aktsiate märkimise lepingu, mille kohaselt asutasid OÜ Utilitas ja Tallinna linn ühise valdusettevõtte AS Utilitas Tallinna Soojus. AS Utilitas Tallinna Soojus aktsiatest kuulub 66,66% OÜ-le Utilitas ja 33,34% Tallinna linnale. Tallinna linna osalus AS-is Utilitas Tallinna Soojus kajastati vähemusosalusena konsolideeritud bilansis summas 77 784 tuhat eurot.

■ Lisa 6 Sidusettevõtjad

2021. aasta veebruaris asutas Utilitas OÜ koos UG Investment OÜ-ga ühisettevõtte (50%/50%) Utilitas Wind OÜ, et omandada ja arendada taastuenergia projekte Eestis ja teistes Balti riikides. Investeering on klassifitseeritud sidusettevõtteks, kuna mõlemad omanikud omavad ühtset kontrolli.

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Investeering sidusettevõtjasse aasta alguses	5 434	5 346
Aruandeperioodi kapitaliosaluse kasum	1 297	88
Investeering sidusettevõtjasse aasta lõpus	6 731	5 434

Sidusettevõtja Utilitas Wind OÜ finantsinformatsioon (kajastades 100% sidusettevõtettest):

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Käibevara	19 344	4 004
Põhivara	147 152	142 505
Lühiajalised kohustused	5 687	11 330
Pikaajalised kohustused	143 374	123 363
Omakapital	17 435	11 816
Müügitulu	13 937	17 274
Puhaskasum	2 627	283

2021. aasta esimese pooles omandas Utilitas OÜ 20,36% osaluse Tallinna Vesi AS-is, mis on Eesti suurim joogivee- ja reoveeteenuseid pakkuv ettevõtte teenindades Tallinna linna ja selle lähikümbruse omavalitsusi.

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Investeering sidusettevõtjasse aasta alguses	58 597	56 805
Saadud dividendid	-2 077	-1 344
Aruandeperioodi kapitaliosaluse kasum	3 301	3 136
Investeering sidusettevõtjasse aasta lõpus	59 821	58 597

Sidusettevõtja Tallinna Vesi AS finantsinformatsioon (kajastades 100% sidusettevõtettest):

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Käibevara	15 515	24 481
Põhivara	298 326	257 401
Lühiajalised kohustused	20 543	18 781
Pikaajalised kohustused	123 039	101 378
Omakapital	170 259	161 723
Müügitulu	64 377	61 141
Puhaskasum	18 736	18 347

■ Lisa 7 Materiaalne põhivara

TUHANDETES EURODES	Maa ja ehitised	Masinate ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2023					
Soetusmaksumus	354 286	287 898	3 096	27 484	672 764
Akumuleeritud kulum	-91 205	-62 634	-1 640	0	-155 479
JÄÄKMAKSUMUS	263 081	225 264	1 456	27 484	517 285
2024. a toimunud muutused					
Ostud ja parendused	0	338	579	84 356	85 273
Lisandumised äriühenduste kaudu (Lisa 5)	2 781	9 771	0	217	12 769
Mahakandmised	-58	-17	0	0	-75
Müügid	0	-21	-1	0	-22
Ümberklassifitseerimine	36 378	26 694	15	-63 087	0
Amortisatsioonikulu	-14 347	-13 829	-267	0	-28 443
Saldo seisuga 31.12.2024					
Soetusmaksumus	394 545	334 919	3 642	48 970	782 076
Akumuleeritud kulum	-106 710	-86 719	-1 860	0	-195 289
JÄÄKMAKSUMUS	287 835	248 200	1 782	48 970	586 787

Aruandeperioodil müüdi põhivara summas 50 tuhat eurot (2023: 272 tuhat eurot). Kahjum põhivara mahakandmisest oli 75 tuhat eurot (2023: 75 tuhat eurot).

■ Lisa 8 Rendivarad (kapitalirent)

Kontsern kui rentnik:

TUHANDETES EURODES	Materiaalne põhivara
Saldo seisuga 31.12.2023	
Soetusmaksumus	1 249
Akumuleeritud kulum	-332
JÄÄKMAKSUMUS	917
2024. a toimunud muutused	
Ostud	412
Müügid ja väljaost	-52
Amortisatsioonikulu	-244
Saldo seisuga 31.12.2024	
Soetusmaksumus	1 571
Akumuleeritud kulum	-538
JÄÄKMAKSUMUS	1 033

Kapitalirendi kohustis seisuga 31.12.2024 on 853 tuhat eurot (31.12.2023 seisuga 737 tuhat eurot; vaata lisa 10). Kapitalirendi tingimustel renditakse transpordivahendeid.

■ Lisa 9 Immateriaalne põhivara

TUHANDETES EURODES	Firmaväärtus	Muu immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2023			
Soetusmaksumus	22 839	4 433	27 272
Akumuleeritud kulum	-12 458	-1 313	-13 771
JÄÄKMAKSUMUS	10 381	3 120	13 501
2024. a toimunud muutused			
Ostud ja parendused	3 294	829	4 123
Lisandumised äriühenduste kaudu (Lisa 5)	0	7	7
Amortisatsioonikulu	-1 312	-588	-1 900
Saldo seisuga 31.12.2024			
Soetusmaksumus	26 133	4 995	31 128
Akumuleeritud kulum	-13 770	-1 627	-15 397
JÄÄKMAKSUMUS	12 363	3 368	15 731

2024. aasta märtsis omandas Utilitas Eesti AS-lt Enefit Green Paide taastuvatel energiaallikatel põhinevad kaugkütteäri, tehingu tulemuseks oli firmaväärtus summas 3 294 tuhat eurot. Vaata lisa 5.

■ Lisa 10 Laenukohustised

TUHANDETES EURODES	Lühiajaline saldo 31.12.2024	Pikaajaline saldo 31.12.2024	Tagasimakse tähtaeg	Lepinguline intressimäär
Omaniku laen (lisa 23)	0	448 201	2047	4,41%-5,66%
Kapitalirendikohustised	252	601	2025-2029	6 kuu euribor +1,35-1,58%
KOKKU	252	448 802		

TUHANDETES EURODES	Lühiajaline saldo 31.12.2023	Pikaajaline saldo 31.12.2023	Tagasimakse tähtaeg	Lepinguline intressimäär
Omaniku laen (lisa 23)	0	400 701	2047	4.99%
Kapitalirendikohustised	195	542	2024-2028	6 kuu euribor +1,30-1,55%
KOKKU	195	401 243		

Aruandeperioodil saadi emaettevõttelt laenu summas 60 000 tuhat eurot (2023: 70 000 tuhat eurot) ning maksti tagasi laenu summas 12 500 tuhat eurot (2023: 2 000 tuhat eurot). Seoses tütarettevõtte Valka SIA soetusega maksti tagasi laen Enefit Green'le summas 800 tuhat eurot.

Aruandeperioodil arvestatud intress saadud laenudelt oli 21 629 tuhat eurot, mis sisaldab kapitaliseeritud laenuintressi summas 149 tuhat eurot (2023: 18 842 tuhat eurot, mis sisaldab kapitaliseeritud laenuintressi summas 1 762 tuhat eurot; vaata lisa 23) ja kapitalirendi intressikulu 38 tuhat eurot (2023: 2 256 tuhat eurot).

Kontsernil on sõlmitud SEB pangaga käibekrediidi leping limiidiga 34 miljonit eurot (2023: 34 miljonit eurot), intressikulu käibekrediidi kohustistasudelt oli 174 tuhat eurot (2023: 119 tuhat eurot) ja käibekrediidi intressikulu 125 tuhat eurot (2023: 159 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2024 ja 31.12.2023 käibekrediidi limiit ei olnud kasutusel.

Kõik kontserni võlakohustised on eurodes. Informatsioon laenukohustiste tagatiste kohta on toodud lisas 19.

■ Lisa 11 Võlad ja ettemaksed

Lühiajalised võlad ja ettemaksed

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Võlad tarnijatele	33 999	28 957
Võlad töövõtjatele	178	161
Maksuvõlad	2 995	1 952
sh Käibemaks	1 777	1 070
Sotsiaalmaks	495	409
Õhusaastemaks	329	183
Üksikisiku tulumaks	243	199
Erijuhtude tulumaks	52	46
Töötuskindlustusmaks	26	20
Kohustuslik kogumispension	13	11
Aktsiisimaks	60	14
Muud võlad	825	355
Intressikohustus (lisa 23)	57	0
Lühiajalised eraldised	2 533	2 366
CO ₂ saastekvootide reserv (lisa 20)	4 809	6 263
Saadud ettemaksed	302	317
LÜHIAJALISED VÕLAD JA ETTEMAKSED KOKKU	45 698	40 371

■ Lisa 12 Omakapital

	31.12.2024	31.12.2023
Osakapital (tuhandetes eurodes)	7 650	7 650
Osade arv (tk)	1	1
Osade nimiväärtus (eurodes)	7 650 000	7 650 000

Kontserni emaettevõtte osakapital seisuga 31.12.2024 ja 31.12.2023 koosneb 1 osast nimiväärtusega 7 650 000 eurot, mille eest on täielikult tasutud.

2018. aasta novembris lisandus ettevõtte omanikeringi pikaajalise strateegiaga rahvusvaheline infrastruktuurifond European Diversified Infrastructure Fund II (EDIF II), mille varasid juhib First Sentier Investors. Ettevõtte kaudseteks omanikeks on EDIF II (85%) ja OÜ Utilitas juhtkonnaliikmete ettevõtted (15%). OÜ Utilitas otseseks 100% emaettevõtteks on ühine valdusettevõtte FS Core Utilities S.à r.l.

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Ettevõtte jaotamata kasum	196 623	174 621
Võimalikud dividendid	153 366	140 034
Potentsiaalne tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	43 257	34 587

2024. aastal maksti dividende 6 000 tuhat eurot (2023: 5 000 tuhat eurot), millega kaasnes tulumaksukulu 598 tuhat eurot (2023: 490 tuhat eurot). 2024. aastal tasuti dividendidelt tulumaksu summas 598 tuhat eurot (2023: 1 721 tuhat eurot, millest 1 231 tuhat eurot oli tulumaks AS-i Tallinna Soojus dividendidelt, mis deklareeriti enne valdusettevõtte AS Utilitas Tallinna Soojus asutamist).

■ Lisa 13 Müügitulu

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Konsolideeritud müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Eesti	208 735	219 345
Läti	1 048	0
KOKKU	209 783	219 345
Konsolideeritud müügitulu tegevusalade lõikes		
Soojus-, elektrienergia tootmine ja müük	193 049	203 406
Taastuenergia toetused	11 382	8 978
Muud müügitulud	5 352	6 961
MÜÜGITULU KOKKU	209 783	219 345

■ Lisa 14 Muud äritulud

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Kasum materiaalse põhivara müügist	29	18
Saadud trahvid ja viivised	9	37
Laekunud lootusetud võlad (lisa 3)	1	4
CO ₂ saastekvootide müük	2 934	4 033
Kasum realiseeritud tuletisinstrumentide tehingutest	0	1 534
Tulu sihtfinantseerimisest	2 725	19
Muud äritulud	657	572
MUUD ÄRITULUD KOKKU	6 355	6 217

Aruandeperioodil müüdi kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikute kehtiva kauplemisperioodi jääki, kokku 45,4 tuhat tonni, keskmise hinnaga 64,7 eurot tonn (2023: 47,2 tuhat tonni, keskmise hinnaga 85,5 eurot tonn; vaata lisa 20).

■ Lisa 15 Kaubad, toore, materjal ja teenused

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Tooraine, materjal ja ostetud energia	-95 373	-119 851
Energia, vee ja kemikaalide kulud	-5 492	-4 659
Remondi ja hoolduskulud	-5 368	-4 499
Õhusaastetasu	-660	-439
CO ₂ saastekvootide kulu (lisa 20)	-4 782	-6 791
Hoonestusõigus, maamaks	-551	-543
Edasimüüdud kaubad ja teenused	-465	7 003
Muud	-2 089	-1 978
KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED KOKKU	-114 780	-131 757

■ Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Mitmesugused büroo-, haldus- ja hoolduskulud	-1 910	-1 792
Riiklikud ja kohalikud maksud	-893	-791
Välised nõustajad	-768	-615
Varakindlustuse kulud	-992	-648
Ebatõenäoliselt laekuvad arved (lisa 3)	-29	-13
Muud kulud	-2 083	-2 227
MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD KOKKU	-6 675	-6 086

■ Lisa 17 Tööjõukulud

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Palgakulu	-12 651	-10 626
Sotsiaalmaksud	-4 225	-3 563
TÖÖJÕUKULUD KOKKU	-16 876	-14 189
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	307	285
Töölepingu alusel töötav isik	293	284
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	14	14

■ Lisa 18 Muud ärikulud

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Põhivarade müügikahjum	-1	-8
Muud ärikulud	-212	-50
MUUD ÄRIKULUD KOKKU	-213	-58

■ Lisa 19 Laenude tagatised, panditud varad ja antud garantiid

Kontserni investeerimislaenudega seotud kohustiste, mis olid 31.12.2024 seisuga 448 201 tuhat eurot (31.12.2023 seisuga 400 701 tuhat eurot; vaata lisa 10), tagamiseks on:

1. Kommertspant kontserni vallasvaradele summas 172,9 miljonit eurot. Kontserni varad, mida võib vallasvarana klassifitseerida on ostjatelt laekumata arved, varud ja materiaalne põhivara, välja arvatud maa ja ehitised.
2. Hüpoteegid kinnistutele väärtusega 10 miljonit eurot bilansilise maksumusega 5,5 miljonit eurot (2023: 4,4 miljonit eurot) ja hoonestusõigusele väärtusega 211 miljonit eurot (bilansiline maksumus määratlemata).
3. Tütaretevõtete aktsiad ja osad.

2021. aasta aprillis andis Utilitas OÜ osaühingule Utilitas Wind garantii, mis seisuga 31.12.2024 on 3 419 tuhat eurot (31.12.2023: 3 419 tuhat eurot). Antud garantiile arvestatakse intressi 9% aastas (vaata lisa 23).

■ Lisa 20 Bilansivälised varad

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2003/87 / EÜ artiklile 10a on Utilitas kontsernile 2024. aastaks eraldatud tasuta kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikuid 75 451 tonni (2023: 80 436 tonni). Seisuga 31.12.2024 oli kasutamata saastekvootide kogus registrikontol 73 029 tonni (31.12.2023: 91 228 tonni), millest ei ole maha arvatud 2024. aastal emiteeritud kogust 101 567 tonni (2023: 121 084 tonni), mis vastavalt regulatsioonile tagastatakse 2025. aasta septembris. Kuna seisuga 31.12.2024 ei ole AS-le Utilitas Tallinna ja AS-le Utilitas Eesti kuuluv kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikute maht piisav ettevõtte vajaduste katmiseks, on moodustatud eraldis summas 4 809 tuhat eurot (31.12.2023: 6 263 tuhat eurot; vaata lisa 11 ja 15), millest 2 790 tuhat eurot on kaetud immateriaalse käibevaraga (2023: 4 455 tuhat eurot). Lisainformatsioon CO₂ saastekvootide müügi kohta on välja toodud lisa 14.

2024. aastal ostis AS Utilitas Tallinn 40 tuhat tonni CO₂ emissioonikvootide futuure koguhinnaga 2 686 tuhat eurot, et katta 2024. aasta heitkogused. Kõrgema keskmise temperatuuri tõttu jäi järele 12,3 tuhat tonni, mis katab 2025. aasta vajaduse. Futuurilepingute arvelduskuupäev on augustis 2025.

■ Lisa 21 Tingimuslikud kohustised

Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustised

Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni kuuluvate ettevõtete maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi.

Kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontserni kuuluvatele ettevõtetele olulise täiendava maksusumma.

■ Lisa 22 Bilansipäeva järgsed sündmused

Kontsernistruktuuri lihtsustamiseks, aruandlusnõuete vähendamiseks ja kulude kokkuhoiuks liideti 2025. aasta märtsis AS-i Utilitas Tallinna Soojus endised 100%-lised tütaretttevõtted - AS Utilitas Tallinn ja AS Tallinna Soojus emaettevõttega, mis jätkab Tallinna piirkonna investeeringute haldamist ning kaugkütte- ja jahutusteenuse osutamist.

■ Lisa 23 Tehingud seotud osapooltega

Aruandekohustuslase emaettevõtte nimetus: FS Core Utilities S.à r.l.

Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtte on registreeritud: Luksemburg

Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtte: FS Elio S.à r.l.

Riik, kuhu emaettevõtte kontsern on registreeritud: Luksemburg

OÜ Utilitas konsolideeritud aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

1. ettevõtted, millel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle;
2. tütar- ja sidusettevõtted (konsolideeritud aruannetes ei ole vaja avalikustada konsolideerimise käigus elimineeritavaid tehinguid tütaretttevõtetega);
3. ettevõtte või tema emaettevõtte juhtkond ja ettevõtte eraisikutest omanikud, kellel on kontroll või oluline mõju ettevõtte üle, eelmainitud isikute lähedased pereliikmed ning kõigi eelmainitud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Nõuded seotud osapoolte vastu

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Lühiajalised nõuded sidusettevõtjatele (lisa 3)	78	102
sh intressinõuded	0	69
Pikaajalised nõuded sidusettevõtjatele (lisa 3)	34 750	31 600
sh antud laenud	34 750	31 600

Müügid seotud osapooltele

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Sidusettevõtjatele müüdud kaubad ja teenused	875	518
Sidusettevõtjatele antud laenudelt arvestatud intressitulu	1 896	1 265
Sidusettevõtjatele antud garantiidelt arvestatud intressitulu (lisa 19)	309	693

Kohustised seotud osapoolte ees

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
Intressikohustus emaettevõtte ees (lisa 11)	57	0
Lühiajalised kohustised sidusettevõtjatele	203	246
Pikaajalised kohustised emaettevõttele	448 201	400 701
sh saadud laenud (lisa 10; 19)	448 201	400 701

Ostud seotud osapooltelt

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Emaettevõttelt saadud laenult arvestatud intress (lisa 10)	21 629	18 842
sh kapitaliseeritud laenuintress (lisa 7)	149	1 762
Sidusettevõtjatelt ostetud kaubad ja teenused	1 520	2 603

Lepingulised kohustised osta või müüa seotud osapooltelt / seotud osapooltele puuduvad.

Kontserni kuuluvate kõikide ettevõtjate juhatuse ja nõukogu liikmetele 2024. aastal arvestatud tasu oli 1 404 tuhat eurot, (2023: 1 232 tuhat eurot), millele lisandusid sotsiaalmaksud.

Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmega lepingu lõpetamisel võib sõltuvalt lepingu lõpetamise põhjustest tekkida ettevõttel kohustis maksta tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmele hüvitist 2 - 12 kuu tasu ulatuses.

■ Lisa 24 Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded

Emaettevõtte põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestusmeetodeid ja hindamisaluseid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel, va tütar-ja sidusettevõtted, mida kajastatakse emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes nende soetusmaksumuses.

Konsolideerimata bilanss

TUHANDETES EURODES	31.12.2024	31.12.2023
VARAD		
Käibevara		
Raha	22	3 228
Nõuded ja ettemaksed	6 846	2 777
Varud	69	0
Käibevara kokku	6 937	6 005
Põhivara		
Finantsinvesteeringud tütar-ettevõtetesse	174 832	174 832
Finantsinvesteeringud sidusettevõtetesse	66 552	64 031
Antud laenud	239 927	198 477
Materiaalne põhivara	5 430	1 266
Immateriaalne põhivara	154	342
Põhivara kokku	486 895	438 948
VARAD KOKKU	493 832	444 953
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	5 708	0
Kapitalirendi kohustised	26	25
Võlad ja ettemaksed	4 378	2 862
Lühiajalised kohustised kokku	10 112	2 887
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	448 201	400 701
Kapitalirendi kohustised	80	107
Pikaajalised kohustised kokku	448 281	400 808
KOHUSTISED KOKKU	458 393	403 695
Omakapital		
Osakapital	7 650	7 650
Jaotamata kasum	27 789	33 608
OMAKAPITAL KOKKU	35 439	41 258
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU	493 832	444 953

Konsolideerimata kasumiaruanne

TUHANDETES EURODES	2024	2023
Äritulud		
Müügitulu	2 942	2 576
Muud äritulud	4 232	0
ÄRITULUD KOKKU	7 174	2 576
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-568	-585
Mitmesugused tegevuskulud	-1 045	-1 284
Tööjõukulud	-2 644	-1 827
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	-206	-191
Ärikahjum	2 711	-1 311
Finantstulud ja -kulud		
Finantstulud ja -kulud investeringutelt tütar- ja sidusettevõtetesse	7 898	40 062
Intressikulud	-22 477	-19 377
Muud finantstulud ja -kulud	12 049	13 130
FINANTSTULUD JA -KULUD KOKKU	-2 530	33 815
Kasum enne tulumaksustamist	181	32 504
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	181	32 504

Konsolideerimata rahavoogude aruanne

TUHANDETES EURODES	2024	2023
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST		
Ärikahjum	2 711	-1 311
Korrigeerimised:		
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	206	191
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	0	-7
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-3 597	4 242
Varude muutus	-69	0
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	918	-2 289
Makstud intressid	-22 395	-20 854
Kokku rahavood äritegevusest	-22 226	-20 028
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-3 853	-1 146
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	0	722
Tasutud tütarettevõtete soetamisel	0	-167
Antud laenud	-53 950	-98 430
Antud laenude tagasimaksed	12 500	26 600
Saadud dividendid	5 377	4 344
Saadud intressid	11 763	16 008
Kokku rahavood investeerimistegEVusest	-28 163	-52 069
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		
Saadud laenud	65 708	70 000
Saadud laenude tagasimaksed	-12 500	-2 000
Muud väljamaksed finantseerimistegEVusest	0	-289
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-25	-58
Makstud dividendid	-6 000	-5 000
Kokku rahavood finantseerimistegEVusest	47 183	62 653
RAHAVOOD KOKKU	-3 206	-9 444
RAHA JA RAHA LÄHENDID PERIOODI ALGUSES	3 228	12 672
RAHA JA RAHA LÄHENDID PERIOODI LÕPUS	22	3 228

Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

TUHANDETES EURODES	Osakapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2023	7 650	33 608	41 258
Aruandeperioodi puhaskasum	0	181	181
Makstud dividendid	0	-6 000	-6 000
Saldo seisuga 31.12.2024	7 650	27 789	35 439
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2024			
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	-174 832	-174 832
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	343 666	343 666
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2024	7 650	196 623	204 273

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Osaühing Utilitas osanikule

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Osaühing Utilitas ja selle tütarettevõtete (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2024 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2024;
- konsolideeritud kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane alus meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsiooni, sealhulgas tegevusaruande, aruandlus

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Kui enne sõltumatu vandeaudiitori aruande kuupäeva saadud tegevusaruande osas tehtud töö põhjal järeldame, et tegevusaruandes on oluline väärkajastamine, oleme kohustatud selle tõsiasja avaldama. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- planeerime ja teostame kontserni auditi, et saada piisavalt asjakohaseid auditi tõendusmaterjale Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äriüksuste finantsinformatsiooni kohta, mis on aluseks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta arvamuse kujundamiseks. Me vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostatavate auditi protseduuride ülevaatamise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditi arvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Oksana Popova
Vandeaudiitor, litsents nr 633

17. aprill 2025
Tallinn, Eesti

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2024. A KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

OÜ Utilitas 2024. a majandusaasta aruanne allkirjastati 17. aprillil 2025.

Priit Koit

Juhatuse liige

